

SÚKROMNÁ STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA PAMIKO
Kukučínova 23, 040 01 Košice

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Stravovacie služby

učebný odbor

6444 H čašník, servírka

OBSAH

1. ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE.....	4
2. CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA.....	6
3. VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY	9
3.1 Charakteristika školy.....	10
3.1.1 Plánované aktivity školy	10
3.2 Charakteristika pedagogického zboru	11
3.3 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy.....	11
3.4 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy	11
3.5 Dlhodobé projekty.....	12
3.6 Medzinárodná spolupráca	12
3.7 Spolupráca so sociálnymi partnermi.....	12
4. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU V UČEBNOM ODBORE 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA.....	14
4.1 Popis školského vzdelávacieho programu	14
4.2 Základné údaje o štúdiu	15
4.3 Organizácia výučby.....	16
4.4 Zdravotné požiadavky na žiaka	17
4.5 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci	17
4.6 Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania výchovy a vzdelávania.....	18
5. PROFIL ABSOLVENTA UČEBNÉHO ODBORU 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA .	19
5.1 Celková charakteristika absolventa	19
5.2 Kompetencie absolventa	20
5.2.1 Kľúčové kompetencie	20
5.2.2 Odborné kompetencie.....	23
6. PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU V UČEBNOM ODBORE 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA	27
6.2 Personálne podmienky.....	28
6.3 Organizačné podmienky	29
6.4 Podmienky bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.....	30

7. PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI V UČEBNOM ODBORE 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA	31
8. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV V UČEBNOM ODBORE 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA	34
8.1 Pravidlá hodnotenia žiakov	34
9. UČEBNÝ PLÁN UČEBNÉHO ODBORU 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA.....	38
10. UČEBNÉ OSNOVY UČEBNÉHO ODBORU 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA	45
10.1 Začlenenie prierezových tém.....	46
10.2 Učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov	47
10.2.1 Slovenský jazyk a literatúra	48
10.2.2 Anglický jazyk	74
10.2.3 Občianska náuka.....	84
10.2.4 Etická výchova.....	91
10.2.5 Chémia	100
10.2.6 Matematika.....	103
10.2.7 Informatika.....	109
10.2.8 Telesná a športová výchova	113
10.3 Učebné osnovy odborných predmetov.....	125
10.3.1 Ekonomika.....	126
10.3.2 Hospodárske výpočty	134
10.3.3 Spoločenská komunikácia.....	138
10.3.4 Potraviny a výživa	142
10.3.5 Technológia.....	148
10.3.6 Stolovanie.....	151
10.3.7 Úvod do sveta práce	154
10.3.8 Odborný výcvik	159
11. UČEBNÉ ZDROJE.....	163

1. ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO Kukučínova 23, 040 01 Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Stravovacie služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná, externá
Vyučovaci jazyk	slovenský
Druh školy	súkromná
Dátum schválenia ŠKVP	30.5.2018
Miesto vydania	SSOŠ , Kukučínova 23, Košice
Platnosť ŠKVP	1. september 2018 začínajúc prvým ročníkom

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	Fax	e-mail	Iné
Mgr. Vojtech Papinčák	Riaditeľ	+055 6251419		pamikoskola@gmail.com	Mobil:0905 738066
Mgr. Juraj Mihalík	Zástupca riaditeľa	+055 6251419		pamikoskola@gmail.com	Mobil:0905 541264
Mgr. Lucia Sklenková	Výchovný poradca	+055 6251419		pamikoskola@gmail.com	

Zriaďovateľ:

PAMIKO s.r.o.
Kukučínova 23
040 01 Košice
Tel.055 6251419
e-mail: pamikosro@zoznam.sk

Košice 30. 05. 2018

Mgr.Vojtech Papinčák
riaditeľ školy
(podpis a pečiatka školy)

Názov a adresa školy	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO Kukučínova 23, 040 01 Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Stravovacie služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná, externá

2. CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v našom školskom vzdelávacom programe pre učebný odbor 6444 H čašník, servírka vychádza z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a Štátnom vzdelávacom programe pre skupinu trojročných učebných odborov 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby.

Poslaním našej školy nie je len odovzdávať vedomosti a pripravovať našich žiakov na povolanie a získanie prvej kvalifikácie, ale aj formovať u mladých ľudí ich postoje, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov. Škola sa stane otvorenou inštitúciou pre rodičov, sociálnych partnerov a širokú verejnosť s ponukou rôznej vzdelávacej a spoločenskej činnosti.

Naša škola má nielen vzdelávať, ale aj vychovávať. Naše **ciele v systéme výchovy a vzdelávania** spočívajú v cieľavedomom a systematickom rozvoji poznávacích schopností, emocionálnej zrelosti žiaka, motivácie k sústavnému zdokonaľovaniu sa, prosocionálneho správania, etiky, sebaregulácie ako vyjadrenia schopnosti prevziať zodpovednosť za seba a svoj rozvoj a tvorivosť.

Ciele výchovy a vzdelávania orientované na vytváranie predpokladov celoživotného vzdelávania sú zamerané na:

✚ **Posilnenie výchovnej funkcie školy** so zámerom:

- umožniť všetkým žiakom prístup ku kvalitnému záujmovému vzdelávaniu a voľnočasovým aktivitám, najmä žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia ako formy prevencie sociálno-patologických javov a podchytenia nadaných a talentovaných jedincov,
- vstupom do systému duálneho vzdelávania vytvárať motiváciu k učeniu, ktorá žiakom umožní pokračovať nielen v ďalšom vzdelávaní, ale aj v kultivovaní a rozvoji vlastnej osobnosti,
- podporovať špecifické záujmy, schopností a nadania žiakov,
- formovať ucelený názor na svet a vzťah k životnému prostrediu
- vytvárať vzťah k základným ľudským hodnotám ako je úcta a dôvera, sloboda a zodpovednosť, spolupráca a kooperácia, komunikácia a tolerancia,

✚ **Realizáciu stratégie rozvoja školy** s dôrazom na:

a) **prípravu a tvorbu vlastných školských vzdelávacích programov** s cieľom:

- uplatňovať nové metódy a formy vyučovania zavádzaním aktívneho učenia, realizáciou medzipredmetovej integrácie, propagáciou a zavádzaním projektového a programového vyučovania,
- zabezpečiť systém duálneho vzdelávania v kvalitných prevádzkach pre odborný výcvik
- zabezpečiť kvalitné vyučovanie cudzieho jazyka vytvorením jazykového laboratória, získania kvalifikovaných učiteľov pre výučbu cudzích jazykov,
- skvalitniť výučbu informačných a komunikačných technológií zabezpečením špeciálnej učebne a softwarového vybavenia, podporovaním ďalšieho vzdelávania učiteľov v oblasti informačných technológií,
- zohľadniť potreby a individuálne možnosti žiakov pri dosahovaní cieľov v učebnom odbore čašník, servírka,
- zabezpečiť variabilitu a individualizáciu výučby,
- rozvíjať špecifické záujmy žiakov,
- vytvárať priaznivé sociálne, emocionálne a pracovné prostredie v teoretickom a praktickom vyučovaní,

- b) **posilnena úlohy a motivácie učiteľov**, ich profesijný a osobný rozvoj s cieľom:
- rozvíjať a posilňovať kvalitný pedagogický zbor jeho stabilizáciou,
 - podporovať a zabezpečovať ďalší odborný rozvoj a vzdelávanie učiteľov,
 - rozvíjať hodnotenie a sebahodnotenie vlastnej práce a dosiahnutých výsledkov.
- c) **podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka** s cieľom:
- rozvíjať edukačný proces na báze skvalitňovania vzťahov medzi učiteľom - žiakom – rodičom,
 - rozvíjať tímovú spoluprácu medzi žiakmi budovaním prostredia tolerancie a radosti z úspechov,
 - vytvárať prostredie školy založené na tvorivo-humánnom a poznatkovo-hodnotovom prístupe k vzdelávaniu s dôrazom na aktivitu a slobodu osobnosti žiaka,
 - odstraňovať prejavy šikanovania, diskriminácie, násillia, xenofóbie, rasizmu a intolerancie v súlade s Chartou základných ľudských práv a slobôd,
 - viesť žiakov k zmysluplnej komunikácii a vyjadreniu svojho názoru,
 - zapájať sa do projektov zameraných nielen na rozvoj školy, ale aj na osvojenie si takých vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré žiakom prispievajú k ich uplatneniu sa na trhu práce na Slovensku a v krajinách Európskej únie a k motivácii pre celoživotné vzdelávanie sa,
 - nadväzovať spoluprácu s rôznymi školami a podnikmi doma a v zahraničí,
 - presadzovať zdravý životný štýl,
 - vytvárať širokú ponuku športových, záujmových a voľnočasových aktivít.
- d) **komplexná školská stratégia v boji proti šikanovaniu**
- slávnostné vyhlásenie boja proti šikanovaniu v prvý deň školského roka,
 - zmapovanie situácie o výskyte šikanovania na škole anonymným dotazníkom,
 - vyhlásenie týždňa boja proti šikanovaniu počas školského roka,
 - návrhy riešenia modelových situácií šikanovania na vyučovacích hodinách predmetov etická výchova, občianska náuka, náuka o spoločnosti, slovenská jazyk,
- e) **otvoríme dvere ľudským právam**
- zvýšenie rešpektovania ľudských práv a základných slobôd,
 - úplný rozvoj osobnosti a zachovanie ľudskej dôstojnosti,
 - propagácia porozumenia, tolerancie, rovnosti šancí pre každého, priateľstva medzi národmi ako aj medzi rasovými, národnostnými, etnickými, náboženskými a jazykovými skupinami,
 - sprostredkovanie možnosti efektívne sa zúčastňovať na verejnom živote pre každého človeka,
- f) **skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami** na princípe partnerstva s cieľom:
- zapojiť rodičov do procesu školy najmä v oblasti záujmového vzdelávania a voľnočasových aktivít,
 - podporovať spoluprácu s rodičmi pri príprave a tvorbe školského vzdelávacieho programu,
 - aktívne zapájať zamestnávateľov do systému duálneho vzdelávania, do tvorby školských vzdelávacích programov, rozvoja záujmového vzdelávania, skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a odborného výcviku,
 - spolupracovať sa podnikmi poskytujúcich gastronomické služby,
 - vytvárať spoluprácu so školami doma a v zahraničí a vymieňať si vzájomne skúsenosti a poznatky,
 - poskytovať služby žiakov pri slávnostných a spoločenských príležitostiach,
 - rozvíjať spoluprácu s nadáciami, rôznymi organizáciami a účelovo zameranými útvarmi na zabezpečenie potrieb žiakov,
- g) **zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia** s cieľom:
- zlepšiť prostredie v triedach a spoločných priestoroch školy,
 - zrekonštruovať špeciálnu odbornú učebňu pre praktickú prípravu žiakov,
 - zriadiť spoločenskú miestnosť pre návštevy rodičov a ďalších sociálnych partnerov,
 - zrekonštruovať hygienické priestory školy,
 - upraviť vybrané triedy na rozšírenie doplnkových činností školy vzhľadom na realizáciu kurzov pre verejnosť, zabezpečenie školení a iných vzdelávacích akcií,

- využiť materiáľno-technický a ľudský potenciál pre získanie doplnkových finančných zdrojov, reagovať na vypísané granty a projekty, pravidelne sa starať o úpravu okolia školy

Názov a adresa školy	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO Kukučínova 23, 040 01 Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Stravovacie služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná, externá

3. VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Súkromná stredná odborná škola PAMIKO sa nachádza priamo v centre Košíc. Je dostupná mestskou hromadnou dopravou.

Naša škola, ktorá týmto svojim vzdelávacím programom pripravuje odborných a kvalifikovaných zamestnancov v oblasti gastronomických služieb, má preto v tom meste svoje opodstatnenie. . Od 1.9.2019 žiaci vstupujú do systému duálneho vzdelávania.

Na základe potrieb a požiadaviek trhu práce a analýzy práce školy sme identifikovali všetky pozitíva a negatíva školy, ktoré nám signalizovali, čo všetko máme zmeniť, čo ponechať tak, aby náš výchovno-vzdelávací proces mal stále vyššiu a vyššiu kvalitatívnu úroveň, identifikovali sme množstvo zamestnaneckých príležitostí pre našich absolventov v rôznych gastronomických zariadeniach. Môžu sa uplatniť v rôznych pracovných pozíciách ako čašník, servírka, hlavný čašník, servírka, prevádzkar, vedúci závodu spoločného stravovania, súkromný podnikateľ v oblasti cestovného ruchu a spoločného stravovania. Ochota zamestnávateľov ich zamestnať po ukončení vzdelávacieho programu je viac než ústretová.

- **Silnými stránkami** školy na skvalitnenie a rozvoj výchovno-vzdelávacieho procesu sú:
 - + komplexnosť školy a jej poloha (škola, stravovacie zariadenie, domov mládeže, športový areál v priestoroch SOŠ technickej),
 - + kvalita a skúsenosť pedagogických zamestnancov,
 - + dobré vybavenie štandardných a odborných učební, zabezpečenie odborného výcviku v kmeňových a zmluvných gastronomických zariadeniach záujem podnikateľských subjektov o absolventov učebného odboru,
 - + záujem žiakov o získavanie jazykovej spôsobilosti hlavne v anglickom jazyku
- systém duálneho vzdelávania.
- + **Slabou stránkou** školy je to, že
 - + záujem uchádzačov o štúdium (predpoklad naplnenia prvých ročníkov) je nízky
 - + nedostatok finančných prostriedkov na rekonštrukciu odborných učební ,
 - + chýbajúce učebné osnovy zabezpečujúce aktuálne zmeny v technológii obsluhy a technologickom vybavení gastronomických zariadení,
 - + nedostatočná vybavenosť jazykovej odbornej triedy,
- **Príležitosti školy** signalizujú
 - + bezproblémové uplatnenie absolventov školy v gastronomických zariadeniach v Košiciach alebo mimo mesta prípadne regiónu,
 - + dobré uplatnenie našich absolventov v zahraničných gastronomických prevádzkach,
 - + možnosti rekvalifikačných kurzov podľa potrieb úradu práce (jazykové, kuchrá, čašník, IKT a pod.),
 - + fungujúce partnerstvo s podobnými školami
 - + dobrá a funkčná spolupráca so zamestnávateľmi. KSK, ŠPÚ a ŠIOV ako predpokladu dobrých koncepčných a poradenských služieb,
 - + zosúladenie odbornosti žiakov s požiadavkami trhu práce v systéme duálneho vzdelávania.
- **Prekážky v rozvoji** školy sú
 - + nedostatok finančných prostriedkov na obnovu a prevádzku školy,

- + nízka vedomostná úroveň prichádzajúcich žiakov zo základných škôl,
- + nízka priemerná mzda v oblasti gastronómie,
- + slabá spolupráca s rodičmi.

3.1 Charakteristika školy

Škola sídli v prenajatých priestoroch Strednej odbornej školy technickej na Kukučínovej ulici 23 v Košiciach. Škola má samostatný vchod, ubytovanie a stravovanie je zabezpečené v areáli SOŠ technickej. Takisto je v tomto areáli telocvičňa a športové ihriská.

V súčasnosti na škole študuje 80 žiakov denného štúdia, z toho 3 triedy žiakov v učebnom odbore čašník, servírka. Na štúdium cudzích jazykov máme 1 učebňu, ktorá nie je komplexne dovybavená, plne vybavená je 1 počítačová učebňa so 16 počítačmi napojenými na internet. Na výučbu ďalších predmetov sú k dispozícii 2 komfortne vybavené učebne. Pre praktickú prípravu máme zriadené v tomto odbore 2 odborné učebne. Manažment školy a hospodársky úsek má svoje priestory, učitelia využívajú svoje kabinety a zborovňu. Výchovný poradca má k dispozícii kabinet, kde sa stretáva so žiakmi, rodičmi, sociálnymi zamestnancami a pod. V suteréne školy je sklad. Hygienické zariadenia sú na chodbe, telocvičňa má vlastné hygienické priestory a sprchy.

V období troch rokov plánujeme dovybaviť jazykovú učebňu, odborné učebne pre odborný výcvik, zriadiť jednu miestnosť pre návštevy rodičov.

3.1.1 Plánované aktivity školy

Dosahovanie požadovaných aktivít a vhodná prezentácia školy sú výsledkom kvality vzdelávania. Škola sa bude snažiť v priebehu troch rokov vytvoriť a zabezpečiť všetky podmienky pre skvalitnenie života na škole:

+ **Záujmové aktivity:**

- Stolnotenisový krúžok
- Angličtina pre čašníkov
- Nemčina pre čašníkov
- Futbalový krúžok
- Gastronomický krúžok

+ **Súťaže:**

- Gastro súťaže v príprave zákusok
- Zlatá vareška
- Eurocup miešanie nápojov
- Cassovia cup-najlepší zákusok

+ **Exkurzie**

- Gastronomická prevádzka (výber z 3 hotelov)
- Gastroshow
- Získavame skúsenosti (organizované zamestnávateľmi)
- Návšteva ubytovacieho zariadenia – penzióny, chaty a pod.

+ **Spoločenské a kultúrne podujatia**

- Návšteva divadelné predstavenia
- Vianočná akadémia
- Deň otvorených dverí
- Spoločenské akcie v jedálni SOŠ technickej

+ **Gastronomické akcie**

- Recepčia pre zamestnávateľov
- Zabezpečenie plesu policajtov
- Zabezpečovanie slávnostných akcií v reštauráciách
- Slávnostná menu s vianočnou tematikou
- Slávnostná menu pre rodičov s jarnou tematikou

+ **Mediálna propagácia**

- Prezentácia školy v partnerských školách
- Príspevky do časopisu Gastro
- Schránka dôvery
- Aktualizácia www stránky – píšú žiaci
- Školský časopis - Pamikáčik

+ **Besedy a pracovné stretnutia**

- Ako na trh práce (úrad práce)
- Spoločenské správanie a vystupovanie obsluhujúcich (zamestnávateľa)
- Ako vstúpiť do školského vzdelávacieho programu (riaditeľ školy)
- Kto je živnostník? (Živnostenská komora)
- Seminár o podávaní vína
- Seminár o podávaní kávy
- Ako sa správne učiť (výchovný poradca)
- Vydieranie a šikana (psychológ, zástupca polície)
- Odbúranie stresu na záverečných skúškach
- Súčasný stav zamestnanosti v okrese Košice
- Ako sa pripraviť na konkurz?
- Moje skúsenosti s drogou
- Nepriaznivé dôsledky fajčenia a alkoholu
- Kto je gambler?

Všetky aktivity sa budú realizovať s pedagogickými zamestnancami školy, žiakmi a sociálnymi partnermi. Aktivity sú určené predovšetkým žiakom, učiteľom, rodičom, zamestnávateľom. Víťame všetky ďalšie návrhy a možnosti na aktivizáciu práce školy.

3.2 Charakteristika pedagogického zboru

Stabilizovaný pedagogický zbor vrátane majstrov odborného výcviku tvorí 6 interných učiteľov a 3 externí učители. Priemerný vek pedagógov je 47 rokov. Učitelia spĺňajú požiadavky na odbornú a pedagogickú spôsobilosť na 96%.

Mimoškolské aktivity realizujú a zabezpečujú okrem pedagogických zamestnancov školy aj rodičia a aktivisti mesta (príslušníci policajného zboru, vojaci, zástupcovia zamestnávateľov, a pod.).

3.3 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy

Podrobný a konkrétny plán ĎVPZ je súčasťou ročného plánu školy. Manažment školy považuje za prioritnú úlohu zabezpečiť:

- Uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Príprava pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT.
- Príprava pedagogických zamestnancov na tvorbu školského vzdelávacieho programu.
- Motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebazvdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru.
- Príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie, atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie (pokiaľ bude v platnosti v dobiehajúcich ročníkoch), atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálmi prostriedkami: videoteknikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- Zhromažďovanie a rozširovanie progresívnych skúseností z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- Sprostredkovanie operatívneho a časovo aktuálneho transferu odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.

3.4 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Vnútorý systém kontroly by sa mal zameriavať hlavne:

- na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole,
- na tvorbu školských vzdelávacích programov, na dodržiavanie plnenia plánov predmetových komisií,

- na zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a ostatným materiálno-technickým vybavením,
- na hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka,
- na vystupovanie a rečovú kultúru vyučujúcich,
- na uplatňovanie didaktických zásad,
- na mimoškolskú činnosť učiteľov,
- na kontrolnú činnosť výchovnej poradkyne, činnosť ekonómky, upratovačky a údržbára.

Na hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov školy použijem tieto metódy:

- Pozorovanie (hospitácie).
- Rozhovor.
- Výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod).
- Hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
- Vzájomné hodnotenie učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“)
- Hodnotenie učiteľov žiakmi.

3.5 Dlhodobé projekty

Projekčná činnosť je súčasťou vzdelávacieho procesu. Zaradovanie projektov rôznych časových dĺžok a foriem prebieha v jednotlivých predmetoch aktuálne v závislosti na možnostiach a danom učive.

Výstupy z týchto projektov prispievajú k skvalitneniu výchovno-vzdelávacieho procesu v oblasti využívania interaktívnych metód vyučovania a zvyšovania počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov.

Škola bola zapojená aj do projektov financovaných z ESF „Národný projekt ďalšieho vzdelávania učiteľov odborných predmetov v oblasti ukončovania štúdia na stredných školách“, ktoré cieľom bola príprava učiteľov na tvorbu tém a kritérií hodnotenia sumatívneho hodnotenia žiakov. Škola je tiež zapojená do projektu financovaného ESF „Modernizácia vzdelávacieho procesu na stredných školách“, ktorej cieľom je dosiahnuť zmenu formy výučby na školách, ktorá povedie k modernizácii zapojením moderných technológií do vyučovania, a zároveň pripraví učiteľov na aktívnu realizáciu školskej reformy prispôbením vzdelávacieho systému potrebám vedomostnej spoločnosti.

V rámci priamej projekčnej činnosti žiakov škola pripravuje 1 – 3 ročné projekty z oblasti gastronómie – obsluha zamerané na prípravu slávnostných tabúľ v prírode, obsluhu detí v materskej škole a ďalšie. O ciele a obsahu projektu rozhodnú predmetové komisie. Tieto projekty si žiaci vyberú v prvom ročníku a môžu byť aj predmetom prezentácie na záverečných skúškach. Pripravujeme aj školskú akciu, na ktorej budú samotní žiaci definovať, aký projekt by sami radi spracovali a prečo, aký to bude mať význam pre neho a pre školu. Budeme sa uchádzať aj o grantové práce nielen pre učiteľov, ale aj pre žiakov.

3.6 Medzinárodná spolupráca

Škola plánuje nadviazať spoluprácu s podobnými školami v Poľsku, Maďarsku a Českej republike. Cieľom tejto spolupráce bude:

- Podieľať sa na spoločných projektoch, ktoré by zabezpečili efektívny transfer poznatkov a skúseností.
- Posilniť a skvalitniť jazykovú prípravu žiakov (konverzačnú, odbornú).
- Posilniť a skvalitniť odbornú prípravu žiakov (transfer inovácií).
- Prezentovať vlastnú školu, mesto a krajinu.
- Spoznávať inú kultúru, históriu a životný štýl.
- Nadväzovať kontakty v rámci kariérového rastu.

3.7 Spolupráca so sociálnymi partnermi

Škola rozvíja všetky formy spolupráce so sociálnymi partnermi a verejnosťou. Predovšetkým sa zameriava na pravidelnú komunikáciu so svojimi zákazníkmi – žiakmi, ich rodičmi a zamestnávateľmi.

Spolupráca s rodičmi

Rodičia sú informovaní o priebehu vzdelávania žiakov na triednych schôdkach a konzultáciami s vyučujúcimi. Cieľom školy je zvýšiť komunikáciu s rodičmi. Sme maximálne otvorení všetkým pripomienkam a podnetom zo strany rodičovskej verejnosti. Jednou z hlavných úloh školy bude otvorenie spolupráce s rodičmi na školskom vzdelávacom programe. Chceme rodičom umožniť dostávať informácie o prospechu a dochádzke žiakov, ako aj o rôznych aktivitách a akciách školy cez internetovú stránku a komunikáciu prostredníctvom e-mailu, čím by sa vyriešili mnohé nevyriešené otázky týkajúce sa hlavne dochádzky žiakov do školy.

Zamestnávateľa

Škola aktívne spolupracuje s kmeňovými a zmluvnými zamestnaneckými organizáciami. Spolupráca je zameraná hlavne na poskytovanie odborného výcviku v systéme duálneho vzdelávania, materiálo-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, tematické prednášky, besedy a súťaže, sprostredkovanie rôznych zaujímavých exkurzií a výstav. Zástupcovia zamestnávateľov sa zúčastňujú pravidelne na pedagogických poradách a aktívne pôsobia v rámci odborného výcviku ako inštruktori. Poskytujú škole aktuálne informácie o zmenách a vývoji nových technológií. Väčšina zamestnávateľov zamestnáva aj našich absolventov.

Iní partneri

Škola aktívne spolupracuje v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu a výchove mimo vyučovania s ďalšími partnermi: s policajným zborom pri organizovaní besied, prednášok, Živnostenskou komorou pri zabezpečovaní výstav, exkurzií a súťaží, Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou pri organizovaní záverečných skúšok, s priamo riadenými organizáciami MŠ SR, pedagogicko-psychologickými poradňami v rámci preventívnych opatrení, a pod.

4. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU V UČEBNOM ODBORE 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA

Názov a adresa školy	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO Kukučínova 23, 040 01 Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Stravovacie služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná

4.1 Popis školského vzdelávacieho programu v systéme duálneho vzdelávania.

Príprava v školskom vzdelávacom programe Stravovacie služby v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka zahŕňa teoretické a praktické vyučovanie a prípravu. Teoretické vyučovanie je organizované v priestoroch školy a praktické vyučovanie je organizované formou odborného výcviku v škole a priamo na pracoviskách zamestnávateľov. Trojročný odbor štúdia je koncipovaný homogénne ako odbor profesijnej prípravy pre úsek obsluhy so všeobecným prehľadom o celej oblasti stravovacích služieb a so základnými predpokladmi pre výkon obchodno-podnikateľských aktivít.

Predpokladom pre prijatie do učebného odboru je úspešné ukončenie základnej školy a zdravotné požiadavky uchádzačov o štúdium. Pri prijímaní na štúdium sa hodnotí tiež prospech a správanie na základnej škole, záujem uchádzačov o štúdium. Konkretizácia kritérií na prijímacie skúšky sú stanovené každoročne.

Stratégia výučby školy vytvára priestor pre rozvoj nielen odborných, ale aj všeobecných a kľúčových kompetencií. Najväčší dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka. Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie oznamovacieho odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku v cudzom jazyku. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy matematiky, chémie a informatiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť ekonomiky, spoločenskej komunikácie, zloženia a skladovania potravín, výživy, stolovania, technológie prípravy pokrmov a pod. V rámci odborného výcviku žiaci získavajú teoretické a praktické zručnosti na úseku čašník, servírkaenskej výroby. Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovanie ich osobnostných a profesionálnych vlastností, postojov a hodnotovej orientácie.

Škola vo výučbovej stratégii uprednostňuje tie vyučovacie metódy, ktoré vedú k harmonizácii teoretickej a praktickej prípravy tak pre profesionálny život, ako aj pre život v spoločnosti a medzi ľuďmi. Výučba je orientovaná na uplatnenie autodidaktických metód (samostatné učenie a práca) hlavne pri riešení problémových úloh, tímovej práci a spolupráci. Uplatňujú sa metódy, ktoré naučia žiakov komunikovať s druhými ľuďmi na báze ľudskej slušnosti a ohľaduplnosti. Poskytujú žiakom priestor na vytvorenie si vlastného názoru založeného na osobnom úsudku. Vedú žiakov k odmietaniu populistických praktík a extrémistických názorov. Učia ich chápať zložitost' medziludských vzťahov a nevyhnutnosť tolerancie. Metódy činnostne zameraného vyučovania (praktické práce) sú predovšetkým aplikačného a heuristického typu (žiak poznáva reálny život, vytvára si názor na základe vlastného pozorovania a objavovania), ktoré im pomáhajú pri praktickom poznávaní reálneho sveta a života. Aj keby boli vyučovacie metódy tie najlepšie, nemali by šancu na úspech bez pozitívnej motivácie žiakov, tzn. vnútorné potreby žiakov vykonávať konkrétnu činnosť sú tou najdôležitejšou oblasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Preto naša škola kladie veľký dôraz na motivačné činitele – zaraďovanie hier, súťaží, simulačných a situačných metód, riešenie konfliktových situácií, verejné prezentácie prác a výrobkov a pod. Uplatňované metódy budú konkretizované na úrovni učebných osnov jednotlivých predmetov. Metodické prístupy sú priebežne vyhodnocované a modifikované podľa potrieb a na základe skúseností vyučujúcich učiteľov.

Teoretické vyučovanie je realizované v budove školy na Kukučínovej 23, Košice. Praktická príprava prebieha v 1. ročníku v školských odborných učebniach, v 2. a 3. ročníku v reštauráciách v Košiciach a okolí., ktoré sú našimi kmeňovými partnermi.

Kľúčové, všeobecné a odborné kompetencie sú rozvíjané priebežne a spôsob ich realizácie je konkretizovaný v učebných osnovách jednotlivých vyučovacích predmetov. Škola bude rozvíjať aj kompetencie v rámci pracovného prostredia školy napr. schopnosť autonómneho rozhodovania, komunikačné zručnosti, posilňovanie sebaistoty a sebavedomia, schopnosť riešiť problémy a správať sa zodpovedne (na chodbách je schránka dôvery, prostredníctvom ktorej môžu žiaci zadávať otázky, vznášať protesty a pripomienky).

Školský vzdelávací program Stravovacie služby je určený pre uchádzačov s dobrým zdravotným stavom. V prípade talentovaných žiakov sa výučba bude organizovať formou individuálnych učebných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie. Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa pristupuje s ohľadom na doporučenie špeciálnych pedagógov a psychológov vo vzťahu na individuálne potreby žiaka, stupeň a typ poruchy, úroveň kompenzácie poruchy a možnosti školy. Učebný odbor 6444 H čašník, servírka nie je vhodný pre žiakov s mentálnym postihnutím, s vážnymi poruchami zraku a sluchu a s vážnym telesným narušením. Pre tento odbor sa vyžaduje zdravotný preukaz.

Činnosť školy v oblasti spoločenského a kultúrneho života je veľmi bohatá a pestrá nielen pri aktivitách súvisiacich s činnosťou školy, ale aj v mimoškolskej oblasti. Žiaci svoje odborné vedomosti a zručnosti budú prezentovať na mnohých gastronomických akciách, ktoré organizujú súkromní podnikatelia, hotely a veľké gastronomické firmy. Týchto aktivít sa zúčastnia aj učitelia všeobecných a odborných predmetov vo funkcii pedagogického dozoru. Samostatnosť, húževnatosť a pracovitosť našich žiakov bude ocenená tak zo strany školy, ako zo strany zamestnávateľov.

Klasifikácia prebieha podľa klasifikačného poriadku. Výsledky žiakov sa hodnotia priebežne na základe kritérií, s primeranou náročnosťou a pedagogickým taktom. Podklady pre hodnotenie sa získavajú sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie, rôznymi metódami a prostriedkami hodnotenia, analýzou činnosti žiaka, konzultáciami s ostatnými učiteľmi vrátane výchovného poradcu a zamestnancov pedagogicko-psychologických poradní, rozhovormi so žiakom, jeho rodičmi, ale aj s inštruktormi praktickej prípravy, ktorí boli poverení praktickou inštruktážou zo strany svojho zamestnávateľa. Pri hodnotení sa využívajú kritériá hodnotenia na zabezpečenie jeho objektivity. Žiaci sú s hodnotením oboznámení.

4.2 Základné údaje o štúdiu

Kód a názov učebného odboru: 6444 H čašník, servírka

Dĺžka štúdia:	3 roky
Forma štúdia:	Denná Systém duálneho vzdelávania
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	podmienky prijatia na štúdium ustanovuje vykonávací predpis o prijímacom konaní na stredné školy, zdravotná spôsobilosť uchádzača o štúdium.
Spôsob ukončenia štúdia:	záverečná skúška
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	vysvedčenie o záverečnej skúške výučný list
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Stredné odborné vzdelanie ISCED 3C
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	v pracovných pozíciách ako čašník, servírka, prevádzkar, vedúci závodu spoločného stravovania, súkromný podnikateľ v oblasti cestovného ruchu a spoločného stravovania
Nadväzná odborná príprava (ďalšie vzdelávanie):	Študijné odbory nadstavbového štúdia pre absolventov trojročných učebných odborov nadväzujúcich na predchádzajúci odbor štúdia – úplné stredné odborné vzdelania na úrovni ISCED 3A

SKRÁTENÉ ŠTÚDIUM V 2-ROČNOM VZDELÁVACOM PROGRAM

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Externé skrátené štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Slovenský jazyk
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Minimálne stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	záverečná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o záverečnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii :	Výučný list
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	odborne kvalifikovaný pracovník schopný vykonávať pracovné činnosti v súkromných a štátnych podnikoch a organizáciách, v organizáciách poskytujúcich osobné a prevádzkové služby, hotelierstve a gastronómii, v súkromnom podnikaní
Možnosti ďalšieho štúdia:	vzdelávacie programy nadstavbového štúdia pre absolventov 3. ročných učebných odborov, špeciálne kurzy, ktoré umožňujú rozšíriť odbornú kvalifikáciu absolventov

4.3 Organizácia výučby

Príprava v školskom vzdelávacom programe Stravovacie služby v učebnom odbore 6444 H čašníik, servírka zahŕňa teoretické a praktické vyučovanie a prípravu. Výučba je organizovaná v týždňových cykloch – strieda sa jeden týždeň teoretického vyučovania a jeden týždeň odborného výcviku.

Teoretické vyučovanie je poväčšine organizované v priestoroch školy na Kukučínovej 23, Košice. Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie oznamovacieho odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku v cudzom jazyku. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy matematiky, chémie a informatiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť ekonomiky, spoločenskej komunikácie, zloženia a skladovania potravín, výživy, stolovania, technológie prípravy pokrmov a pod. V rámci odborného výcviku žiaci získavajú teoretické a praktické zručnosti na úseku obsluhy. Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovanie ich osobnostných a profesionálnych vlastností, postojov a hodnotovej orientácie.

Praktické vyučovanie je organizované formou odborného výcviku v škole a priamo na zmluvných pracoviskách zamestnávateľov v systéme duálneho vzdelávania.

Praktická príprava prebieha v 1. ročníku v školských odborných učebniach, v 2. a 3. ročníku v reštauráciách v Košiciach a okolí, ktoré sú našimi kmeňovými partnermi. Tieto reštaurácie sú základom odbornej prípravy žiakov v tomto učebnom odbore. Prevádzkové podmienky reštaurácií a umožnia žiakom podieľať sa na výrobe a distribúcii pokrmov pre školské a podnikové stravovanie, hotových a minútkových jedál pre širokú verejnosť vrátane bežnej a príležitostnej obsluhy pri rôznych gastronomických akciách a medzinárodných aktivitách školy. Denne je na odbornom výcviku okolo 15 čašníik, servírkaov. Prípravu zabezpečujú žiaci pod dozorom inštruktora (zamestnanec podniku) odborného výcviku. Pri zabezpečovaní stravovania pre verejnosť si žiaci osvojujú potrebné návyky v komunikácii s hosťami a klientmi, prijímaní objednávok, servírovaní, vyúčtovaní a upratovaní po

hostoch. Ďalšie odborné zručnosti žiaci získavajú pri rôznych spoločenských akciách v reštauráciách pri komerčných objednávkach. Dôvodom takejto organizácie je skutočnosť, aby si žiaci precvičili a vyskúšali aj také zručnosti, situácie a javy, ktoré sa v bežnej praxi vyskytujú zriedkavo. Plánujeme realizovať spoločenské akcie pri príležitosti organizovania rôznych domácich a zahraničných seminárov a sympózií, športových stretnutí, spoločenských akcií. Časť odborného výcviku máme zabezpečenú zmluvnými vzťahmi s fyzickými a právnickými osobami. Žiaci v priebehu štúdia sa dostanú na rôzne pracoviská, nakoľko ich práca sa polročne strieda.

Záverečná skúška sa koná v súlade s platnými predpismi a pedagogicko-organizačnými pokynmi MŠ SR.

Ďalšie organizačné podrobnosti týkajúce sa účelových kurzov a cvičení sú súčasťou učebného plánu.

4.4 Zdravotné požiadavky na žiaka

Na prijatie do učebného odboru 6444 H čašník, servírka môžu byť prijatí uchádzači s dobrým zdravotným stavom. Uchádzači nesmú trpieť predovšetkým:

- prognosticky závažným ochorením obmedzujúcim funkcie horných končatín (porucha hrubej a jemnej motoriky),
- prognosticky závažným ochorením funkcie nosného a pohybového systému (ochorenia chrčtice, ploché nohy, vybočenie kolien, stav po kongenitálnej luxácii bedier),
- prognosticky závažným ochorením dýchacích ciest, srdcovými a cievnyimi ochoreniami (varixy),
- prognosticky závažným ochorením kože horných končatín,
- prognosticky závažnými a nekompensovanými formami epilepsie a epileptických syndrémov a kolapsových stavov vzhľadom k predpokladanej obslužnej práci,
- psychickými chorobami (alkoholizmus, toxikománia, nervové choroby),
- prognosticky závažnými ochoreniami oka, a sluchu,
- endokrinnými ochoreniami a imúnnodeficitnými stavmi,
- chronickými chorobami pečene.

Pred prijatím do odboru je potrebné vyšetrenie na bacilonosičstvo. Uchádzač musí mať platný zdravotný preukaz. Zdravotnú spôsobilosť uchádzačov posúdi a písomne potvrdí dorastový lekár, v prípade zmenenej pracovnej schopnosti aj posudková komisia sociálneho zabezpečenia.

4.5 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci

Neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania je problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany. Výchova k bezpečnej a zdravie neohrozujúcu prácu vychádza po dobu štúdia z požiadaviek platných právnych a ostatných predpisov (zákonov, nariadení vlády SR, vyhlášok, technických predpisov a slovenských technických noriem). Tieto požiadavky sa musia vzťahovať k výkonu konkrétnych činností, ktoré sú súčasťou odborného výcviku. Tieto požiadavky sa musia doplniť informáciami o rizikách možného ohrozenia, ktorým sú žiaci pri teoretickom a praktickom vyučovaní vystavení vrátane informácií o opatreniach na ochranu pred pôsobením týchto zdrojov rizík (zdravotné riziká a opatrenia pri ručnej manipulácii s bremenom, rizikové faktory súvisiace s mikroklimatickými podmienkami – teplotná záťaž organizmu a pod.).

Priestory pre výučbu musia zodpovedať svojími podmienkami požiadavkám stanovených v zdravotníckych predpisoch (hygienické požiadavky na priestory, prevádzka školských zariadení, bezpečná prevádzka, používanie strojov, prístrojov a pod.). Nácvik a precvičovanie činností musí byť v súlade s požiadavkami, ktoré upravujú prácu pre mladistvých (napr. Zákoník práce) a v súlade s podmienkami, podľa ktorých môžu mladiství vykonávať zakázané práce z dôvodu prípravy na povolanie. Základnými podmienkami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa rozumie:

- dôkladne a preukázané oboznámenie žiakov s predpismi o BOZP, protipožiarnymi predpismi a s technologickými postupmi,
- používanie technického vybavenia, ktoré zodpovedá bezpečnostným a protipožiarnym predpisom,
- používanie ochranných pracovných prostriedkov podľa platných predpisov,
- vykonávanie stanoveného dozoru na pracoviskách žiakov.

Pri nástupe žiaka na štúdium sa vyžaduje:

1. Pracovné oblečenie

Dievčatá

- Biele tričko
- Zdravotné topánky (nie vsuvky)
- Biele nohavice
- Biela pokrývka hlavy (šatka, čiapka)
- Biela zásterá
- Menovka

Chlapci

- Biele tričko
- Zdravotné topánky (nie vsuvky)
- Biele nohavice
- Biela pokrývka hlavy (šatka, čiapka)
- Biela zásterá
- Menovka

2. Zdravotný preukaz pre prácu s potravinami

Zakazuje sa nosenie „pírsingu“. Odborný výcvik budú žiaci vykonávať v odborných učebniach, v školskej jedálni a na určených pracoviskách (kmeňových, zmluvných) . Odborný výcvik sa bude vykonávať aj v čase školských prázdnin, prípadne v sobotu a v nedeľu podľa potreby a záujmu žiakov.

4.6 Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania výchovy a vzdelávania

Učebný odbor 6444 H čašník, servírka žiak ukončuje záverečnou skúškou, ktorej cieľom je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného vzdelávacími štandardmi ŠVP.

Záverečná skúška sa vykonáva podľa súčasne platnej legislatívy.

Žiak môže konať záverečnú skúšku, ak úspešne ukončil posledný ročník vzdelávacieho programu učebného odboru 6444 H čašník, servírka.

Záverečná skúška sa koná v riadnom období od 16.-30. júna, v mimoriadnom období v septembri alebo vo februári nasledujúceho školského roka pred skúšobnou komisiou. Pred začiatkom konania ZS sa žiak tri po sebe nasledujúce vyučovacie dni nezúčastňuje na vyučovaní (sú určené na prípravu).

Záverečná skúška sa skladá z troch častí:

- písomnej (žiak vypracuje zadanie vylosovanej témy v časovom limite 45 až 120 minút)
- praktickej (žiak predvedie prakticky zadanie z vylosovanej témy)
- ústnej (žiak ústne v časovom limite 15 minút zodpovie na jednu tému, vylosovanú celkovo z 25 tém)

Klasifikácia žiaka na záverečnej skúške je vyjadrená stupňom prospechu alebo percentom úspešnosti. Celkové hodnotenie záverečnej skúšky vychádza z klasifikácie jej písomnej, praktickej a ústnej časti. Ak bol žiak na záverečnej skúške z jednej časti skúšky klasifikovaný stupňom 5 – nedostatočný, skúšobná komisia môže povoliť žiakovi konať opravnú skúšku z tejto časti skúšky. Ak neprospeš z viac ako jednej časti, môže mu skúšobná komisia povoliť opakovať celú záverečnú skúšku.

Záverečnú skúšku môže žiak vykonať do troch rokov odo dňa, keď úspešne ukončil posledný ročník štúdia.

Žiak, ktorý sa pre vážne, predovšetkým zdravotné dôvody nezúčastní záverečnej skúšky je povinný predložiť do troch pracovných dní ospravedlnenie riaditeľovi školy. Ak ho riaditeľ školy ospravedlní, žiaka nemožno klasifikovať. Žiak súčasne predloží žiadosť o konanie skúšky v náhradnom termíne.

Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie o záverečnej skúške. Dokladom o získanej kvalifikácii je výučný list.

Skrátené štúdium v jednoročnom vzdelávacom programe odboru vzdelávania sa ukončuje záverečnou skúškou, dokladom o vzdelaní je vysvedčenie o záverečnej skúške.

5. PROFIL ABSOLVENTA UČEBNÉHO ODBORU 6444 H čašník, servírka

Názov a adresa školy	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO Kukučínova 23, 040 01 Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Stravovacie služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná, externá

5.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent učebného odboru 6444 H čašník, servírka je pripravený na uplatnenie v zodpovedajúcich pracovných profesiách. Čašník, servírka pracuje v prevádzkach čašník, servírkaskej veľkovýroby i v zariadeniach malovýrobných čašník, servírkaní. Musí počítať s nepriaznivými prejavmi pracovného prostredia ako sú vysoké teploty, silné koncentrácie potravinových vôní. Pracuje sa často na zmeny.

Absolvent je kvalifikovaný pracovník so širokým odborným profilom, schopný samostatne vykonávať odborné technické a technologické činnosti v jednotlivých odvetviach potravinárskeho priemyslu a gastronómie. Ovláda príslušnú techniku, stroje a zariadenia, príslušné technológie, základy ekonomiky výroby a služieb. Pozná základné prírodovedné zákonitosti svojho odboru a vie ich prakticky využívať pri riešení odborných problémov. Absolvent je pripravený na výkon odborných činností, pre ktoré je podmienkou stredné odborné vzdelanie v potravinárstve, vo veľkovýrobných podmienkach, v stredných i malých podnikoch, v predaji a hodnotení potravinárskych výrobkoch, ich expedícií a ďalších službách, ako aj na samostatné podnikanie. Základom odbornej teoretickej a praktickej prípravy je učivo o prírodných, technických, technologických, ekologických a ekonomicko-spoločenských zákonitostiach a ich aplikácie v praktických činnostiach.

Absolvent má všetky predpoklady na to, aby po príslušnej praxi vedel posudzovať základné a pomocné suroviny, kontrolovať nastavenie technologických parametrov vo výrobnom procese, vyrábať výrobky podľa technologických postupov a receptúr, dodržiavať a uplatňovať zásady HACCP, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Vie sa orientovať v základných vzťahoch svojho odvetvia výroby k životnému prostrediu a v zásadách jeho ochrany pred možnými negatívnymi vplyvmi. Vie sa orientovať na trhu práce, aktívne komunikovať, vie využívať informačné a komunikačné technológie. Všetky činnosti súvisiace s prípravou na výkon profesie sa uskutočňujú v nadväznosti na potreby potravinárskej výroby a gastronómie. Absolvent po ukončení štúdia získa výučný list a je spôsobilý zaradiť sa do jednotlivých odvetví potravinárskeho priemyslu alebo pracovať samostatne v potravinárskych a gastronomických prevádzkach.

Vzdelanie upevňuje jeho mravné a charakterové vlastnosti, rozvíja a rozširuje všeobecné schopnosti, vrátane schopnosti adaptácie na meniace sa podmienky trhu práce, prehľbuje vzťah k práci a zdokonaľuje komunikačné schopnosti. Vzdelanie poskytuje absolventovi aj potrebné vedomosti o prírode, človeku a spoločnosti a umožňuje mu chápať vnútorné súvislosti medzi javmi, rozumieť všeobecným zákonom a zákonitostiam, oceňovať kultúrne hodnoty a využívať ich.

Absolvent má utvorené základné predstavy o historicko-spoločenských javoch a súvislostiach. Chápe úlohu demokratického štátu pri utváraní humánnej a sociálnej spravodlivej spoločnosti fungujúcej z ekonomického hľadiska na princípoch trhového mechanizmu. Uvedomuje si vzájomnú podmienenosť osobných, skupinových a spoločenských záujmov a všeludských hodnôt. Uplatňuje slobodu a tolerantnosť pri prejavovaní svetonázoru a rozličných filozofických smerovaní.

Má vedomosti o zákonoch, ktorými vyjadrujeme prírodné a spoločenské javy v rozsahu a štruktúre primeranej jeho duševnej vyspelosti. Dokáže využívať vedomosti, pracovné metódy, zručnosti a techniku matematických, prírodovedných, spoločenských vied a informatiky pri štúdiu a riešení odborných, osobných a spoločenských problémov.

Absolvent ovláda základné odborné učivo, špeciálne odborné učivo a má zručnosti, ktoré sú potrebné pre výkon povolania.

Má vedomosti o podstate javov, princípov a vzťahov, o spoločenských, ekologických a hygienických, technologických, prevádzkových a ekonomických súvislostiach a taktiež základné zručnosti potrebné pri riešení praktických úloh.

Absolvent chápe význam práce a ďalšieho vzdelávania pre svoj rozvoj a rozvoj celej spoločnosti. Uvedomuje si rastúce nároky na kvalifikovanú pracovnú činnosť. Pracuje disciplinovane, svedomite, zodpovedne, je schopný samostatne myslieť, pohotovo rozhodovať, cieľavedome konať. Vie aplikovať získané vedomosti a zručnosti v praktickej činnosti, iniciatívne a samostatne riešiť úlohy na pracovisku, pracovať v kolektíve a tiež samostatne podnikáť, využívať vedecko-technické informácie a ďalej sa vzdelávať.

5.2 Kompetencie absolventa

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

5.2.1 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠkVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady.

Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie ŠkVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosť konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať bežné pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený štátny, materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- spoľahlivo vyjadrovať sa v štátnom, materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa v jednom cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť bežné matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať so základnými informačno-komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- prejaviť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať a pozorne počúvať druhých,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

Národný štandard finančnej gramotnosti (ďalej len NŠFG), ktorý bol schválený 31.3.2014 MŠVVaŠ a vstúpil do platnosti 1.9.2014, vymedzuje šírku poznatkov, zručností a skúseností z oblasti finančného vzdelávania a manažmentu osobných financií.

Finančná gramotnosť

- Je to schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.
- Je základnou kompetenciou rozumieť finančným produktom, službám, ktoré poskytuje trh a ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou nášho osobného a rodinného života.
- Označujeme ňou stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické a finančné prostredie.

NŠFG popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť absolventov prostredníctvom osvojených kompetencií, ktoré sú usporiadané nasledovne: témy, kompetencie a čiastkové kompetencie.

Témy NŠFG sú zoradené do 7 vybraných kategórií finančnej gramotnosti:

1.Človek vo sfére peňazí

1. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí
2. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca
3. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi
4. Úver a dlh
5. Sporenie a investovanie
6. Riadenie rizika a poistenie

NAPPO – Národný akčný plán prevencie obezity

3.2 Podpora zdravšieho prostredia v školách

Priorita: Ustanoviť zdravie ako prioritu na školách

Operatívny cieľ: Podporovať vzdelávanie v oblasti správnej voľby potravín, zdravých stravovacích návykov

Aktivita: Podporovať oblasti vzdelávania o témy zdravej výživy a životného štýlu v ŠkVP, integrácia vzdelávania o výžive ako súčasť školských osnov.

Čitateľská gramotnosť

Čitateľskú gramotnosť môžeme charakterizovať ako komplex vedomostí a zručností jedinca, ktoré mu umožňujú zaobchádzať s písomnými textami bežne sa vyskytujúcimi v životnej praxi.

Ide o zručnosť vedieť texty nielen prečítať a rozumieť im, ale aj vyhľadávať, spracovávať a porovnávať informácie obsiahnuté v texte, reprodukovat obsah textu a iné.

Metódy alebo činnosti, ktoré prispievajú k rozvoju čitateľskej gramotnosti u žiakov. Pri uvedených metódach si treba vopred premyslieť, ako žiakov naučiť touto metódou pracovať, lebo nejde iba o jednorazovo použiteľné metódy, ale aby priniesli úžitok, treba sa nimi zaoberať dlhší čas.

Čítanie s otázkami vo dvojiciach (Košťálová, Hausenblas, 2010)

Metóda vhodná do fázy po čítaní. Žiaci pracujú vo dvojiciach. Ku zvolenému úseku textu tvoria otázky a navzájom si ich kladú. Najlepšie je na začiatku určiť počet otázok. Mali by to byť otázky, ktoré pomáhajú porozumieť napísanému, i tomu, ako je to myslené. Metódou žiakov vedieme k návyku, že nad textom sa vždy vynárajú otázky, učíme ich formulovať skúmané otázky a uvedomiť si účel čítania, rozvíjame samostatnosť v porozumení. Na záver aktivity môžeme vyzvať dvojice, aby ostatným prezentovali najzaujímavejšiu, najťažšiu či najvtipnejšiu otázku.

Čítanie s predvídaním (Košťálová, Hausenblas, 2010)

Metóda prepája v krátkych cykloch všetky tri fázy: pred čítaním, počas čítania i po ňom. Spoločný text čítajú žiaci postupne po častiach. K nim vždy každý žiak samostatne predvída, o čom sa bude čítať. Následne svoje predpovede preberie vo dvojici, v skupine, príp. v celej triede (podľa konkrétnej situácie), potom číta a po čítaní si spolu s triedou ujasní, ako sa text rozvíjal a ako sa to zhoduje alebo rozchádza s predpoveďami žiakov. Nejde o žiadne hádanie, ale o podložené vyvodzovania odhadu z náznakov v texte a z vlastnej čitateľskej a životnej skúsenosti a znalosti.

Vyhľadávanie kľúčových slov (Košťálová, Hausenblas, 2010)

Aktivita sa využíva vo dvoch podobách: pred čítaním ako nástroj na predvídanie, po čítaní ako nástroj reflexie. Pri využití pred čítaním učiteľ z pripraveného spoločného textu premyslene vyberá kľúčové slová a predkladá ich triede, aby sa každý žiak na ich základe mohol pokúsiť o odhad možného obsahu a rozvoja príbehu. Rôzne návrhy sa porovnávajú a následne

konfrontujú s originálnym textom, napríklad pri čítaní s predvídaním. S využitím kľúčových slov pri čítaní textu vyhľadávajú a navrhujú kľúčové slová sami žiaci a učia sa tým, čo v texte hrá významnú a čo vedľajšiu úlohu, od ktorých bodov (výrazov) sa dej alebo problém rozvíja. Pripravujú sa tak na zručnosť sumarizovania.

Pojmová mapa (Gavora, 2008)

Pojmová mapa je grafickou schémou obsahu textu. Ak žiak dostane úlohu, aby načrtnol pojmovú mapu textu, napíše na papier všetky hlavné pojmy učiva (obyčajne ako uzly grafu) a pospája ich spojnicami – čiarami, ktoré vyjadrujú vzťahy medzi týmito pojmi. Pojmová mapa vyjadruje pojmy daného textu vo dvojdimenzionálnom priestore. Umožňuje vyjadrovanie nadradenosti a podradenosti jednotlivých pojmov, teda umožňuje aj diagnostikovať ich hierarchické chápanie. Okrem toho môže vyjadrovať následnosť dejov a procesov. Žiak môže zobrazit:

- lineárne vzťahy – vzťahy na rovnakej pojmovej úrovni,
- hierarchické vzťahy – vzťahy nadradenosti a podradenosti,
- siete vzťahov – vyjadrenie vzťahov medzi všetkými pojmi.

Akcie v rámci školy zamerané na čitateľskú gramotnosť:

- Školská knižnica
- Vlastná tvorba žiakov
- Využívanie IKT
- Diskusné aktivity k prečítaným textom
- Beseda o knihe
- Práca s informačnými textami
- Tvorivé aktivity, súťaže, besedy
- Kružky - mediálny, žurnalistický, literárny, debátový
- Školský časopis
- Hviezdoslavov Kubín
- Spolupráca s verejnou knižnicou

5.2.2 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- používať základnú odbornú terminológiu svojho odboru,
- vysvetliť biologickú a chemickú podstatu procesov,
- aplikovať zásady hygieny a bezpečnosti práce, základy systému HACCP,
- definovať sanitačné opatrenia na pracovisku,
- rozoznať základné suroviny a ich využitie,
- vysvetliť hlavné zásady a technologické postupy príslušných výrobných,
- aplikovať technologické postupy,
- určiť znaky kvality výrobkov,
- vysvetliť trvanlivosť výrobkov, jej predĺženie, spôsoby skladovania a expedície,
- používať schémy, pracovné návody, katalógy a technickú dokumentáciu v pracovných činnostiach, receptúry, normovanie a kalkulácie výrobkov,
- vysvetliť zloženie strojov a zariadení používaných v potravinárstve podľa konkrétneho odboru,
- popísať základnú funkciu strojov, zariadení, liniek používaných v konkrétnom odbore,
- vysvetliť zásady hygieny práce, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia,
- definovať a určiť možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušnou výrobou alebo službou,
- načrtnúť možnosti eliminácie zdrojov znečistenia životného prostredia,
- aplikovať výpočtovú techniku pri riešení odborných úloh,

- vysvetliť základné ekonomické pojmy potreby a spotreba, uspokojovanie potrieb, statky a služby, výroba a výrobné faktory,
- popísať trh a formy trhov,
- vysvetliť rozdiel medzi hospodárstvom a hospodárením,
- posúdiť svoje zdravotné, osobnostné a kvalifikačné predpoklady pre výkon svojho povolania, možnosti ďalšieho štúdia a profesijnej orientácie,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- vysvetliť na príklade postup pri uzatváraní pracovnej zmluvy a skončenie pracovného pomeru,
- vyjadriť vlastnými slovami zabezpečenie základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny,
- vysvetliť význam bánk v ekonomike,
- vysvetliť vlastnými slovami podstatu zveľaďovania a ochrany svojho majetku,
- popísať základné právne formy podnikania a ich základné črty,
- posúdiť vhodné formy podnikania v svojom odbore,
- opísať na príklade základné povinnosti podnikateľa voči štátu,
- vysvetliť problematiku práv a povinností spotrebiteľa,
- popísať vplyv spotreby na životné prostredie,
- vysvetliť pojmy reklama, zavádzajúca reklama, priamy predaj, gamblerstvo.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- samostatne vykonávať odborné a technické činnosti v jednotlivých odvetviach potravinárskeho priemyslu,
- aplikovať osvojené vedomosti v praktických úlohách,
- aplikovať zásady, princípy a postupy v technológiách, vykonať požadovanú prácu so surovinami, materiálmi a polotovarmi, pri príprave výroby,
- vyrobiť výrobky podľa konkrétneho odboru,
- správne pracovať s receptúrami, vypočítať kalkuláciu výrobkov, dodržiavať postupnosť krokov vo výrobe,
- viesť základnú výrobnú dokumentáciu, prijímať a spracovávať objednávky,
- vykonať odber vzorky,
- uskutočňovať práce v expedícii pri uplatňovaní znakov kvality,
- aplikovať a dodržiavať HACCP,
- vykonávať obsluhu a používať technologické zariadenia podľa príslušného odboru,
- vykonávať sanitačné opatrenia na pracovisku,
- vykonávať základnú údržbu prístrojov, nástrojov, strojov a zariadení, liniek v rozsahu odboru štúdia,
- využívať informačné technológie pri riešení odborných úloh,
- postupovať v zmysle zásad bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, ochrany životného prostredia,
- postupovať hospodárne pri manipulácii s materiálmi, energiou, strojmi a zariadeniami,
- dodržiavať technologickú a pracovnú disciplínu,
- vykonávať kvalifikovane odborné práce, racionálne riešiť jednoduché problémové situácie,
- dodržiavať normy, parametre kvality procesov, výrobkov alebo služieb,
- uplatniť tvorivosť, estetickosť pri príprave výrobkov,
- sledovať vývoj nových výrobkov a technológií.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru, adaptabilitou, kreativitou, disponibilitou, spoľahlivosťou, trpezlivosťou, dôslednosťou a presnosťou, schopnosťou spolupracovať, sebadisciplínou, mobilitou.

Tabuľka vzťahu kľúčových kompetencií k obsahu vzdelávania

Prehľad kľúčových kompetencií	Spôsobilosť konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote	Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku	Schopnosť pracovať v rôznych skupinách
Prehľad názov predmetov	Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií		
Všeobecnovzdelávacie predmety			
Slovenský jazyk a literatúra	☺	☺	☺
Anglický jazyk / Nemecký jazyk	☺	☺	☺
Občianska náuka	☺	☺	☺
Etická/Náboženská výchova	☺		☺
Chémia		☺	☺
Matematika		☺	
Informatika		☺	☺
Telesná a športová výchova	☺		☺
Odborné predmety			
Ekonomika a podnikanie	☺	☺	☺
Účtovníctvo		☺	☺
Chémia potravín		☺	☺
Potravinárska mikrobiológia		☺	☺
Potraviny a výživa		☺	☺
Suroviny		☺	
Hygiena potravín		☺	☺
Odborné kreslenie a modelovanie	☺	☺	☺
Technológia		☺	☺
Stroje a zariadenia		☺	☺
Tovaroznalectvo		☺	☺
Odborný výcvik	☺	☺	☺
Účelové kurzy			
Ochrana života a zdravia	☺	☺	☺
Telovýchovo-výcvikový kurz	☺	☺	☺

Kľúčové kompetencie predstavujú spoločne uplatňované zásady a pravidlá pri vybraných postupoch, metódach a formách práce, pri organizovaní rôznych slávnostných alebo výnimočných príležitostí, akcií alebo aktivít, mali by podporovať a rozvíjať aktivitu, tvorivosť, zručnosť, učenie žiaka. Výchovné a vzdelávacie stratégie (ďalej len „VVS“) nie sú formulované ako ciele, konkrétne metódy, postupy, pokyny alebo predpokladané výsledky žiakov, ale

predstavujú spoločný postup, prostredníctvom ktorého by učitelia dovedli žiakov k vytváraniu alebo ďalšiemu rozvoju kľúčových kompetencií.

VVS sú v našom školskom vzdelávacom programe stanovené pre každý vyučovací predmet a pre vybrané kľúčové kompetencie tak, ako to ukazuje tabuľka. Táto stratégia bola odsúhlasená všetkými predmetovými komisiami na škole.

6. PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU V UČEBNOM ODBORE 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA

Názov a adresa školy	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO Kukučínova 23, 040 01 Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Stravovacie služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná, externá

Pre vzdelávanie a výchovu v súlade s daným ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka. V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu Stravovacie služby. My sme ich rozpracovali podrobnejšie a konkrétne podľa potrieb a požiadaviek učebného odboru, aktuálnych cieľov a našich reálnych možností. Optimálne požiadavky/podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento školský vzdelávací program Stravovacie služby, sú nasledovné:

6.1 Materiálne podmienky

Teoretické vyučovanie je realizované v budove školy na Kukučínovej 23, Košice.

Kapacita školy:

Školský manažment:

kancelária riaditeľa školy a zástupcu riaditeľa školy,
kancelária pre výchovnú poradkyňu.

Pedagogickí zamestnanci školy:

zborovňa pre rokovania pedagogickej rady,
kabinety pre učiteľov.

Nepedagogickí zamestnanci školy:

príručný sklad s odkladacím priestorom,
archív.

Ďalšie priestory:

Hygienické priestory WC, umývadlá, šatne
Sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky

Makrointeriéry:

Školská budova
Školský dvor

Vyučovacie interiéry

1. Klasické triedy – učebne (2)
2. Odborná učebňa pre jazykové vzdelávanie
3. Odborná (cvičná) učebňa pre UO 6444 H čašník, servírka
4. Cvičná kuchyňa
5. Odborná učebňa informatiky

Vyučovacie exteriéry

Školské ihrisko

Kmeňové pracoviská odborného výcviku

Školská jedáleň SOŠ stavebnej na Kukučínovej 23, Košice

Zmluvné certifikované pracoviská s duálnou zmluvou:

Košice a okolie (31 reštaurácií)

1. **Reštaurácia Koridor**, Čsl. armády 18, Košice
2. **Reštaurácia Koliba**, Za priekopou 1, Košice - Myslava
3. **Pizza Maxi Garden**, Poštová 2, Košice
4. **Iron Complex**, Rastislavova 80, Košice
5. **Cathedral Caffè**, Hlavná 28, Košice
6. **Reštaurácia**, Hlavná 100, Košice
7. **Reštike**, Žižkova 13, Košice
8. **Domček Ťahanovce**, Azijská 7, Košice
9. **Pizza Domček**, Tomášikova 33, Košice
10. **Reštaurácia Bowling Erika**, Gudernova 3, Košice
11. **Reštaurácia Pod lipou**, Popradská 155, Košice
12. **Reštaurácia K2**, Štúrova 16/32, Košice
13. **Reštaurácia Ateliér**, Krivá 23, Košice
14. **Olive Pizza**, OC Optima, Moldavská cesta, Košice
15. **Olive Pizza**, OC Cassovia, Pri prachárni 4, Košice
16. **Pizza South 31**, Južná trieda 31, Košice
17. **Reštaurácia u Katky**, Budapeštianska 2, Košice
18. **Reštaurácia TELEDOM**, Timonova 755/27, Košice
19. **Golden Royal Botique hotel & SPA**, Vodná 8, Košice
20. **Central Pub & Restaurant**, Hlavná 81/85, Košice
21. **Diner Košice s.r.o**, Myslavská 2/B, Košice
22. **Restaurant Capitol**, OC Jumbo, Masarykova 2, Košice
23. **Babetta KGP**, Werferova 6, Košice
24. **Pizza Café Napoli**, Hlavná 44, Košice
25. **Camelia Pizza & Restaurant**, Ukrajinská 27, Košice
26. **Fantázia Reštaurácia & Bar**, Pražská 4, Košice
27. **Reštaurácia Hafnerka**, Hrnčiarska 27, Košice
28. **Andiamo PIZZA**, OC Aupark, Nám. Osloboditeľov 1, Košice
29. **EFES - turecká reštaurácia**, Americká trieda 1A, 04013 Košice
30. **Restaurant Grace**, Štúrova 33, Košice
31. **Pizzeria Mix Marion**, Hemerkova 39, Košice

6.2 Personálne podmienky

- ✚ Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program je v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činností podľa platných predpisov.
- ✚ Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov všeobecno-vzdelávacích predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom

učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím program. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

- ✚ Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- ✚ Odborná a pedagogická spôsobilosť majstrov odborného výcviku, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- ✚ Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (ekonóm, upratovačky a pod.), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.
- ✚ Plnenie požiadaviek poradenskej činnosti sa riadi platnými predpismi. Výchovný poradca je pedagogický zamestnanec, ktorého poslaním je poskytovanie odbornej psychologickej a pedagogickej starostlivosti žiakom, rodičom a pedagogickým zamestnancom školy. Prácu výchovného poradcu usmerňujú metodické, pedagogické a psychologické centrá. Práca výchovného poradcu a dodržiavanie všeobecne záväzných platných predpisov v oblasti výchovného poradenstva podlieha kontrolnej činnosti zo strany zriaďovateľa strednej školy. Ďalšie práva a povinnosti výchovných poradcov vymedzujú vnútorné predpisy školy (pracovný poriadok, vnútorný poriadok školy, vnútorný mzdový predpis a pod.).

6.3 Organizačné podmienky

- ✚ Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy a rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania v školských vzdelávacích programoch vychádza zo ŠVP. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín boli v tomto programe dodržané a sú preukázateľné. Vzdelávanie a príprava žiakov je organizovaná ako trojročné štúdium.
- ✚ Teoretické a praktické vzdelávanie a príprava sú obmieňané po týždni. Vyučovanie a odborný výcvik začínajú o 8.00 hod. Organizácia školského roka sa riadi podľa pedagogicko-organizačných pokynov v danom školskom roku.
- ✚ Plnenie školskej legislatívy vzhľadom na organizáciu a priebeh školského vzdelávacieho programu vo väzbe na teoretické vyučovanie a odborný výcvik je v súlade. Výchovno-vzdelávacie proces sa riadi Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon).
- ✚ Odborný výcvik sa vyučuje v rozsahu stanovenom v učebnom pláne sa vykonáva v školských zariadeniach: učebne odborného výcviku, ako aj v kmeňových a zmluvných pracoviskách odborného výcviku v systéme duálneho vzdelávania. Výučba prebieha pod vedením inštruktorov poverených zamestnávateľov a MOV. Všetky pracoviská majú základné štandardné vybavenie. Odborný výcvik nadväzuje na teoretické vyučovanie. Realizuje sa v 6 – 7 hodinových celkoch každý druhý týždeň. Ak to vyžaduje charakter nácviku, odborný výcvik možno spájať aj do viacdňových celkov s rešpektovaním podmienok odboru aj čase prázdnin, cez soboty a nedele. Delenie skupín stanovuje platná legislatíva.
- ✚ Vzdelávanie a príprava sa riadi podľa Školského poriadku. Zabezpečuje jednotnosť v celom výchovno-vzdelávacom procese. Upravuje pravidla správania sa žiakov v teoretickom a praktickom vyučovaní a príprave. Obsahuje tiež práva a povinnosti žiakov. Školský poriadok je súčasťou Organizačného poriadku školy a Pracovného poriadku školy a riadi sa podľa nich. Žiaci sa oboznamujú so Školským poriadkom každý rok na prvej vyučovacej hodine prvý deň školského roka a podpisujú v osobitnom zázname svojím podpisom jeho rešpektovanie. Táto skutočnosť je zaznamenaná aj v triednych knihách.
- ✚ Hodnotenie a klasifikácia žiakov je súčasťou školského vzdelávacieho programu ako súčasť učebných osnov vyučovacích predmetov a ako osobitná spoločná časť. O všetkých kritériách hodnotenia, výchovných opatreniach a podmienok vykonania záverečných a opravných skúšok sú žiaci a rodičia vopred informovaní.

- ✚ Ukončovanie štúdia a organizácia záverečnej skúšky sa riadi platným legislatívnym predpisom. Záverečná skúška je z písomnej, praktickej a ústnej časti. Úspešní absolventi získajú výučný list a vysvedčenie o záverečnej skúške.
- ✚ Kurzy, exkurzie, športové akcie sa organizujú v rámci 7 týždňov školského roka. Kurzy nevyhnutné pre výkon povolania vyplývajúce z kompetencií (profilu) absolventa sa môžu vykonávať aj ako súčasť odborného výcviku. Kurz na ochranu života a zdravia sa organizuje priebežne počas roka skupinovú formou v 6 – 7 hodinových celkoch vo všetkých ročníkoch. Telovýchovný výcvikový kurz podľa podmienok v regióne školy organizovať s náplňou lyžiarsky a plavecký kurz skupinovú formou, najlepšie v 1. ročníku. Organizácia exkurzií je súčasťou praktického a teoretického vyučovania a zameriavajú sa na poznávanie nových výrobných technológií, nových materiálov, ekologických stavieb, odpadových technológií, na výstavy a prezentácie nových výrobkov a technológií. Exkurzie sa konajú v každom ročníku po dva dni (12 – 14 hodín) s pedagogickým dozorom a počtom žiakov v zmysle platných predpisov. Odborný obsah exkurzií vyplýva z obsahu učebných osnov odboru štúdia a plánuje sa v ročných plánoch práce školy.
- ✚ Spolupráca s rodičmi sa realizuje predovšetkým prostredníctvom triednych učiteľov, výchovnej poradkyne, manažmentu školy a jednotlivých vyučujúcich všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov, osobnou komunikáciou s rodičmi, prípadne zákonnými zástupcami rodičov. Sú to pravidelné, plánované zasadnutia. Obsahom týchto zasadnutí sú informácie o plánoch a dosiahnutých výsledkoch školy, riešenie problémových výchovných situácií, organizovanie spoločenských, vzdelávacích, kultúrnych a športových akcií organizovaných školou.
- ✚ Súťaže a prezentácia zručností a odborných spôsobilostí v odbore na školskej úrovni sa organizuje formou jednoduchých ročníkových prác ako spoločný výstup teoretického a praktického vyučovania na záver každého ročníka. Škola určí obsah, rozsah, úroveň, kritéria hodnotenia, formu prác a ich prezentácie prípadne aj s prístupom verejnosti. Žiaci sa môžu zúčastňovať aj na súťažiach a prezentáciách vo svojom odbore na národnej a medzinárodnej úrovni. Výrobky a výpecky žiakov sa môžu predstaviť verejnosti na výstavách a prezentáciách

6.4 Podmienky bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je organickou súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne odborného výcviku. Postupuje sa podľa platných predpisov, nariadení, vyhlášok, noriem a pod. Priestory, v ktorých prebieha teoretické a praktické vyučovanie musia zodpovedať platným právnym predpisom, vyhláškam, technickým normám a predpisom ES.

Škola zabezpečuje všetky technické a organizačné opatrenia na elimináciu všetkých rizík spojených najmä s odborným výcvikom. Učitelia, MOV, žiaci a rodičia sa podrobne s týmito rizikami oboznámia. Riziká, ktoré sa nedajú eliminovať, sú čiastočne riešené osobitnými ochrannými prostriedkami, ktoré žiaci dostávajú bezplatne na základe Smernice riaditeľa školy. Ich používanie sa dôsledne kontroluje.

Škola má spracovanú Metodickú osnovu vstupného školenia bezpečnosti práce, dodržiavania osobnej hygieny a protipožiarna ochrane pre žiakov a učiteľov. Žiaci sú s predpismi podrobne oboznámia a poučení vždy v úvodných hodinách jednotlivých predmetoch. Obsahom školenia sú predpisy a normy používané v odbore čašník, servírka, miesta, na ktorých sú umiestnené lekárnice prvej pomoci, vybrané ustanovenia vyhlášky o evidencii úrazoch detí, žiakov a študentov, traumatologického plánu, nariadenie vlády o ochrane zdravia zamestnancov pri práci, o bezpečnej prevádzke a používaní strojov, Zákonníka práce, o prácach mladistvých, poskytovaní prvej pomoci, o požiarom nebezpečenstve v organizácii, inštruktáži používania prenosných hasiacich prístrojov a pod.

Na odbornom výcviku sa žiaci zoznamujú s návodmi na obsluhu jednotlivých strojov, prístrojov a zariadení a prevádzkovými bezpečnostnými predpismi.

7. PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI V UČEBNOM ODBORE 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA

Názov a adresa školy	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO Kukučínova 23, 040 01 Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Stravovacie služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná, externá

Vzdelávanie žiakov prebieha v súlade so štátnym vzdelávacím programom a Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon), ktoré stanovujú zásadné pravidlá vzdelávania a prípravy žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“). Pri formulovaní požiadaviek na ich štúdium sme vychádzali z podmienok školy, potrieb a požiadaviek trhu práce, odborných konzultácií so špecializovanými zamestnancami pedagogicko – psychologických poradní a dorastového lekára.

Platná legislatíva označuje názvom žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) žiakov s mentálnym, zmyslovým alebo telesným postihnutím, zdravotne oslabených alebo chorých, s narušenou komunikačnou schopnosťou, so špecifickými poruchami učenia alebo správania sa, s autistickým syndrómom, s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu, tiež žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia (rómske etnikum, imigranti). Špecifickou skupinou žiakov so ŠVVP sú žiaci mimoriadne nadaní.

Štúdium v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka vzhľadom k svojim špecifikám nemôže byť poskytnuté pre žiakov s mentálnym, zmyslovým a telesným postihnutím, ako aj žiaci s autistickým syndrómom, s poruchami psychického a sociálneho vývinu. Vo všeobecnosti môžu byť prijatí uchádzači s dobrým zdravotným stavom. Uchádzači nesmú trpieť predovšetkým:

- prognosticky závažným ochorením obmedzujúcim funkcie horných končatín (porucha hrubej a jemnej motoriky),
- prognosticky závažným ochorením funkcie nosného a pohybového systému (ochorenia chrbtice, ploché nohy, vybočenie kolien, stav po kongenitálnej luxácii bedier),
- prognosticky závažným ochorením dýchacích ciest, srdcovými a cievnyimi ochoreniami (varixy),
- prognosticky závažným ochorením kože horných končatín,
- prognosticky závažnými a nekompensovanými formami epilepsie a epileptických syndrómov a kolapsových stavov vzhľadom k predpokladanej obslužnej práci,
- psychickými chorobami (alkoholizmus, toxikománia, nervové choroby),
- prognosticky závažnými ochoreniami oka, a sluchu,
- endokrinnými ochoreniami a imúnodeficitnými stavmi,
- chronickými chorobami pečene.

Pred prijatím do odboru je potrebné vyšetrenie na bacilonosičstvo. Uchádzač musí mať platný zdravotný preukaz. Zdravotnú spôsobilosť uchádzačov posúdi a písomne potvrdí dorastový lekár, v prípade zmenenej pracovnej schopnosti aj posudková komisia sociálneho zabezpečenia.

Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Tento vzdelávací program je otvorený pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Sú to žiaci, ktorí spĺňajú nasledujúce kritériá:

1. žiak pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
2. aspoň jeden zákonný zástupca žiaka (rodič) je dlhodobo nezamestnaný,
3. najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
4. neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny,
5. vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk , ktorým hovorí dieťa doma.

V našich podmienkach školy ide predovšetkým o problémy s rómskym etnikom, so snahami o ich integráciu do nášho občianskeho a profesionálneho života. Nielen my, ale aj všetky ďalšie školy hľadajú metódy na zníženie negatívneho dopadu dysfunkčných sociálnych podmienok na osobnostný, vzdelávací a profesionálny vývin rómskych detí a mládeže

Častá neúspešnosť rómskych žiakov v bežnom systéme vzdelávania je tiež dôsledkom sociálne nerozvinutého/znevýhodneného prostredia, ktoré nedostatočne stimuluje a nevytvára podmienky pre rozvoj takých vlastností a schopností, ktoré by ich motivovali k výkonu, pestovali záujem vzdelávať sa, pracovať a byť úspešní. U rómskych žiakov absentuje domáca príprava na vyučovanie, rodičia sa nezaujímajú o vzdelávanie svojich detí.

Integrácia Rómov do spoločnosti predstavuje vážny spoločenský problém v mnohých krajinách, nielen na Slovensku, riešenie sa hľadá už stáročia.

Integrácia tejto skupiny žiakov do učebného odboru 6444 H čašník, servírka musí spĺňať nasledovné požiadavky:

- ✚ budú integrovaní do bežných tried s ich vzdelávanie a príprava budú individuálne sledované. Využijú sa všetky dostupné motivačné prostriedky na ich zapojenie sa do vzdelávacieho procesu, bude im poskytované nevyhnutné doučovanie a individuálna konzultácia, pravidelne budú navštevovať výchovnú poradkyňu a v mimoriadnych prípadoch budú navštevovať aj špecializované odborné pracoviská,
- ✚ škola bude intenzívne spolupracovať aj s občianskym združením pre napr. rómsku komunitu, odborom sociálnej starostlivosti VÚC (sociálni zamestnanci – kurátori) v prípade žiakov so sociálne slabších rodín, azylantov a pod., zamestnávateľmi v regióne a Košiciach,
- ✚ škola bude intenzívne spolupracovať najmä s rodičmi tak, že bude organizovať mesačné stretnutia (neformálne) učiteľov vrátane výchovnej poradkyne, žiakov, rodičov a (prípadne) zamestnávateľov počas ktoré budú žiaci prezentovať svoje názory a požiadavky, aby sa mohli operatívne riešiť,
- ✚ škola v spolupráci so zamestnávateľmi bude riešiť ich zamestnanecké príležitosti,
- ✚ všetci žiaci bez výnimky (aj bežní žiaci) budú dodržiavať školský poriadok.

Integrácia a vzdelávanie nadaných žiakov

Škola vytvára v súlade so svojim profilom aj podmienky pre rozvoj nadaných žiakov. Výchova a vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov patrí vo všeobecnosti za veľmi efektívne, žiaduce, a to tak zo spoločenského, individuálneho ľudského hľadiska, ako aj z hľadiska ekonomického, návratnosti investovaného času a finančných prostriedkov. Osobitne aj v našom odbore čašník, servírka je žiaduce podchytiť nadaných žiakov a systematicky s nimi pracovať. Pritom nemusí ísť len o podporu mimoriadne intelektovo nadaných žiakov, ale aj žiakov nadaných manuálne, prakticky, ktorí vynikajú svojimi vedomosťami, zručnosťami, záujmom, kreativitou, výsledkami práce a zaslúžia si výnimočnú pedagogicko-psychologickú starostlivosť pri rozvíjaní svojho špecifického nadania. Pre mimoriadne nadaných žiakov sme pripravili tieto úpravy:

- ✚ žiaci budú integrovaní do bežných tried (nebudeme zriaďovať osobitné triedy, nepokladáme to za dobrý výchovný moment),
- ✚ ak si to žiaci budú vyžadovať, budú umiestnení do domova mládeže so súhlasom zákonného zástupcu,
- ✚ v prípade mimoriadnych podmienok a situácii pripravíme individuálne učebné plány a vzdelávací program, ktorý by im eventuálne umožnil ukončiť učebný odbor aj skrátenom čase ako je daný týmto vzdelávacím programom,
- ✚ umožní sa im štúdium väčšieho počtu voliteľných predmetov, ako aj ďalších cudzích jazykov,
- ✚ podľa potreby budú navštevovať výchovnú poradkyňu a v mimoriadnych prípadoch budú navštevovať aj špecializované odborné pracoviská (za podmienok výskytu istých anomálií v ich správaní),
- ✚ pre výnimočne športovo nadaných žiakov sa vypracuje individuálny plán štúdia s vymedzením konzultačných hodín,
- ✚ vo výučbe týchto žiakov budeme využívať nadštandardné vyučovacie metódy a postupy, budú zapájaní do problémového a projektového vyučovania, umožní sa im práca na vlastných projektoch,
- ✚ škola bude intenzívne spolupracovať najmä s rodičmi tak, že bude organizovať mesačné stretnutia (neformálne) učiteľov vrátane výchovnej poradkyne, žiakov, rodičov a (prípadne)

zamestnávateľov počas ktorých budú žiaci prezentovať svoje názory a požiadavky, aby sa mohli operatívne riešiť,

- ✚ v individuálnych plánoch sa môžu zaviesť aj špeciálne predmety štúdia, prípadne kombinácia viacerých obsahov predmetov,
- ✚ škola môže umožniť žiakom aj aktívnu spoluprácu s vysokou/vysokými školami. Pre týchto žiakov bude s týmito vzdelávacími inštitúciami intenzívne spolupracovať,
- ✚ škola v spolupráci so zamestnávateľmi bude riešiť ich zamestnanecké príležitosti,
- ✚ všetci žiaci bez výnimky (aj bežní žiaci) budú dodržiavať školský poriadok.

8. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV V UČEBNOM ODBORE 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA

Názov a adresa školy	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO Kukučínova 23, 040 01 Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Stravovacie služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná, externá

Stredná odborná škola v Košiciach považuje vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov za najvýznamnejšiu kategóriu celého procesu. Naším cieľom je poskytovať žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Preto neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť aj konkrétne odporúčanie alebo rada, ako má žiak ďalej postupovať, aby svoje nedostatky odstránil. Kontrolu vyučovacieho procesu budeme orientovať na skúšanie a hodnotenie žiakov.

Skúšanie

Počas skúšania budeme preverovať, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa má zlepšiť v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom – zisťujeme stupeň dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu. Pri skúšaní využijeme širokú škálu rôznych spôsobov a postupov – individuálne, frontálne, skupinovo, priebežne alebo súhrne po ukončení tematického celku alebo na konci školského roka, ústne, písomne (didaktické testy, písomné cvičenia a úlohy, projekty, a pod.). Skúšaním budeme preverovať výkon žiaka z hľadiska jeho relatívneho výkonu (porovnáme výkon žiaka s výkonmi ostatných žiakov) alebo individuálneho výkonu (porovnáme jeho súčasný výkon s jeho prechádzajúcim výkonom). Pri každom skúšaní budeme preverovať výkon žiaka na základe jeho výkonového štandardu, ktorý je formulovaný v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu ako vzdelávací výstup.

Hodnotenie

Cieľom **hodnotenie žiaka v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotenie žiakov budeme vyjadrovať rôznymi formami: slovom, číslom, známku. V rámci hodnotenia budeme preverovať výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Niektoré kritériá budú všeobecne platné pre všetky predmety, špecifické výkony žiakov budú hodnotené podľa stanovených kritérií hodnotenia.

Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

8.1 Pravidlá hodnotenia žiakov

Naša škola si v rámci hodnotenia výkonov svojich žiakov vypracovala **Hodnotiaci štandard pre učebný odbor 6444 H čašník, servírka**. Definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých výkonových štandardov. Vzťahuje sa na hodnotenie:

- ✚ **Počas štúdia** hodnotíme všetky **očakávané vzdelávacie výstupy**, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu. Ku každému vzdelávaciemu výstupu vymedzujeme kritériá hodnotenia, učebné zdroje, medzipredmetové vzťahy a metódy a prostriedky hodnotenia, ktoré sú v súlade s cieľmi vyučovacieho predmetu a jeho výchovnými a vzdelávacími stratégiami. Tým zabezpečíme komplexnosť vedomostí a ich aplikáciu.

Nasledujúce **pravidlá** sú **platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka** a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

1. Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
2. Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
3. Znáмка z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
4. Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
5. Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
6. Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne: sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickými a sociálnymi pracovníkmi.
7. Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
8. Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
9. V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
10. Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
11. Významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Pri hodnotení žiakov **počas jeho štúdia jednotlivých predmetov** sa podľa povahy predmetu zameriavame predovšetkým na:

- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou teoretického zamerania.**

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov.
- Preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti.
- Prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť.
- Mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam.
- Preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Si osvojil účinné metódy a formy štúdia.

- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou praktického zamerania.**

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Si osvojil praktické zručnosti a návyky a ich využitie.
- Preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok.

- Dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie.
 - Hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci.
 - Zvládol obsluhu a údržbu používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.
- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania.**
Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu.
- Si osvojil potrebné vedomosti, skúsenosti, činnosti a ich tvorivú aplikáciu.
- Prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti.
- Preukázal kvalitu prejavu.
- Preukázal vzťah a záujem o dané činnosti.
- Prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Súčasťou hodnotenia má byť aj **sebahodnotenie** žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. Sebahodnotenie budeme orientovať na rozvoj kľúčových kompetencií a na očakávané vzdelávacie výstupy v danom vyučovacom predmete.

a) Sebahodnotenie kľúčových kompetencií

Pri sebahodnotení kľúčových kompetencií žiak vyplňuje po predchádzajúcej konzultácii s učiteľom a rodičmi Hodnotiaci dotazník. Dotazník je orientovaný na všetky oblasti kľúčových kompetencií, ktoré sú uvedené v tomto vzdelávacom programe. Hodnotenie sa realizuje 1 x do roka (3. štvrtrok). Jednotlivé položky dotazníka vypracuje výchovná poradkyňa v spolupráci so sociológom. Vyjadrenia žiaka môže doplniť učiteľ alebo rodič. Hodnotenie učiteľ komentuje ústne.

V dotazníku žiak používa nasledovné vyjadrenia:

- vždy, celkom samostatne, občas s pomocou,
- väčšinou, väčšinou samostatne, občas s pomocou,
- takmer vždy, skoro samostatne, s malou pomocou,
- niekedy samostatne, niekedy potrebujem pomoc,
- potrebujem pomoc, pretože potom sa mi darí aj samostatne,
- zriedka, takmer vždy potrebujem pomoc a radu,
- zatiaľ sa mi nedarí a pod.

Príklady z pripravovaných dotazníkov sú napr.:

Ako mi ide učenie?

- Učím sa sústredene a samostatne.
- Plánujem a organizujem si vlastné učenie.
- Vyhľadávam a triedim informácie potrebné k učeniu.
- Vyhodnocujem výsledky svojej práce.
- Hľadám rôzne možnosti riešenia problému.

Ako viem komunikovať?

- Dodržiavam dané pravidlá komunikácie.
- Vie počúvať druhých ľudí.
- Aktívne diskutujem a argumentujem.
- Používam rôzne druhy neverbálnej komunikácie.

Ako spolupracuje s druhými?

- Aktívne pracujem v skupine.
- Pomáham, podporujem a ocením druhých.
- Dokážem požiadať o pomoc.
- Rešpektujem osobnosť druhého.
- Viem ukončiť prácu v skupine.

b) Sebahodnotenie vzdelávacích výstupov

Žiak má možnosť zamyslieť sa nad svojou prácou, vedomosťami a zručnosťami, ale aj postojmi a vlastnosťami. Zvažuje svoje pozitíva a negatíva, uvažuje nad, kde sa dopustil chýb, aké sú príčiny jeho problémov, ako ich môže odstrániť a ako môže s nimi naďalej pracovať. Učitelia - vyučujúci si pripravujú Hodnotiaci dotazník a kritériá hodnotenia. Týmto spôsobom sa budeme usilovať viesť žiakov k hodnoteniu vlastného pokroku v danom predmete. Žiak touto formou vyjadruje, čo sa za určité obdobie naučil, v čom sa zdokonalil, v čom by sa chcel zlepšiť. Hodnotenie sa realizuje 1 x do roka (3. štvrtrok). Jednotlivé položky dotazníka vypracujú predmetové komisie v spolupráci s výchovnou poradkyňou a so sociológom. Hodnotenie učiteľ komentuje ústne. Iná forma, ktorú chceme odskúšať je písomné zhodnotenie vlastnej aktivity a práce žiakom. Žiaci budú používať techniku voľného písania. Písomné hodnotenie sa píše na triednickej hodine, učiteľ je nestranný. Pri vyhodnotení učiteľ použije primeraný komentár (dodržiava pedagogickú etiku) iba so žiakom samotným, nikdy pred triedou. Hodnotenie písomné a dotazníkom môže žiak následne vyhodnotiť spolu s rodičmi napr. doma.

Hodnotíme nasledovné:

- **Prácu v škole**: pripravenosť na vyučovanie, aktívne zapojenie sa do výučby, prezentácia vedomosti, zručnosti a kompetencií.
- **Vzdelávacie výstupy**: podľa kritérií hodnotenia
- **Domácu prípravu**: formálne a podľa kritérií hodnotenia.
- **Práce žiakov**: didaktické testy, písomné práce, úlohy, eseje, cvičenia, praktické cvičenia, projekty, skupinové projekty, prípadové štúdie, prezentácie, súťaže, hry, simulácie a situačné štúdie, výrobky, činnosti, a pod.
- **Správanie**: v škole, na verejnosti, spoločenských aktivitách, odbornom výcviku, súťažiach, výstavách a pod.

Obdobie hodnotenia:

- **Denne**.
- **Mesačne**.
- **Štvrťročne**.
- **Polročne**.
- **Ročne**.

✚ **Po ukončení štúdia** hodnotíme všetky **očakávané vzdelávacie výstupy**, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v kompetenčnom profile absolventa nášho školského vzdelávacieho programu Stravovacie služby **formou záverečnej skúšky**. Cieľom záverečnej skúšky je overenie komplexných vedomostí a zručností, ako sú žiaci pripravení používať nadobudnuté kompetencie pri výkone povolání a odborných činností na ktoré sa pripravujú. Záverečná skúška je zásadným vzdelávacím výstupom sumatívneho hodnotenia našich absolventov. Vykonaním ZS získajú naši absolventi na jednej strane odbornú kvalifikáciu a kompetenciu vykonávať pracovné činnosti v danom povolaní a na druhej strane majú možnosť ďalšieho vzdelávania na vyššom stupni. Získaný výučný list a vysvedčenie o záverečnej skúške potvrdzuje v plnom rozsahu ich dosiahnuté kompetencie – odbornú kvalifikáciu.

ZS pozostáva z týchto častí v nasledujúcom poradí:

- písomná časť,
- praktická časť,

- ústna časť.

Jednotlivé časti záverečnej skúšky (ZS) budú vychádzať z kompetencií schváleného školského vzdelávacieho programu, pričom ich obsah bude koncipovaný tak, aby žiak mal možnosť preukázať naplnenie kritérií hodnotenia.

V písomnej, praktickej a ústnej časti ZS sa overujú vedomosti žiaka vo vyžrebovanej téme.

Cieľom písomnej časti ZS je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov vychádzajúcich z cieľových požiadaviek štátneho vzdelávacieho programu.

Cieľom praktickej časti ZS je overiť úroveň osvojených zručností a spôsobilostí žiakov a ich schopnosť využiť získané teoretické poznatky a vedomosti pri riešení konkrétnych praktických úloh komplexného charakteru.

Cieľom ústnej časti ZS je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov.

ZS pozostáva z komplexných tém s aplikáciou na učebný odbor 6444 H čašník, servírka. Podrobnosti o ZS sú upravené platnými predpismi MŠ SR.

Témy záverečnej skúšky

Témy ZS pripravujú predmetové komisie. Ich príprava sa bude riadiť platnými predpismi o záverečnej skúške. Pri ZS sledujeme nielen schopnosť žiaka využívať medzipredmetové vzťahy vo všeobecnej a odbornej zložke vzdelávania, ale aj úroveň jeho ústneho prejavu a to z jazykovej stránky a stránky správneho uplatňovania odbornej terminológie.

Naša škola bude uplatňovať pri tvorbe tém na záverečnej skúške nasledujúce pravidlá:

Každá téma má:

- vychádzať z výkonových štandardov kompetenčného profilu absolventa učebného odboru 6444 H čašník, servírka,
- uplatňovať hľadisko akumulácie vedomostí viacerých odborných predmetov obsahovo príbuzných,
- vychádzať z rozsiahlejších tematických celkov viacerých odborných predmetov (komplexnosť obsahu vzdelávania),
- umožniť a podporiť využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie danej témy,
- umožniť preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétneho odborného problému, ktorý je daný v téme ZS,
- dodržiavať pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania,
- svoje podtémy a ich formulácia musí byť jasná, jednoznačná, v logickom slede od riešenia jednoduchého problému k zložitejšiemu javu v závislosti od problému alebo situácie, ktoré sa majú v téme ZS riešiť. Podtémy sú aplikačného charakteru a dopĺňajú informácie, ktoré žiak v priebehu štúdia odborných a všeobecnovzdelávacích predmetov daného učebného odboru získal.

Hodnotenie vzdelávacích výstupov bude založené na kritériách hodnotenia.

Pre hodnotenie ústneho prejavu na záverečnej skúške sú stanovené nasledovné všeobecné kritériá:

Stupeň hodnotenia	Kritériá hodnotenia ústneho prejavu (prezentácia prejavu)
Výborný	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kontaktoval sa s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi bolo dobre rozumieť. ✚ Hlavná myšlienka bola po celú dobu jasná. ✚ Príklady boli presvedčivé a dobre zvolené. ✚ Slovná zásoba bola výrazovo bohatá. ✚ Nevyskytovali sa žiadne jazykové chyby ani chyba v stavbe vety. ✚ Dĺžka prejavu bola primeraná a mala spád. ✚ Prejav bol výzvou k diskusií.
Chváľitebný	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kontaktoval sa s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi bolo dobre rozumieť. ✚ Hlavná myšlienka bola po celú dobu jasná. ✚ Príklady boli presvedčivé a dobre zvolené. ✚ Slovná zásoba bola výrazovo bohatá. ✚ Nevyskytovali sa žiadne jazykové chyby ani chyba v stavbe vety.

	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Dĺžka prejavu bola primeraná a mala spád. ✚ Prejav mohol byť výzvou k diskusii.
Dobrý	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Čiastočne sa kontaktoval s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi bolo niekedy zle rozumieť. ✚ Prejav nemal výraznú hlavnú myšlienku. ✚ Príklady boli uplatnenie iba niekedy. ✚ Slovná zásoba bola postačujúca. ✚ Vyskytovali sa jazykové chyby a chyby v stavbe vety. ✚ Dĺžka prejavu bola primeraná. ✚ Prejav nebol výzvou k diskusii.
Dostatočný	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Minimálne sa kontaktoval s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi bolo zle rozumieť. ✚ Prejav nebol presvedčivý. ✚ Ústny prejav bol zle štruktúrovaný, hlavná myšlienka bola nevýrazná. ✚ Príklady boli nefunkčné. ✚ Slovná zásoba bola malá. ✚ Vyskytovali sa časté chyby v jazyku a chyby v stavbe vety. ✚ Dĺžka prejavu nezodpovedala téme.
Nedostatočný	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Chýbal kontakt s poslucháčmi. ✚ Rečníkovi nebolo vôbec rozumieť. ✚ Prejav nebol presvedčivý ani zaujímavý. ✚ Chýbala hlavná myšlienka. ✚ Chýbali príklady. ✚ Slovná zásoba bola veľmi malá. ✚ Vyskytovali sa veľmi časté chyby v jazyku, stavba vety nebola správna. ✚ Dĺžka prejavu bola veľmi dlhá/krátka, zmysel vystúpenia nebol jasný.

Pre hodnotenie výsledkov vzdelávania na záverečnej skúške sú stanovené nasledovné všeobecné kritériá:

Stupeň hodnotenia	Výborný	Chváľitebný	Dobrý	Dostatočný	Nedostatočný
Kritériá hodnotenia					
Porozumenie téme	Porozumel téme dobre	V podstate porozumel	Porozumel s nedostatkami	Porozumel so závažnými nedostatkami	Neporozumel téme
Používanie odbornej terminológie	Používal samostatne	Používal s malou pomocou	Vyžadoval si pomoc	Robil zásadné chyby	Neovládal
Vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede	Bol samostatný, tvorivý, pohotový, pochopil súvislosti	Bol celkom samostatný, tvorivý a pohotový	Bol menej samostatný, nekomplexný a málo pohotový	Bol nesamostatný, často vykazoval chyby, nechápal súvislosti	Bol nesamostatný, ťažkopádny, vykazoval zásadné chyby
Samostatnosť prejavu	Vyjadroval sa výstižne, súvisle a správne	Vyjadroval sa celkom výstižne a súvisle	Vyjadroval sa nepresne, niekedy nesúvisle, s chybami	Vyjadroval sa s problémami, nesúvisle, s chybami	Nedokázal sa vyjadriť ani s pomocou skúšajúceho
Schopnosť praktickej aplikácie teoretických poznatkov	Správne a samostatne aplikoval	Celkom správne a samostatne aplikoval	Aplikoval nepresne, s problémami a s pomocou skúšajúceho	Aplikoval veľmi nepresne, s problémami a zásadnými chybami	Nedokázal aplikovať
Pochopenie praktickej úlohy	Porozumel úlohe dobre	V podstate porozumel	Porozumel s nedostatkami	Porozumel so závažnými nedostatkami	Neporozumel úlohe
Voľba postupu	Zvolil správny a efektívny postup	V podstate zvolil správny postup	Zvolil postup s problémami	Zvolil postup s problémami a s pomocou skúšajúceho	Nezvolil správny postup ani s pomocou skúšajúceho
Výber prístrojov, strojov, zariadení, náradia, materiálov, surovín	Zvolil správny výber	V podstate zvolil správny výber	Zvolil výber s problémami	Zvolil výber s problémami a s pomocou skúšajúceho	Nezvolil správny výber ani s pomocou skúšajúceho
Organizácia práce na pracovisku	Zvolil veľmi správnu organizáciu	V podstate zvolil dobrú organizáciu	Zvolil organizáciu s problémami	Zvolil organizáciu s problémami a s pomocou skúšajúceho	Nezvládol organizáciu
Kvalita výsledku práce	Pripravil kvalitný produkt/činnosť	V podstate pripravil kvalitný produkt/činnosť	Pripravil produkt/činnosť s nízkou kvalitou	Pripravil produkt/činnosť s veľmi nízkou	Pripravil nepodarok

				kvalitou	
Dodržiavanie BOZP a hygieny pri práci	Dodržel presne všetky predpisy	V podstate dodržel všetky predpisy	Dodržel predpisy s veľkými problémami	Dodržel iba veľmi málo predpisov	Nedodržiaval predpisy

Materiálne a priestorové podmienky pre vykonanie záverečnej skúšky

Budú konkretizované v rámci prípravy tém pre záverečné skúšky. Budú v súlade so štandardom, ktorý predpisuje ŠVP a doplnený podľa podmienok a špecifik učebného odboru 6444 H čašník, servírka.

 Klasifikácia je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa výkonových kritérií.

Stupne prospechu a celkový prospech

Prospech žiaka je v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný týmito stupňami:

- 1 – výborný
- 2 – chváľitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatočný
- 5 – nedostatočný

Správanie žiaka je klasifikované týmito stupňami:

- 1 – veľmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Žiak na konci prvého a druhého polroku je hodnotený takto:

- Prospel s vyznamenaním
- Prospel veľmi dobre
- Prospel
- Neprospeľ

Žiak je neklasifikovaný, ak jeho absencia v danom predmete prekročila 40% celkovej dochádzky (riaditeľ školy môže odsúhlasiť skúšku na doplnenie klasifikácie. Žiak je neklasifikovaný aj v prípade, ak vyučujúci nemá dostatok podkladov na uzatvorenie klasifikácie. O tejto skutočnosti musí byť informovaný riaditeľ školy. Ak je žiak neklasifikovaný, nedostane vysvedčenie, iba výpis z katalógového listu. O dodatočnej klasifikácii rozhoduje riaditeľ školy v zmysle platnej legislatívy. Záverečná skúška sa môže opakovať v zmysle právnych predpisov.

Ak má žiak alebo jeho zákonný zástupca pochybnosti o správnosti hodnotenia, môže požiadať riaditeľa školy o komisionálne preskúšanie žiaka. Na základe kritérií hodnotenia sa uskutoční preskúšanie žiaka do 14 dní od doručenia jeho žiadosti prípadne v termíne po vzájomnej dohode medzi žiakom a riaditeľom školy. Komisionálne skúšky prebiehajú v súlade s právnymi predpismi.

Opravné skúšky určuje riaditeľ školy v súlade s právnym predpisom.

Výchovné opatrenia

Patria sem pochvaly, napomenutia triedneho učiteľa, výstraha triedneho učiteľa, výstraha riaditeľa školy, podmiennečné vylúčenie zo štúdia, vylúčenie zo štúdia. Akékoľvek výchovné opatrenie musí byť okamžite oznámené v písomnej forme rodičom alebo zákonným zástupcom žiaka. Opatrenie sa zaznamenáva do katalógového listu žiaka. Neuvádza sa na vysvedčení.

 Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP sa robí s prihliadnutím na stupeň poruchy. Vyučujúci rešpektujú odporúčenia psychologických vyšetrení žiaka a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania žiaka. Vyberajú vhodné a primerané spôsoby hodnotenia vrátane podkladov na hodnotenie. Uplatňujú také formy a spôsoby skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady preukázať lepšie výkony.

9. UČEBNÝ PLÁN UČEBNÉHO ODBORU 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA

Tabuľka prevodu rámcového učebného plánu ŠVP na učebný plán ŠkVP

Škola (názov, adresa)	Súkromná stredná odborná škola, Kukučínova 23,040 01 Košice			
Názov ŠkVP	STRAVOVACIE SLUŽBY			
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby			
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka			
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C			
Dĺžka štúdia	3 roky			
Forma štúdia	denná, externá			
iné	vyučovací jazyk - slovenský			
Štátny vzdelávací program		Školský vzdelávací program		
Vzdelávacie oblasti Obsahové štandardy	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín celkom	Vyučovaci predmet	Počet týž. vyučovacích hodín celkom	Disponibilné hodiny
Jazyk a komunikácia	8,5	Všeobecné vzdelávanie – povinné predmety	18,5	1
Zdokonaľovanie jazykových vedomostí a zručností	3,5	Slovenský jazyk a literatúra	3,5	
Komunikácia a slohová výchova				
Práca s textom a získavanie informácií	5	Anglický jazyk	5	
Rečové zručnosti				
Jazykové prostriedky				
Komunikačné situácie				
Poznateľky o krajinách študovaného jazyka				
Rečové zručnosti				
Jazykové prostriedky	2	Etická výchova/Náboženská výchova	1	
Komunikačné situácie				
Poznateľky o krajinách študovaného jazyka				
Človek, hodnoty a spoločnosť				
Etická výchova/Náboženská výchova	1	Občianska náuka	1	
Človek v ľudskom spoločenstve				
Človek ako občan				
Človek a právo				
Človek a ekonomika				
Človek a príroda	1		1	
Všeobecná chémia	3	Chémia	1	
Anorganická chémia				
Organická chémia				
Biochémia				
Matematika a práca s informáciami	3		4	1
Čísla, premenné a početové výkony s číslami	3	Matematika	2	1
Vzťahy, funkcie, tabuľky a diagramy				
Geometria a meranie				
Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika				
Práca s údajmi				
Zdravie a pohyb	3		3	
Zdravie, telo a poruchy zdravia	3	Telesná a športová výchova	3	
Zdravý životný štýl				
Pohybová výkonnosť a zdatnosť				
Športové činnosti pohybového režimu				
Teoretická príprava	18	Odborné vzdelávanie-povinné predmety	21,5	3,5
Ekonomické vzdelávanie	5		6	1
Základné ekonomické pojmy	3	Ekonomika	3	
Podnikanie a podnikateľ				

Podnik, majetok podniku a hospodárenie podniku		Účtovníctvo	2	
Peniaze, mzdy, dane a poisťné				
Zamestnanci				
Medzinárodný trh práce				
Voľba povolania		Úvod do sveta práce	1	1
Osobný manažment				
Pracovné právo				
Bezpečnosť práce				
Komunikácia	2		2	
Základné pojmy		Spoločenská komunikácia	2	
Získavanie informácií				
Poskytovanie informácií				
Elektronická komunikácia				
Technické a technologické vzdelávanie	11		13,5	2,5
Základné technické a technologické pojmy		Potraviny a výživa	4,5	1,5
Suroviny a materiál		Technológia	7	1
Základné technologické postupy		Odborné kreslenie a modelovanie	2	
Technologické a technické vybavenie				
Praktická príprava	50		60	10
Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci				
Pracovné činnosti vo výrobných, obchodných, odbytových strediskách a strediskách služieb				
Pracovné stroje, zariadenia a inventár výrobných, obchodných, odbytových stredísk a stredísk služieb				
Príprava finálnych produktov		Odborný výcvik	60	5
Základné pravidlá spoločenského správania				
Administratívne práce v prevádzke				
Disponibilné hodiny				14,5
CELKOM	85,5		100	
Ochrana života a zdravia		Teoretická príprava	3 hodiny	
Teoretická príprava		Praktický výcvik	42 hodín	
Praktický výcvik		Mimovyučovacie aktivity	35 hodín	
Telovýchovno-výcvikový kurz				
Plávanie		Plávanie	35 hodín	
Lyžovanie		Lyžovanie		

9.1 UČEBNÝ PLÁN UČEBNÉHO ODBORU 6444 H čašník, servírka
Systém duálneho vzdelávania

Škola (názov, adresa)	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO, Kukučínova 23,040 01 Košice			
Názov ŠKVP	Čašník, servírka			
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby			
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka			
Stupeň vzdelania	Stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C			
Dĺžka štúdia	3 roky			
Forma štúdia	denná			
Druh školy	súkromná			
Vyučovací jazyk	slovenský			
Kategórie a názvy vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín v ročníku			
	1.	2.	3.	Spolu
Všeobecnovzdelávacie predmety	9	4,5	5	18,5
Slovenský jazyk a literatúra f)	1,5	1	1	3,5
Cudzí jazyk g)	1,5	1,5	2	5
Občianska náuka i)	1	-	-	1
Etická /Náboženská výchova h)	1	-	-	1
Chémia j)	1	-	-	1
Matematika k)	1	1	-	2
Informatika k)	1	-	1	2
Telesná a športová výchova l)	1	1	1	3
Odborné predmety	25	28,5	28	81,5
Ekonomika	1	1	1	3
Hospodárske výpočty	-	1	1	2
Spoločenská komunikácia	1	1	-	2
Potraviny a výživa	2,5	1	1	4,5
Technológia	-	1	1	2
Stolovanie	2,5	2,5	2	7
Úvod do sveta práce	-	-	1	1
Odborný výcvik a), n)	18	21	21	60
Spolu	34	33	33	100
Účelové kurzy p), q)				
Ochrana života a zdravia p), q)		---	21	-
Telovýchovno-výcvikový kurz p), q)	35		--	

Poznámky k učebnému plánu:

a) Učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.

b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 99 hodín, maximálne 105 hodín. Výučba v učebných odboroch sa realizuje v 1. a 2. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 3. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.

d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.

e) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.

f) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v učebných odboroch realizuje s dotáciou minimálne v rozsahu 1,5 vyučovacích hodín v 1 ročníku, minimálne v rozsahu 1 vyučovacej hodiny v 2. a 3. ročníku.

g) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Cudzí jazyk si volí žiak pri zápise na štúdium. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v učebných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1., 2. ročníku a 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v ročníku.

h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/ náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.

i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet občianska náuka.

j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Vyberie sa z predmetov podľa ich účelu v danom odbore štúdia.

k) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa v učebných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 2 hodín týždenne za celé štúdium.

l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.

m) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.

n) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v rozsahu minimálne 1520 hodín za štúdium, čo je podmienkou vykonania záverečnej skúšky. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a odborného výcviku. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy je stanovený všeobecne záväznými právnymi predpismi.

o) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

p) Účelové kurzy sa môžu realizovať v rámci časovej rezervy v školskom roku alebo v rámci praktickej prípravy, ak konkrétny kurz priamo súvisí s obsahom učiva predmetu odborný výcvik.

q) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v druhom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňuje sa jedno v každom ročníku štúdia, 6 hodín v teréne. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa jeden v 1. ročníku štúdia.

r)

V prípade, že sa vyučovanie uskutočňuje v triede, v ktorej sa nachádzajú aj žiaci, ktorým sa poskytuje praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania sa výučba cudzieho jazyka realizuje minimálne v rozsahu 5 týždenných vyučovacích hodín. Výučba telesnej a športovej výchovy sa realizuje v rozsahu minimálne 3 týždenné vyučovacie hodiny za štúdium. Predmet odborný výcvik sa realizuje podľa požiadaviek zamestnávateľských subjektov v rozsahu minimálne 50 týždenných vyučovacích hodín za štúdium (1. ročník 15 hodín, 2. a 3. ročník 17,5 hodín), pričom počet disponibilných hodín je 13,5; maximálne 60 týždenných vyučovacích hodín za štúdium (1. ročník 18 hodín, 2. a 3. ročník 21 hodín), pričom počet disponibilných hodín je 3,5.“.

9.2 UČEBNÝ PLÁN UČEBNÉHO ODBORU 6444 H čašník, servírka - skrátené dvojočné externé štúdium

Škola (názov, adresa)	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO, Kukučínova 23, 040 01 Košice	
Názov ŠkVP	STRAVOVACIE SLUŽBY	
Kód a názov ŠVP	62 Ekonomické vedy, 63,64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 7. februára 2013 pod číslom 2013-762/1889:23-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.	
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka	
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie	
Dĺžka štúdia	2 roky	
Forma štúdia	externá skrátená	
Druh školy	štátna	
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk	
Kategoríe a názvy vyučovacích predmetov	Počet ročných konzultačných hodín v ročníku	
	Prvý ročník	Druhý ročník
Odborné vzdelávanie		
Teoretické vzdelávanie		
Ekonomika	6	6
Úvod do sveta práce	3	3
Marketing	6	6
Spoločenská komunikácia	6	6
Hospodárske výpočty	6	6
Potraviny a výživa	12	12
Technológia	6	6
Stolovanie	24	24
Praktická príprava		
Odborný výcvik h) i)	140	140
Spolu	209	209

Poznámky k učebnému plánu:

- Skrátené štúdium sa organizuje v učebných odboroch v strednej odbornej škole s cieľom rozšírenia a prehĺbenia kvalifikácie na výkon povolání alebo skupiny povolání.
- Skrátené štúdium je určené pre uchádzačov, ktorí v predchádzajúcom vzdelávaní získali najmenej stredné odborné vzdelanie.
- Žiak v skrátenom štúdiu študuje len odborné vyučovacie predmety.
- U žiakov v skrátenom externom štúdiu sa správanie nehodnotí.
- Počet ročných konzultačných hodín je v súlade s platnou legislatívou.

- f) Odborný výcvik žiaci externého skráteného štúdia absolvujú individuálne. Po jeho absolvovaní musí žiak predložiť písomné potvrdenie (za každý polrok).
- g) Rozvrh hodín je vypracovaný pred každými konzultáciami v týždennom predstihu a je dostupný na web stránke školy.
- h) Skúšky externí študenti vykonávajú podľa vopred vypracovaného a schváleného harmonogramu. Harmonogram externého štúdia schvaľuje riaditeľka školy na daný školský rok. V harmonograme je rozpis konzultácií v prvom a druhom polroku. Skúšobné obdobie v prvom a druhom polroku začína po posledných konzultáciách. Riaditeľ školy po prerokovaní s predsedami PK v zmysle harmonogramu externého štúdia menuje skúšobné komisie.

10. UČEBNÉ OSNOVY UČEBNÉHO ODBORU 6444 H ČAŠNÍK, SERVÍRKA

Názov a adresa školy	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO Kukučínova 23, 040 01 Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Stravovacie služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná, externá

Tabuľka vzťahu kľúčových kompetencií k obsahu vzdelávania

Prehľad kľúčových kompetencií	Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti	Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti	Schopnosti tvorivo riešiť problémy	Podnikateľské spôsobilosti	Spôsobilosti využívať informačné technológie	Spôsobilosti byť demokratickým občanom
Prehľad názov predmetov	Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií					
Povinné všeobecnovzdelávacie predmety						
slovenský jazyk a literatúra	☺	☺	☺	☺	☺	☺
anglický jazyk	☺	☺	☺	☺	☺	☺
občianska náuka	☺	☺	☺		☺	☺
etická/náboženská výchova	☺	☺	☺		☺	☺
chémia	☺	☺	☺		☺	☺
matematika		☺	☺	☺	☺	
informatika	☺	☺	☺	☺	☺	
telesná a športová výchova	☺	☺	☺			☺
Povinné odborné predmety						
ekonomika			☺	☺	☺	☺
úvod do sveta práce	☺	☺	☺	☺	☺	☺
spoločenská komunikácia	☺	☺	☺			☺
potraviny a výživa			☺		☺	
technológia			☺		☺	
odborné kreslenie a modelovanie			☺	☺	☺	
účtovníctvo	☺	☺	☺	☺	☺	
odborný výcvik	☺	☺	☺	☺	☺	
Voliteľné predmety						
špeciálna gastronómia			☺	☺	☺	
cestovný ruch	☺	☺	☺	☺	☺	☺
Účelové kurzy						
Ochrana života a zdravia		☺	☺	☺		☺
Telovýchovno-výcvikový kurz	☺	☺	☺			☺

Kľúčové kompetencie predstavujú spoločne uplatňované zásady a pravidlá pri vybraných postupoch, metódach a formách práce, pri organizovaní rôznych slávnostných alebo výnimočných príležitostí, akcií alebo aktivít, mali by podporovať a rozvíjať aktivitu, tvorivosť, zručnosť, učenie žiaka. Výchovné a vzdelávacie stratégie (ďalej len „VVS“) nie sú formulované ako ciele, konkrétne metódy, postupy, pokyny alebo predpokladané výsledky žiakov, ale predstavujú spoločný postup, prostredníctvom ktorého by učitelia dovedli žiakov k vytváraniu alebo ďalšiemu rozvoju kľúčových kompetencií.

VVS sú v našom školskom vzdelávacom programe stanovené pre každý vyučovací predmet a pre vybrané kľúčové kompetencie tak, ako to ukazuje tabuľka. Táto stratégia bola odsúhlasená všetkými predmetovými komisiami na škole.

10.1 Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Environmentálna výchova sa prelína všetkými predmetmi, najmä odborným výcvikom, etickou výchovou, chémiou. Snažíme sa rozvíjať osobnosť žiakov tak, aby v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudli schopnosť vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, aby dokázali pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami.

Osobnostný a sociálny rozvoj sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, berie do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru bude mať na etickej výchove, ale aj v náukových predmetoch. Všetky témy budeme realizovať prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií .

Dopravnú výchovu zabezpečíme formou prednášky, aby sme žiakov naučili bezpečne sa správať na cestách. Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania na našej škole.. Žiaci získavajú potrebné základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách.

Ochrana života a zdravia realizujeme prostredníctvom učebných predmetov štátneho vzdelávacieho programu a samostatných organizačných foriem vyučovania - didaktických hier spravidla na konci školského roka. V rámci témy aplikujeme učivo o ochrane života a zdravia v mimoriadnych situáciách, o pobyte a pohybe v prírode a nepredvídateľných skutočnostiach ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Formovanie schopnosti žiakov primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať hodnoty, formovať profesijný rast ale tiež schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy budeme prostredníctvom **mediálnej výchovy**. Táto prierezová téma bude uplatňovaná vo všetkých učebných predmetoch podľa aktuálnych tém..

V našej škole sa stretávajú žiaci rôznych kultúr a preto je neodmysliteľnou súčasťou života školy **multikultúrna výchova**. Výchovné pôsobenie zameriame na rozvoj chápania iných kultúr. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu, zvyky, tradície, akceptuje ju a dokáže spolupracovať. Multikultúrnou výchovu začleníme do predmetov dejepis, občianska výchova, cestovný ruch, etická výchova.

Prierezová téma **Tvorba projektov a prezentačné zručnosti** spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme u žiakov rozvíjať – komunikovať, argumentovať, používať informácie, riešiť problémy, pracovať v tíme, vytvoriť produkt. Všetky tieto zručnosti môžeme rozvíjať vo všetkých učebných predmetoch, zvlášť v informatike, výchovných predmetoch alebo v mimoškolskej činnosti pri prezentácii našej školy.

10.2 Učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov

Názov a adresa školy	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO Kukučínova 23, 040 01 Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Stravovacie služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná, externá

Názov predmetu	slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne 1. ročník, 1 hodina týždenne 2. ročník, 1 hodina týždenne 3. ročník, spolu 112,5 vyučovacích hodín
Ročník	Prvý, druhý, tretí
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.2.1 Slovenský jazyk a literatúra

Charakteristika predmetu

Základnou charakteristikou vzdelávacej oblasti je sprostredkovať žiakom jazykové a všeobecné kompetencie tak, aby rozvíjali komunikačnú kompetenciu, ako prostriedok na dorozumievanie a myslenie, na podávanie a výmenu informácií. Štátny vzdelávací program sa usiluje prostredníctvom tejto vzdelávacej oblasti rozvinúť a podporiť sociálne kompetencie žiakov, ich všeobecný kultúrny rozhľad, formovať ich estetické cítenie a celkovú kultiváciu vyjadrovania a správania. Jazykové vzdelávanie vychováva žiakov ku kultivovanému jazykovému prejavu, podieľa sa na rozvoji ich duševného rozvoja. Povinnými maturitnými predmetmi na stupni vzdelania ISCED 3A sú vyučovací jazyk slovenský, jeden cudzí jazyk, u žiakov národnostných menšín aj jazyk národnostnej menšiny.

Slovenský jazyk a literatúra

Koncepciu vyučovania slovenského jazyka určujú základné princípy, ktoré sú odrazom spoločenských požiadaviek: princíp spojenia školy so životom a primeranosti ku stupňu intelektuálneho vývinu žiakov, princíp všestrannej výchovnosti a princíp vedeckosti. Vyučovanie slovenského jazyka sa spája svednou disciplínou (jazykovedou) predovšetkým zacielenosť na komunikatívnu funkciu jazyka. Ďalej vychádza z príbuzných vedných disciplín (filozofie, psychológie, psycholingvistiky, pedagogiky, teórie informácie a komunikácie atď.). Vyučovanie zabezpečuje rovnaký podiel logikomyšlienkových a tvorivých komunikatívnych činností a poznatkov, činnosti sú rovnocenným štruktúrnym prvkocieľa a obsahu ako poznatky, a to rovnocenne v písanej a hovorenej forme. Pri vyučovaní slovenského jazyka sa uprednostňujú metódy samostatného racionálneho štúdia učebnicovej a doplnkovej literatúry (slovníky, gramatiky, encyklopédie) a metódy diskusie, a to ako základ pre všetky učebné predmety. Dôsledne sa dbá o rozvíjanie intelektovej, mravnej a citovej stránky osobnosti žiaka.

Výchovno-vzdelávací cieľ zahŕňa tieto zložky: poznávaciu, rozvíjajúcu a výchovnú. Vo vyučovacom procese sú neoddeliteľné, navzájom vnútorne súvisia.

Z hľadiska poznávacej cieľovej zložky si žiaci osvojujú (v nadväznosti na základnú školu), prehlbujú a systematizujú poznatky:

- o komunikácii z hľadiska metód racionálneho štúdia:
 - o interpretácii textu vo forme konspektu, osnovy, téz, anotácie, referátu, resumé,
 - o vedení a používaní vlastnej kartotéky,
 - o štruktúre a službách knižníc,
 - o plánovaní práce a voľného času, o duševnej hygiene,
 - o základných jazykových a iných príručkách,
- o funkčných štýloch, o slohových postupoch, o slohových útvaroch, o slohových a komunikatívnych činiteľoch, o slohovom a komunikatívnom procese,
- o prostriedkoch súčasného spisovného jazyka a o ich používaní, o štýlovom charaktere jazykových prostriedkov (aj so zreteľom na vyučovanie cudzích jazykov a internacionálnu terminológiu):
 - v rovine slovnej zásoby a tvorenia slov (slovotvorby): neutrálnosť, racionálnosť (vecnosť), expresívnosť, jednovýznamovosť a terminologickosť, viacvýznamovosť, obraznosť, synonymia, frazeológia, vzťah slova a pojmu, nadradenosť, súradnosť (priradenosť) a podradenosť slov (pojmov), odvodzovanie, skladanie a skracovanie slov, orientácia v Krátkom slovníku slovenského jazyka, v Malom frazeologickom slovníku, v Slovníku cudzích slov, v Pravidlách slovenského pravopisu,
 - v rovine morfológie: viacfunkčnosť slovných druhov, vývinové tendencie v skloňovaní, stylistické využívanie gramatických kategórií mien a slovies (plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá), orientácia v Pravidlách slovenského pravopisu (v úvodnej a slovníkovej časti),
 - v rovine syntaxe: modálnosť a intonácia vety a súvetia, významové a gramatické vzťahy vo vete a súvetí, logické, najmä kauzálne vzťahy v súvetiach, textová syntax (konektory),
 - základné vzťahy zvukovej (osobitne v rečníctve) a grafickej stránky jazyka; orientácia v Pravidlách slovenského pravopisu, v Slovníku cudzích slov, v Príručnom slovníku slovenskej výslovnosti,
- o vzniku jazyka, o podstate jazyka ako systému znakov, o funkcii jazyka v spoločnosti:
 - o vývine jazykov, o indoeurópskych a slovanských jazykových skupinách, najmä o hlavných zhodách a rozdieloch medzi slovenčinou a češtinou,
 - o vývine národného jazyka, o súčasnej jazykovej situácii, o diferenciacii národného jazyka, o vývinových tendenciách v súčasnom spisovnom jazyku,

- o vzťahu normy a kodifikácie, o základných znakoch jazykovej kultúry,
- o jazykovedných disciplínach, o vývine a súčasnom stave našej jazykovedy.

Z hľadiska rozvíjajúcej cieľovej zložky žiaci si osvoja tieto činnosti (zručnosti):

1. interpretovať texty (jazykové prejavy, slohové útvary) hovorené a písané formulovaním podstaty obsahu textu a jeho funkcie (cieľa textu):
 - v podobe nadpisu,
 - v podobe kľúčových slov (osnovy),
 - v podobe hlavných myšlienok neúplnými vetami: (marginálie, konspekt),
 - v podobe hlavných myšlienok úplnými vetami oznamovacími (tézy, anotácia, resumé),
 - v podobe hlavných myšlienok úplnými vetami opytovacími (otázkami),
 - vo všetkých činnostiach uvedených v bodoch je nevyhnutné dodržiavať niektorý druh – druhy) normatívnej grafickej úpravy:
 - označovanie číslami,
 - označovanie písmenami,
 - zdôraznenie podčiarknutím,
 - členenie textu zarážkami,
 - členenie textu novým odsekom,
 - členenie textu rozličným typom písma, farbou a pod.,
 - všetky činnosti uvedené v bodoch 1.1 – 1.5 používať vo všetkých učebných predmetoch i v záujmovej činnosti mimo školy,
2. aplikovať v rámci jazykovej komunikácie samostatné racionálne štúdium z odborných kníh a časopisov a vedieť efektívne využívať všetky časti odbornej knihy (prebal, úvod, register, obsah, bibliografia atď.):
 - v jazykových normatívnych príručkách používať úvodnú i slovníkovú časť (ako napr. Pravidlá slovenského pravopisu, Krátky slovník slovenského jazyka),
 - sústavne využívať relácie z masmédií (rozhlas, televízia) a informácie z tlače na zvyšovanie vlastnej jazykovej kultúry a sústavne o nich referovať na vyučovacej hodine,
3. odborne citovať (priamo alebo parafrázovať) a používať bibliografickú normu,
4. viesť si vlastnú kartotéku počas celého štúdia v strednej škole (pokračovať v nej aj ďalej):
 - sústrediť sa v nej na doplnkovú literatúru k jednotlivým učebným predmetom a na vlastné záujmy a záľuby,
 - využívať v nej všetky činnosti a formy uvedené v bodoch 1 a 3,
 - informácie (záznamy) z kartotéky sústavne využívať na vyučovaní najmä pri tvorbe vlastných textov (úvahy, referátu, rečníckeho útvaru), osobitne v rámci prípravy projektu SOČ,
5. výrazne a plynule čítať bez prípravy (spontánne) primeraný odborný alebo publicistický, príp. umelecký text,
6. rozumieť lexikálne primerané hovorené a písané texty v českom jazyku, najmä publicistické a odborné, vedieť ich preložiť do slovenčiny,
7. čítať české texty s dodržiavaním českej výslovnostnej normy,
8. vo všetkých svojich prejavoch využívať logickomyšlienkové činnosti, ako sú analýza a syntéza, abstrakcia, zovšeobecnenie, porovnávanie, klasifikácia, indukcia a dedukcia, analógia a atď.,
9. vo všetkých svojich prejavoch uplatňovať logickú štruktúru a komunikatívnu funkčnosť (neutrálnosť, racionálnosť, terminologickosť alebo expresívnosť, obraznosť atď.), jednoduché dvojčlenné i jednočlenné vety alebo súvetia a polovetné konštrukcie atď.:
 - v hovorených prejavoch uplatňovať techniku monológu a dialógu: funkčné striedanie tempa a sily hlasu, dôrazu a pauzy, správnej intonácie viet podľa modálnosť atď.,
 - v písaných textoch odseky a interpunkciu,
10. vyjadrovať sa vhodne, kultúrovane, v súlade s jazykovou normou, v súlade s funkciou (cieľom) prejavu a komunikatívnou situáciou, a to v hovorenej i písanej forme:
 - ovládať a používať odbornú jazykovú terminológiu aj internacionálne termíny, najmä vo vzťahu k štúdiu cudzích jazykov,
11. tvoriť rozličné (komunikatívne frekventované) druhy textov pre písomný i ústny prejav:
 - v súlade s funkčnými jazykovými štýlmi: hovorové, (bežnej komunikácie), administratívne, publicistické, rečnícke, prípadne aj umelecké,
 - v súlade so slohovými a komunikatívnymi postupmi: informačné, rozprávacie, opisné, výkladové a úvahové,
12. poznatky a činnosti (zručnosti) nadobudnuté pri vyučovaní slovenského jazyka aplikovať v ostatných učebných predmetoch a naopak (napr. internacionálnu jazykovú terminológiu v cudzích jazykoch, cudzojazyčné resumé v projekte SOČ atď.).

Z hľadiska výchovnej cieľovej zložky vyučovanie slovenského jazyka prispieva:

- **v oblasti výchovy k poznaniu** (rozumovej výchovy):
 - k pochopeniu vzťahu medzi jazykom a myslením, jeho znakového charakteru, jeho vzťahu medzi vývinom spoločnosti a vývinom jazyka, poznávaním a pochopením materiálnej podstaty jazyka a uvedeným využívaním jeho výrazovej bohatosti,
 - k výstižnému a presvedčivému a gramaticky správne vyjadrovaniu, argumentovaniu vlastných postojov systematickým rozvíjaním intelektových, vôľových a citových schopností a vlastností, k rozvoju abstraktného, logického a tvorivého myslenia na základe systému logickomyšlienkových a tvorivých činností (obsiahnutých aj v textoch a úlohách učebnice),

- **v oblasti občianskej, vlasteneckej a internacionalnej výchovy:**
 - k prehľbovaniu vlastenectva poznávaním výrazového bohatstva národného jazyka, jeho spätosti s dejinami národa v boji za národnú samostatnosť a výchovu k rešpektovaniu iných národných jazykov,
 - k rozvíjaniu občianskej a odbornej (profesionálnej) kompetentnosti metódami a formami práce, ktoré pripravujú na verejnú a riadiacu činnosť (plánovanie práce a jeho kontrola, diskusia, argumentácia, agitácia a praktická rétorika), obsahom textov a úloh v učebnici, sledovaním dennej tlače a primeraných odborných periodík,
 - k zvyšovaniu občianskej aktivity a tvorivosti vysvetlením podstaty presvedčivej, neformálnej názornej agitácie a sústavným vyžadovaním tejto činnosti (nástenné noviny, školské časopisy, rozhlasové relácie odrážajúce prácu a problémy školy),
- **v oblasti mravnej výchovy:**
 - k permanentnému sebavzdelávaniu a sebvýchove v intenciách ideálu humanizmu a demokracie vo vzťahu k osobnosti sústavnou aplikáciou racionálnych študijných a výchovných metód (aj prostredníctvom výkladového, motivačného a regulačného textu a úloh v učebnici),
 - k rešpektovaniu názorov a práce iných sústavnou aplikáciou metód a foriem skupinovej (tímovej) práce na vyučovacích hodinách aj mimo nich,
 - k rozvíjaniu tvorivých schopností sústavnou aplikáciou problémových a tvorivých úloh (systémovo spracovaných v učebnici), ale aj ich motivujúcim hodnotením a klasifikáciou,
 - k humanizmu, mravnému spôsobu života v rodine, v škole, na pracovisku, ku kultúre správania i k právnemu vedomiu sústavným rozvíjaním kultúry jazykového prejavu a etiky vo vyjadrovaní, rozvíjaním schopností chápať a presne vyjadriť významy pojmov hodnotiacich morálne vlastnosti človeka
 - a takto tieto pojmy používať a riadiť sa nimi, metódami argumentácie, tematikou slohových prác, obsahom textov a úloh v učebnici,
- **v oblasti pracovnej aktivity, organizácie práce a tvorivosti:**
 - k permanentnému sebavzdelávaniu a plánovaniu práce, návykom pracovnej disciplíny, sústavnou aplikáciou metód samostatnej študijnej práce (konspektovaniu textov, vedenie kartotéky, diára, denníka) na vyučovacích hodinách a doma,
 - k zodpovednému vzťahu k vlastnej práci systematickým zvyšovaním požiadaviek na kultúru a estetiku písaného a hovoreného prejavu, dôslednou kontrolou a hodnotením plnenia týchto požiadaviek, k návyku šetrného zaobchádzania s pomôckami, t.j. aj k úcte k práci iných,
 - k získaniu pracovných zručností a návykov vyšším podielom riešenia tvorivých, problémových úloh (v porovnaní s reprodukováním poznatkov) na vyučovacej hodine a doma,
- **v oblasti estetickej výchovy:**
 - k rozvíjaniu estetického vnímania i vlastnej tvorby rozborom a hodnotením jazyka beletristických a publicistických textov (v učebnici a v literárnej čítanke) i žiackych textov, výberovým vypracovaním beletristických a umeleckých textov, riešením úloh (aj z učebnice) vyžadujúcich umelecké (aj hudobné alebo výtvarné) stvárnenie témy a navodzujúcich citové prežívanie,
 - k zvýšeniu estetickej stránky vlastných písomných a ústnych prejavov (a tým celkovej estetiky a kultúry osobnosti) prostredníctvom prehľadnej štruktúry učebnice a sústavnej kontroly a hodnotenia záznamov (konspektov) v zošitoch a hovoreného prejavu,
- **v oblasti telesnej a zdravotnej výchovy:**
 - k vyššej zainteresovanosti o túto problematiku vypracovaním plánu dennej (týždennej, mesačnej a ročnej) práce a využitia voľného času s rešpektovaním duševného a telesného rozvoja a analýzou ideálu vzdelanej a humánnej, duševne a telesnej zdravej osobnosti.

Výber a štruktúra slohového učiva vychádza zo vzťahu – slohový postup – funkčný jazykový štýl – komunikatívna situácia, aby si žiak uvedomil dynamickosť a hybridnosť slohových útvarov, t.j. výskyt rovnakých slohových útvarov v rozličných funkčných štýloch, ako aj výskyt niekoľkých slohových postupov v jednom útvere, alebo existenciu rovnakého slohového postupu aj útvaru. Zdôrazňuje sa produktívna štylistika (tvorba), nie verbálna definícia.

Začína sa najjednoduchším informačným postupom, pokračuje opisným a výkladovým slohovým postupom a končí sa praktickou rétorikou a aplikáciou poznatkov o štýle umeleckej prózy v písomnom rozprávaní. Takto sa posilňuje vzostupnosť náročnosti učiva, jeho rozvíjacia a výchovná stránka, ale aj

medzipredmetové a medzizložkové vzťahy (najmä s literárnou zložkou). Preberajú sa mnohé slohové útvary, ktoré sa už vyučovali v základnej škole, no princíp spojenia školy so životom si vyžaduje ich upevnenie a prehĺbenie o nové javy a osobné skúsenosti žiakov. Zreteľ na intelektuálnu úroveň žiaka zabezpečuje, že sa všetky postupy a útvary viac alebo menej známe zo základnej školy preberú

s väčším dôrazom na samostatnú prácu žiaka (rozvoj zručností), na uplatnenie jeho osobnosti a vyjadrovanie vlastného názoru, na rozvoj jeho individuálneho štýlu. Posilňuje sa rozvíjanie ústneho prejavu. V obsahu učiva jednotlivých ročníkov sa to konkretizuje tak, že druhú časť každej témy tvoria námety na ústne a písomné cvičenia.

Výber a štruktúra jazykového učiva umožňuje hlbšie poznať systém jazyka a jeho jednotlivé roviny, takže vedomosti žiakov budú odrážať všeobecnejšie zákonitosti jazyka. Takéto vedomosti majú väčšiu inštrumentálnu hodnotu pre jazykovú prax ako ovládanie množstva jednotlivostí. Vedomosti sa tak stanú kľúčom na porozumenie jazykového diania v spoločnosti, účinným poradcom v jazykovej praxi a základom ďalšieho vzdelávania. Vo výbere a štruktúre učiva sa výrazne prejavuje zreteľ na rozvoj vyjadrovania žiakov ustavičným dôrazom na

diferenciáciu jazykových prostriedkov z hľadiska spisovnosti a slohovej platnosti. Tento zreteľ sledujú aj štylizované a textové cvičenia, ktoré sa organicky začleňujú do systému cvičení tam, kde to vyžaduje charakter učiva. Zreteľ na všestrannú výchovnosť sa uplatňuje v celom jazykovom vyučovaní, najmä vo všeobecných poznatkoch o jazyku, ktoré sú závršením jazykového vzdelávania v strednej škole. Výber a štruktúra obsahu posilňuje učebný predmet tak vo vzťahu k základnej škole, ako aj vo vzťahu k ostatným učebným predmetom. Integruje ich najmä praktickým výcvikom metód samostatného štúdia (konspektovanie, excerptovanie) a výskumných metód, rozvíjaním vecného a odborného (terminologického) vyjadrovania, logického a tvorivého myslenia. Obsah slohových prác žiakov súvisí s aktuálnymi problémami života našej spoločnosti a čerpá z oblastí ostatných učebných predmetov, nemá však tieto predmety nahrádzať. V priebehu vzdelávania sa realizujú trojaké klasifikované písomné práce: kontrolné slohové práce, cvičené slohové práce a diktáty.

Kontrolné slohové práce sa píše v 1. - 3. ročníku dve za školský rok (jedna za polrok), jedna je školská, jedna je domáca (prípadne sú obidve školské). Na školskú prácu sú vymedzené štyri hodiny (dve na napísanie práce a dve na jej opravu); na domácu prácu sú určené iba dve hodiny na rozbor a opravu. Ak je povinná maturitná písomná práca, píše sa vo 4. ročníku len cvičné práce (1 - 2), kontrolná práca v 1. polroku je ústna – prednáška alebo prejav. Kontrolná práca je všestrannou jazykovou skúškou, pričom sa dbá i na jej úpravu. Pri vypracovaní môžu žiaci používať normatívnu pravopisnú príručku a normatívny slovník. Klasifikuje sa jednou známku, ktorá celkovo zhodnotí vecnú, kompozičnú, štylizáciu, gramatickú a pravopisnú stránku práce. Odchylná kvalita niektorej stránky sa môže vyjadriť slovnou poznámkou. Na rozbor a opravu sa venujú dve hodiny a využívajú sa na individuálnu prácu so žiakmi, prípadne na precvičovanie javov, ktoré si podľa výsledkov zasluhujú pozornosť.

Cvičné slohové práce sú nasledovné:

- všetky slohové útvary v danom ročníku, t.j. aj také, ktoré budú uložené ako kontrolná slohová práca, najmä však praktické administratívne útvary,
- výberové slohové útvary, ktoré vyhovujú individuálnym záujmom žiakov a rozvíjajú ich osobitné slohové schopnosti a zručnosti.

Učiteľ nemusí všetky cvičné práce klasifikovať každému žiakovi (výberová klasifikácia). Prihliada sa predovšetkým na kompozičnú a štylizáciu stránky práce. Cvičná písomná práca sa zväčša vypracuje v škole, doma sa prípadne dokončí, môže však byť aj domáca (podľa problematiky).

Diktáty sa píše v prvom až treťom ročníku jeden za polrok a všetky sa klasifikujú. Text sa vyberá podľa potreby a podľa vospelosti žiakov (100-120 slov). Ide zvyčajne o komunikatívne frekventované javy, napr. texty z tlače (nie o hromadenie pravopisných javov). Preberanie javov, v ktorých žiaci robia chyby, sa postupne zaradí do jednotlivých vyučovacích hodín jazyka, zväčša však ako samostatná domáca práca s pravopisnou príručkou a prehľadnou gramatikou.

Písanie, rozbor a hodnotenie cvičených slohových prác a diktátov je súčasťou bežných vyučovacích hodín.

Kvalitu vzdelávania možno dosiahnuť predovšetkým výrazným uplatňovaním takých metód, ktoré umožňujú – v rozličnej miere – samostatnú prácu žiaka. Sú to najmä študijné metódy (konspektovanie) spojené s formami seminárnej práce (referátmi) a diskusiou. Je prirodzené, že tam, kde to charakter učiva alebo vek žiakov vyžaduje, používa sa i metóda rozhovoru, prednášky alebo vysvetľovania, ale hlavnou cestou osvojovania je primeraná samostatná práca žiakov a seminárne spôsoby práce. Úlohou samostatnej prípravy žiakov, zvyčajne domácej, nie je reprodukcia študovaných textov, ale príprava na diskusiu o problémoch, ktoré sa žiakom vopred oznámi. Diskusia sa uzatvorí zhrnutím. Osvojovanie učiva sa dokončí praktickým výcvikom prevažne v škole, ale aj doma. Úlohy problémového charakteru môžu žiaci riešiť spoločne, v skupinách, v dvojiciach aj individuálne. Ak učebný plán umožňuje delenie triedy, využijú sa tieto hodiny prevažne na ústne cvičenia (rečnicke, výslovnostné, intonačné) pravopisné cvičenia, riešenie problémových a tvorivých úloh, besedy o knihe a pod.

Učebnice slovenského jazyka uvedené spôsoby práce umožňujú a priamo navodzujú. Vedú žiakov k účelnému využívaniu normatívnych príručiek, prípadne k využívaniu ďalších jazykových príručiek, prípadne k využívaniu ďalších jazykových príručiek. Tým umožnia individuálnu starostlivosť učiteľa o tých žiakov, ktorí prejavujú o štúdium predmetu osobitný záujem.

Vyučovací proces v slovenskom jazyku vyžaduje, aby učiteľ vhodne využíval aj učebné pomôcky a didaktickú techniku. Efektívnosť využitia auditívnych a vizuálnych učebných pomôcok sa zabezpečuje tak, že sa pripravujú ku konkrétnemu učivu a ku konkrétnym učebniciam. Vybavenie škôl už v súčasnosti umožňuje využívať gramofóny a magnetofóny, školské fonotéky a diskotéky. Už od 1. ročníka treba využívať aj vlastné magnetofóny žiakov pri práci doma i v škole. Jazykové laboratória môžu slúžiť pri nácviku hovoreného prejavu aj v materinskom jazyku, nielen v cudzom jazyku.

Ekonomické využitie didaktickej techniky uľahčujú odborné pracovne pre vyučovanie slovenského jazyka. Tieto pracovne (možno ich špecializovať pre vyučovanie jazyka i pre vyučovanie literatúry), treba, pokiaľ je to možné, spájať s príručnou žiackou knižnicou a so študovňou pre žiakov.

Metódy samostatnej práce a diskusie, dôraz na rozvíjanie abstraktného, logického a tvorivého myslenia si vyžadujú aj adekvátny spôsob hodnotenia a klasifikácie. Hodnotenie a klasifikácia musia vo veľkej miere zasahovať žiakovú činnosť vo vyučovacom procese, musia motivovať žiakovú aktivitu. Preto treba žiaka klasifikovať i za niekoľko čiastkových odpovedí (aj za jednu odpoveď, vyriešenie úlohy), ak v nich prejavil pohotovosť, logický úsudok alebo tvorivosť (novosť, osobitosť v riešení úlohy).

Na súvislých ústnych a písomných prejavoch sa hodnotí ich vecná správnosť, štylistická vhodnosť a vycibrenosť a jazyková správnosť (spisovnosť). Je neprípustné obmedzovať zisťovanie výsledkov vyučovania len na písomnú formu skúšania. Testy sú určené predovšetkým na zisťovanie stavu vedomostí žiakov, nie na klasifikáciu. Pri

záverečnej klasifikácii sa postupuje podľa klasifikačného poriadku; prizerá sa nielen na vyjadrovacie zručnosti a na kvalitu a kvantitu vedomostí, ale aj na celkovú jazykovú kultúru žiaka.

Slovenský jazyk

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

Poznávacie a rečové kompetencie

- ✚ pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy,
- ✚ pri ústnom prejave primerane uplatňovať paralingválne javy,
- ✚ reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- ✚ zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť,
- ✚ vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi,
- ✚ na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov,
- ✚ usporiadať známe javy do tried a systémov,
- ✚ aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty,
- ✚ pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

- ✚ uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykové systémy,
- ✚ odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text,
- ✚ odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a žánrov.

Tvorivé zručnosti

- ✚ vytvoriť vlastný text na základe dodržania stanoveného žánru (slohového postupu, jazykového štýlu),
- ✚ ústne prezentovať vlastný text,
- ✚ samostatne napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh),
- ✚ porozprávať príbeh na danú tému (podľa názvu, obrázkov atď.) s použitím priamej reči,
- ✚ dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo,
- ✚ zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

- ✚ používať jazykové slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty,
- ✚ vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov.

Komunikačné zručnosti

- ✚ adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu,
- ✚ neverbálne sa vyjadrovať a chápať neverbálnu komunikáciu,
- ✚ verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Prehľad obsahových štandardov

1. Zvuková rovina jazyka a pravopis
2. Významová/lexikálna rovina jazyka
3. Tvarová/morfologická rovina jazyka
4. Syntaktická/skladobná rovina
5. Sloh
6. Jazykoveda
7. Jazyk a reč
8. Učenie sa
9. Práca s informáciami
10. Jazyková kultúra
11. Komunikácia

Popis obsahových štandardov

- označuje pojem, ktorý bude zavedený až v nasledujúcich ročníkoch,
- označuje pojem, ktorý už bol zavedený a ďalej sa s ním pracuje,
- ❖ označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom dvojročnom bloku,
- 1. označuje pojmy, ktoré už boli zavedené, ale ďalej sa s nimi pracuje. Ide o pojmy, ktoré predstavujú žáner určený na kontrolnú slohovú písomnú prácu.

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje sústavu poznávacích a rečových kompetencií a súbor jazykovedných termínov, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmito vzdelávacími štandardmi musia byť povinne zaradené do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike. Časové úseky sú vymedzené dva:

- 1) do konca druhého ročníka,
- 2) do konca štvrtého ročníka.

V zhode s týmto rozdelením sa budú organizovať všetky formy mimoškolskej kontroly výsledkov vzdelávania, vrátane externej písomnej formy maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry.

Súbor jazykovedných termínov obsahuje aj všetky jazykovedné pojmy, ktoré boli štandardizované pre základnú školu (sú zvýraznené osobitným typom písma). Sú už trvalou zložkou obsahu vzdelávania, a preto sa pri nich neuvádza nijaká časová hranica, na zaradenie do obsahu vyučovania v strednej odbornej škole. Sú len informáciou pre učiteľov stredných odborných škôl.

Zvuková rovina jazyka a pravopis

Zvuková rovina jazyka a pravopis	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
abeceda	☺	☺	☺
písmená: malé, veľké, písané, tlačené	☺	☺	☺
hlásky, slabiky, slová	☺	☺	☺
delenie hlások: samohlásky – spoluhlásky – dvojhásky	☺	☺	☺
samohlásky: krátke – dlhé	☺	☺	☺
spoluhlásky: tvrdé – mäkké	☺	☺	☺
diakritické znamienka	✓	☺	☺
dĺžeň, mäkčeň, vokáň	☺	☺	☺
interpunkčné znamienka	✓	☺	☺
bodka, otáznik, výkričník, čiarka, spojovník,	☺	☺	☺
zátvorka, pomlčka, dvojbodka, úvodzovky,	☺	☺	☺
bodkočiarka, pomlčka	☺	☺	☺
melódia vety (oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, želacia, zvolacia)	☺	☺	☺
priama reč, uvádzacia veta	☺	☺	☺
slabikotvorné hlásky -l, -í, -r, -ř	☺	☺	☺
výslovnosť a výskyt ä	☺	☺	☺
výslovnosť cudzích slov	⊗	✓	☺
spodobovanie	☺	☺	☺
obojaké spoluhlásky	☺	☺	☺
vybrané slová – príbuzné slová	☺	☺	☺
rozdeľovanie slov na slabiky	☺	☺	☺
intonácia	⊗	✓	☺
prestávka, sila hlasu	☺	☺	☺
prestávka/pauza – fyziologická,	⊗	✓	☺
významová, tempo reči, rytmus	⊗	✓	☺
hlavný slovný prízvuk, dôraz	⊗	✓	☺
pravidlo o rytmickej krátení	☺	☺	☺
hláska	☺	☺	☺
pravopis	⊗	✓	☺

Významová/lexikálna rovina jazyka

Významová/lexikálna rovina jazyka	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
spisovný jazyk	☺	☺	☺
nárečové slová, nárečia	✓	☺	☺
odborné názvy/termíny	⊗	✓	☺

básnické slová	⊗	✓	é
slang, slangové slová	é	é	é
synonymá	é	é	é
antonymá – opozitá, homonymá	⊗	✓	é
slovníky	é	é	é
pravopisný, synonymický	é	é	é
cudzích slov	é	é	é
frazeologický	é	é	é
výkladový, prekladový,	✓	é	é
terminologický	✓	é	é
slovná zásoba	é	é	é
individuálna slovná zásoba	⊗	✓	é
spisovné slová – nespisovné slová	é	é	é
neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová	é	✓	é
domáce slová – cudzie slová	é	é	é
nové slová/neologizmy	⊗	✓	é
tvorenie slov odvodzovaním	é	é	é
predpona	é	é	é
prípona	é	é	é
slovotvorný základ	é	é	é
základové slovo	é	é	é
odvodené slovo	é	é	é
tvorenie slov	é	é	é
skladaním	é	é	é
skracovaním – skratky, značky,	⊗	✓	é
skratkové slová	⊗	✓	é
spôsoby obohacovania slovej zásoby	é	é	é
tvorba slov	é	é	é
preberanie slov	é	é	é
internacionalizácia	⊗	✓	é
nepriame pomenovania (metafora, metonymia, personifikácia)	é	é	é
jednoslovné a viacslovné pomenovania (združené)	é	é	é
pomenovania)	é	é	é
frazeologizmus	é	é	é
príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie	é	é	é

Tvarová/morfologická rovina jazyka

Tvarová/morfologická rovina jazyka	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
skloňovanie	é	é	é
pád – pádové otázky	é	é	é
podstatné mená	é	é	é
ohybný slovný druh	é	é	é
všeobecné/vlastné	é	é	é
konkrétne – abstraktné	é	é	é
životnosť/neživotnosť	é	é	é
rod, číslo, pád	é	é	é

rod	é	é	é
mužský, ženský, stredný	é	é	é
číslo	é	é	é
jednotné – množné	é	é	é
pád	é	é	é
prvý, druhý, tretí, štvrtý, piaty (zastarané oslovenia), šiesty, siedmy	é	é	é
vzor	é	é	é
chlap, hrdina dub, stroj,	é	é	é
žena, ulica, dlaň, kosť	é	é	é
mesto, srdce, vysvedčenie, dievča	é	é	é
pomnožné podstatné mená	é	é	é
podstatné mená mužského rodu	é	é	é
zvieracie	é	é	é
cudzie nesklonné podstatné mená	é	é	é
skloňovanie podstatného mena pani	é	é	é
prídavné mená	é	é	é
ohybný slovný druh	é	é	é
rod, číslo, pád	é	é	é
vzor	é	é	é
pekný, cudzí	é	é	é
pávi	é	é	é
matkin, otcov	é	é	é
zámená	é	é	é
ohybný slovný druh	é	é	é
skloňovanie	é	é	é
základný tvar	é	é	é
rod, číslo, pád	é	é	é
delenie zámen	é	é	é
osobné – základné, prívlastňovacie	é	é	é
zvrtné – základné, prívlastňovacie	✓	é	é
opytovacie	é	é	é
ukazovacie	é	é	é
číslovky	é	é	é
ohybný slovný druh	é	é	é
skloňovanie	é	é	é
rod, číslo, pád	é	é	é
delenie čísloviek	é	é	é
určité	é	é	é
neurčité	é	é	é
základné	é	é	é
radové	é	é	é
násobné	é	é	é
slovesá	é	é	é
ohybný slovný druh	é	é	é
tykanie/vykanie	é	é	é
časovanie	é	é	é

slovesné gramatické kategórie	✓	☹	☹
osoba, číslo, čas, spôsob, rod, vid	✓	☹	☹
osoba – 1., 2., 3.	☹	☹	☹
čas	☹	☹	☹
minulý, prítomný, budúci	☹	☹	☹
zvrätne, nezvrätne	☹	☹	☹
neurčitok	☹	☹	☹
spôsob	☹	☹	☹
oznamovací, rozkazovací, podmieňovací	☹	☹	☹
príslovky	☹	☹	☹
neohybný slovný druh	☹	☹	☹
druhy prísloviek	☹	☹	☹
miesta, času, spôsobu, príčiny	☹	☹	☹
stupňovanie prísloviek	☹	☹	☹
predložky	☹	☹	☹
neohybný slovný druh	☹	☹	☹
väzba s pádom	☹	☹	☹
spojky	☹	☹	☹
neohybný slovný druh	☹	☹	☹
priraďovacie	⊗	✓	☹
podrad'ovacie	⊗	✓	☹
interpunkcia	☹	☹	☹
častice	☹	☹	☹
neohybný slovný druh	☹	☹	☹
cítoslovčia	☹	☹	☹
neohybný slovný druh	☹	☹	☹

Syntaktická/skladobná rovina

Syntaktická/skladobná rovina	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
veta	☹	☹	☹
jednoduchá veta	☹	☹	☹
holá – rozvitá	☹	☹	☹
vety podľa obsahu/modálnosti	⊗	✓	☹
oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, želacia, zvolacia	☹	☹	☹
základné/hlavné vetné členy	⊗	✓	☹
podmet	☹	☹	☹
vyjadrený	☹	☹	☹
nevyjadrený	☹	☹	☹
prísudok	☹	☹	☹
slovesný	☹	☹	☹
neslovesný	☹	☹	☹
vedľajšie/rozvíjacie vetné členy	⊗	✓	☹
predmet	☹	☹	☹
príslovkové určenie	☹	☹	☹
miesta	☹	☹	☹

času	☹	☹	☹
príčiny	☹	☹	☹
spôsobu	☹	☹	☹
prívlastok	☹	☹	☹
zhodný – nezhodný	☹	☹	☹
jednočlenná veta – dvojčlenná	✓	☹	☹
jednoduché súvetie	✓	☹	☹
zložené súvetie	⊗	✓	☹
slovosled	☹	☹	☹
nadvetná/textová syntax	⊗	✓	☹
názov, kapitola, odsek, úvod, jadro, záver	☹	☹	☹
titulok	⊗	✓	☹

Sloh

Sloh	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
pozdrav	☹	☹	☹
oslovenie	☹	☹	☹
predstavenie sa	☹	☹	☹
privítanie	☹	☹	☹
rozlúčenie	☹	☹	☹
prosba/želanie	☹	☹	☹
poďakovanie	☹	☹	☹
ospravedlnenie – ústne	☹	☹	☹
ospravedlnenie s vysvetlením	☹	☹	☹
vyjadriť súhlas/nesúhlas	☹	☹	☹
blahoželanie – ústne/písomne	☹	☹	☹
adresa	☹	☹	☹
pohľadnica	☹	☹	☹
súkromný list – ústne/písomne	☹	☹	☹
tvorba otázok (žiadosť o informáciu)	☹	☹	☹
rozhovor	☹	☹	☹
začiatok a koniec telefonického rozhovoru	☹	☹	☹
osnova	☹	☹	☹
nápis	☹	☹	☹
nadpis	☹	☹	☹
odsek	☹	☹	☹
rozprávanie – ústne	☹	☹	☹
opis predmetu – ústne	☹	☹	☹
opis ilustrácie/obrázka – ústne	☹	☹	☹
jednoduché rozprávanie – ústne/písomne	☹	☹	☹
úvod, jadro, záver	☹	☹	☹
časová postupnosť v rozprávaní	☹	☹	☹
rozprávanie s prvkami opisu – ústne/písomne	☹	☹	☹
opis – ústne/písomne	☹	☹	☹
predmetu	☹	☹	☹
obrázku/ilustrácie	☹	☹	☹

osoby	☺	☺	☺
pracovného postupu	☺	☺	☺
umelecký a vecný text	☺	☺	☺
názor	☺	☺	☺
diskusia	☺	☺	☺
argument	☺	☺	☺
krátke správy	☺	☺	☺
SMS, mail	☺	☺	☺
oznámenie	✓	☺	☺
správa	✓	☺	☺
pozvánka	✓	☺	☺
plagát	✓	☺	☺
vizitka	✓	☺	☺
kľúčové slová	✓	☺	☺
poznámky/konspekt	✓	☺	☺
koncept	✓	☺	☺
reprodukcia ústna	☺	☺	☺
reklama	☺	☺	☺
inzerát	☺	☺	☺
statický opis	☺	☺	☺
dynamický opis	☺	☺	☺
umelecký opis	☺	☺	☺
odborný opis	☺	☺	☺
charakteristika osoby	☺	☺	☺
rozprávanie s využitím priamej reči (on – forma, ja – forma)	☺	☺	☺
ústne a písomné	☺	☺	☺
rétorika	☺	☺	☺
artikulácia	☺	☺	☺
sila hlasu	☺	☺	☺
gestikulácia	☺	☺	☺
mimika	☺	☺	☺
postoj	☺	☺	☺
príhovor (prívet)	☺	☺	☺
cielený rozhovor (interview)	☺	☺	☺
protiargument	☺	☺	☺
dôkaz	☺	☺	☺
pozvánka	☺	☺	☺
prihláška	☺	☺	☺
úradný list	☺	☺	☺
úradný životopis	☺	☺	☺
slávnostný príhovor	☺	☺	☺
prejav	☺	☺	☺
jazykové štýly	☺	☺	☺
náučný	☺	☺	☺
administratívny	☺	☺	☺
publicistický	☺	☺	☺

rečnícky	☺	☺	☺
hovorový	☺	☺	☺
umelecký	☺	☺	☺
slohové postupy	☺	☺	☺
informačný	☺	☺	☺
rozprávací	☺	☺	☺
opisný	☺	☺	☺
výkladový/úvahový	⊗	⊗	✓
úvaha	☺	☺	✓
výklad	☺	☺	☺
projekt	☺	☺	☺
prejav	☺	☺	☺
fázy tvorenia prejavu	⊗	✓	☺
mimojazykové prostriedky	⊗	✓	☺
mimika, gestika, proxemika	⊗	✓	☺
príležitostné prejavy	⊗	✓	☺
slávnostné otvorenie podujatia, privítanie hostí na podujatí, blahoželanía, slávnostné podujatí	⊗	✓	☺
poďakovanie, smútočný prejav	⊗	✓	☺
tabuľka	☺	☺	☺
názov, hlavička, riadok, stĺpec	☺	☺	☺
štylotvorné činitele	⊗	✓	☺
téma, autor, situácia, funkcia, adresát	⊗	✓	☺
slohotvorný proces	⊗	✓	☺
slohové útvary	⊗	⊗	✓
žiadosť, dotazník, štruktúrovaný životopis,	⊗	⊗	✓
objednávka, potvrdenie, informačný leták,	⊗	⊗	✓
predtlač – prihláška, zápisnica,	⊗	⊗	✓
splnomocnenie	⊗	⊗	✓
text	☺	☺	☺
súvislé texty – nesúvislé texty	⊗	✓	☺
vecný text	✓	☺	☺
umelecký text	✓	☺	☺
hlavná myšlienka	☺	☺	☺
diskusný príspevok	⊗	✓	☺
kontext	⊗	✓	☺
dialóg	☺	☺	☺
interpretácia textu	⊗	✓	☺
spoločné a rozdielne znaky textov	⊗	✓	v

Jazyk a reč

Jazyk a reč	1. ročník	2. ročník	3. ročník
jazyk	⊗	⊗	✓
reč	⊗	⊗	✓
cudzí jazyk	⊗	⊗	✓

spisovný jazyk	☹	☹	☹
nárečie	☹	☹	☹
úradný (štátny jazyk) jazyk	⊗	⊗	✓
starosloviencina	⊗	⊗	✓
kodifikácia spisovného jazyka	⊗	⊗	✓
A. Bernolák	⊗	⊗	✓
kultúrna západoslovenčina	⊗	⊗	✓
L. Štúr	⊗	⊗	✓
stredoslovenské nárečie, štúrovčina	⊗	⊗	✓
M. Hattala	⊗	⊗	✓
platné kodifikačné príručky	⊗	⊗	✓
Učenie sa	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
opakovanie pri štúdiu	✓	☹	☹
plánovanie činnosti	✓	☹	☹
kontrola plnenia plánu	✓	☹	☹
projekt	☹	☹	☹
príprava projektu	⊗	✓	☹
realizácia projektu	⊗	✓	☹
prezentácia projektu	⊗	✓	☹

Práca s informáciami	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
informácia	✓	☹	☹
spôsoby spracovania informácií	✓	☹	☹
kľúčové slová	✓	☹	☹
zdroje informácií	✓	☹	☹
nadpis, titulok, marginálie, masmediálne komunikačné	✓	☹	☹
prostriedky, poznámky pod čiarou, vysvetlivky,	✓	☹	☹
bibliografický záznam	✓	☹	☹
citácia	⊗	✓	☹
presná, voľná, parafráza	⊗	✓	☹
osnova	☹	☹	☹
konspekt	☹	☹	☹
názor	☹	☹	☹
dôkaz	☹	☹	☹
argument	☹	☹	☹
požiadavky slovenskej štátnej normy na vybrané písomnosti	⊗	⊗	✓
administratívneho štýlu – úradný list	☹	☹	☹
reklama	☹	☹	☹
propagácia	⊗	✓	☹
dezinformácia	⊗	✓	☹

Významová/lexikálna rovina jazyka

Jazyková kultúra	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník

spoločenské zásady komunikácie	⊗	♣	♣
frázovanie, modulácia hlasu	⊗	♣	♣

Komunikácia

Komunikácia	1. ročník	2. ročník	3. ročník
odosielateľ	♣	♣	♣
prijímateľ	♣	♣	♣
komunikačná situácia	♣	♣	♣
efektívna komunikácia	♣	♣	♣
asertívna komunikácia	♣	♣	♣
defektná komunikácia	⊗	⊗	✓
debata	♣	♣	♣
diskusia	♣	♣	♣

Literárna výchova

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má

Poznávacie a čitateľské kompetencie

- ♣ plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť,
- ♣ recitovať prozaické a básnické dielo. rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu,
- ♣ pri spoločnom dramatisovanom čítaní prezentovať text postavy dramatického diela a modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- ♣ zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť,
- ♣ vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi,
- ♣ na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov,
- ♣ usporiadať známe javy do tried a systémov,
- ♣ aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou (jednoduchý transfer),
- ♣ aplikovať literárnovedné vedomosti na štrukturálne odlišne literárne texty (špecifický transfer),
- ♣ integrovať literárnoteoretické a literárnohistorické vedomosti a čitateľské skúsenosti s teoretickými a historickými vedomosťami a recepčnými skúsenosťami z iných druhov umenia.

Analytické a syntetické zručnosti

- ♣ odlíšiť medzi sebou epické, lyričke a dramatické texty,
- ♣ odlíšiť intencionálny (programový) lyrický text od pocitového (impresívneho),
- ♣ extrahovať a lineárne reprodukovat' dejovú líniu epického diela,
- ♣ odlíšiť dejový a významový plan umeleckého diela, resp. identifikovať neprítomnosť významového plánu v diele,
- ♣ chápať umelecké dielo ako štylizovanú autorskú výpoveď o svete,
- ♣ analyzovať literárny text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu týchto prvkov pre dejový a významový plan diela,
- ♣ interpretovať význam výpovede literárneho diela, argumentovať výsledkami štrukturálnofunkčnej analýzy diela, uvádzať fakty a citovať iné interpretačne zdroje,
- ♣ hodnotiť dielo v kontexte doby jeho vzniku,
- ♣ hodnotiť dielo z vlastného stanoviska a v súčasnom kontexte,
- ♣ vo forme diskusného príspevku alebo referátu napísať/verejne predniesť ucelenú analýzu, interpretáciu a hodnotenie umeleckého diela.

Tvorivé zručnosti

- ♣ zhustiť dej epického (básnického, prozaického alebo dramatického) diela,
- ♣ transformovať text diela do iného literárneho druhu, formy alebo žánru,
- ♣ samostatne napísať básnický text, poviedku, scenár pre videofilm alebo iný kratší text primerane náročného žánru,
- ♣ inscenovať kratší dramatický text.

Informačné zručnosti

- ♣ orientovať sa vo verejnej knižnici a jej službách,
- ♣ pracovať s údajmi o knižnom fonde v lístkovej a elektronickej podobe,
- ♣ vedieť získať informácie z integrovaného.

Prehľad obsahových štandardov

1. Všeobecné pojmy
2. Literárne obdobia a smery
3. Literárne druhy
4. Štruktúra literárneho diela
5. Štylizácia textu

6. Metrika

Popis obsahových štandardov

- označuje pojem, ktorý bude zavedený až v nasledujúcich ročníkoch,
- označuje pojem, ktorý už bol zavedený a ďalej sa s ním pracuje,
- označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom dvojročnom bloku,
- 1 označuje pojmy, ktoré už boli zavedené, ale ďalej sa s nimi pracuje. Ide o pojmy, ktoré predstavujú žáner určený na kontrolnú slohovú písomnú prácu.

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje sústavu poznávacích a čitateľských kompetencií, súbor literárnovedných termínov a skupinu vybraných literárnych diel a ich autorov, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmito vzdelávacími štandardmi musia byť povinne zaradené do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike. Časové úseky sú vymedzené dva:

- 1) do konca druhého ročníka,
- 2) do konca štvrtého ročníka.

V zhode s týmto rozdelením sa budú organizovať všetky formy mimoškolskej kontroly výsledkov vzdelávania, vrátane externej písomnej formy maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry. Súbor literárnovedných termínov obsahuje aj všetky literárnoteoretické pojmy, ktoré boli štandardizované pre základnú školu (sú zvýraznené osobitným typom písma). Sú už trvalou zložkou obsahu vzdelávania, a preto sa pri nich neuvádza nijaká časová hranica, na zaradenie do obsahu vyučovania v strednej odbornej škole. Sú len informáciou pre učiteľov stredných odborných škôl.

Zoznam tematických celkov podľa ich usporiadania v učebných osnovách pre 1. – 2. ročník strednej odbornej školy:

1. Epická poézia.
2. Krátka epická próza – poviedka.
3. Lyrička poézia
4. Krátka epická próza – novela.
5. Epická poézia.
6. Veľká epická próza.
7. Lyrička poézia.
8. Všeobecne otázky dramatickej literatúry.
9. Epická poézia.
10. Krátka epická próza.
11. Lyrička poézia.
12. Komička dráma.
13. Veľká epická próza.
14. Krátka epická próza
15. Lyrička poézia.
16. Veľká epická próza.
17. Tragická dráma.
18. Lyrička poézia.
19. Netradičná epická próza.
20. Lyrička poézia.
21. Absurdná dráma.
22. Veľká epická próza.
23. Súčasná lyrička poézia.
24. Súčasná veľká epická próza.
25. Dejiny umenia a umeleckej literatúry.

Prehľad obsahových štandardov

1. Verbálne vyjadrovanie
2. Písomné vyjadrovanie
3. Štylistika
4. Jazykové prostriedky a náuka o jazyku
5. Práca s textom a získavanie informácií
6. Literatúra v živote človeka
7. Staroveká a stredoveká literatúra
8. Humanizmus a renesancia
9. Barok
10. Novodobá slovenská literatúra
11. Literárny realizmus a literárna moderna
12. Slovenská a svetová literatúra medzi dvoma svetovými vojnami (klasicizmus, predromantizmus, romantizmus)
13. Vývoj slovenskej literatúry po druhej svetovej vojne v kontexte so svetovou literatúrou

Popis obsahových štandardov

Verbálne vyjadrovanie

Učivo je zamerané na osvojovanie schopností ústneho vyjadrovania priameho a sprostredkovaného prostredníctvom technických prostriedkov (telefón, mikrofón, záznamník, ...), monologického a dialogického, formálneho a neformálneho (oficiálneho, verejného), pripraveného a nepripraveného. Žiaci sa vedú k schopnosti riešiť v súlade s jazykovými, komunikačnými a spoločenskými normami štandardné životné a pracovné situácie, vyjadrovať a zdôvodňovať svoje názory, súvislo hovoriť na danú tému, voľne rozprávať, reprodukovat' alebo interpretovať prečítaný alebo vypočutý text, podávať jednoduchý výklad alebo opis, zúčastniť sa diskusie, vyjadrovať sa nielen podrobne a obsérne, ale aj krátko a výstižne. Vedú sa k zreteľnému, primerane hlasitému a kultivovanému prejavu, k spisovnému vyjadrovaniu sa v situáciách, ktoré si to vyžadujú.

Písomné vyjadrovanie

Učivo rozvíja schopnosti súvislo a samostatne písomne sa vyjadrovať na základe osvojených jazykových prostriedkov, grafických, pravopisných a gramatických noriem a pravidiel, jednoduchých kompozičných a slohových postupov a útvarov. Žiaci sa učia samostatne tvoriť prejavy oznamovacie, administratívne a prakticky odborné, osvojujú si ich základné znaky, postupy a

prostriedky. Učia sa štylizovať rôzne osobné listy (neformálne, oficiálne), krátke informačné útvary (telegramy, inzerát, pozvánka, správa, program činnosti), hovoriť, popisovať osoby, veci, spracovať výklad alebo návod na činnosť, zostavovať osnovu, vypracovať pracovné hodnotenie, vyplňať formuláre, napísať životopis, žiadosť, dokumenty úradného charakteru, jednoduchšie odborné písomnosti, okrem hospodárskej korešpondencie. Osvojujú si grafickú a formálnu úpravu jednotlivých písomných prejavov.

Štylistika

Učivo rozvíja vedomosti a schopnosti žiakov zo štylistiky, zoznamuje ichs charakteristickými znakmi základných funkčných štýlov a slohových útvarov, smeruje k rozvoju individuálnych štýlov žiakov, kultivuje ich osobný štýl a vyjadrovacie schopnosti. Jeho prostredníctvom si žiaci osvojujú slohové postupy a jazykové prostriedky charakteristické pre jednotlivé funkčné štýly a slohové útvary, učia sa rozumieť publicistickému a umeleckému štýlu, učia sa produkovať a prijímať text, chápať rozdiel medzi písaným a hovoreným prejavom, vzťah medzi rečovou situáciou, témou a jazykovým prejavom, vyhľadávať a používať vhodné jazykové a výrazové prostriedky.

Jazykové prostriedky a náuka o jazyku

Jazykové učivo slúži na zvyšovanie jazykovej kultúry žiakov prostredníctvom poznávania zvukových prostriedkov a ortoepických noriem jazyka, zákonitostí tvorenia slov, štýlového rozvrstvenia a obohacovania slovnej zásoby, gramatických tvarov a konštrukcií a ich sémantických funkcií, hlavných princípov a pravidiel slovenského jazyka. Jazykové učivo sa vyberá a osvojuje na základe funkčných štýlov a komunikačných funkcií a vedomostí žiakov a systému slovenského jazyka, prihliada sa aj na jazykový systém, frekvenciu a produktivnosť osvojených javov. Pozornosť sa venuje najmä progresívnym a frekvencovaným javom, v ktorých žiaci a bežní užívatelia často robia chyby, skladbe vety. Súčasťou učiva sú poznatky o jazykovej kultúre, vývojových tendenciách spisovnej slovenčiny, jej bohatým výrazovým možnostiam, kultúre osobného prejavu a postavení slovenského jazyka medzi európskymi jazykmi, čo prispieva k formovaniu uvedomeného vzťahu žiakov k národnému jazyku.

Práca s textom a získavanie informácií

Práca s textom je jednou zo základných študijných schopností. Žiaci sa učia rôznymi technikami a druhom čítania (s dôrazom na čítanie študijné), orientácii v texte, jeho rozboru z hľadiska kompozície a štýlu. Učia sa rozlišovať rôzne druhy a žánre textov, získavať a spracovávať, napríklad vo forme anotácií, konspektu, resumé, záznamov, osnovy, výpisov, text spätne reprodukovať a primerane interpretovať, pracovať s rôznymi príručkami pre školu a verejnosť (jazykovými, všeobecne informačnými, populárno-náučnými). Pozornosť sa venuje najmä odborným textom (učebnicovým, populárno-odborným, náučným) a administratívnym (napríklad vyhláškam, pokynom na vyplňovanie formulárov a pod.). Žiaci si dopĺňajú informácie prostredníctvom filmu, televízie, videoprogramov, vnímajú účelnosť modernej reklamy, oboznamujú sa s používaním časopisov, rozlišujú a rozpoznávajú brakovú a komerčnú literatúru.

Literatúra v živote človeka

Žiaci sa oboznámia s podstatou literatúry ako špecifického druhu umenia, poznajú funkcie literatúry, štruktúru literárnych diel, ich obsah a formu. Uvedomia si základné rozdiely medzi základnými literárnymi druhmi a žánrami. Získajú základné informácie o literárnom procese. Prehľadujú si zručnosti pracovať s rozličnými encyklopédiami, slovníkmi a literárnymi príručkami, zoznámia sa so záznamom o prečítanom diele a jeho tvorbou. Sú vedení ku kultúrnej literárnej tvorivosti (význam predslovu, doslovu, poznámok a pod.).

Staroveká a stredoveká literatúra

Obsahový okruh nadväzuje na znalosti žiakov o dejinách staroveku a stredoveku. Na vybraných ukážkach z orientálnej a antickej literatúry poznajú vyspelú kultúru starovekej civilizácie a predovšetkým to, čo doposiaľ patrí ku kultúrnemu vybaveniu moderného človeka. Prostredníctvom ukážky sa zoznámia s bibliou ako literárnou pamiatkou. Na ukážkach z najzákladnejších diel slovenskej stredovekej literatúry poznajú charakteristické črty stredovekého písomníctva a zoznámia sa s niekoľkými významnými autormi. Uvedomia si tradíciu a vývoj nášho písomníctva. Z literárnych druhov poznávajú kroniku, legendu, duchovnú a svetskú lyriku.

Humanizmus a renesancia

Žiaci porozumejú podstate zmien v kultúre v období humanizmu a renesancie v Európe v 14. – 16. storočí, keď sa v nadväznosti na antiku vynaňuje z pút stredovekého myslenia. Ťažisko výučby bude tvoriť svetová literatúra, pretože je obsahovo živá a pútavá. Prostredníctvom ukážok poznajú osobnosti a dielasvetových autorov (Petrarca, Boccaccio, Shakespeare a ďalší). Z tejto literatúry sa žiaci poučia o sonete, poviedke, novele a dramatickom žánri (tragédii, komédii, výstavbe dramatického diela atď.).

Barok

Obsahový okruh zahŕňa základné poučenie o baroku. Zo slovenských predstaviteľov do tohto obdobia patrí P. Benický, H. Gavlovič, M. Bel, A. F. Kollár a ďalší. Žiaci sa zoznámia s ukážkami diel J. A. Komenského a poznajú význam jeho diel pedagogickej, náboženskej, filozofickej a pansofickej oblasti.

Novodobá slovenská literatúra

Obsahový okruh zahŕňa európsku klasicistickú literatúru 17. a 18. storočia, charakterosvietenského umenia v Európe, predstaviteľov slovenského národného obrodovania, uzákonenie spisovnej slovenčiny Antonom Bernolákom, predstaviteľov osvietenскеj slovenskej tvorby (J. I. Bajza, J. Fándly), predstaviteľov klasicizmu (P. J. Šafárik, J. Kollár, J. Hollý, J. Chalupka), európsku romantickú kultúru (V. Hugo, J. W. Goethe, K. H. Mácha a ďalší), uzákonenie spisovnej slovenčiny Ľudovítom Štúrom, charakter a predstaviteľov preromantickej a romantickej literatúry (S. Chalupka, J. Kráľ, A. Sládkovič, J. Botto, J. Kalinčiak a ďalší). Vybrané ukážky z diel umožnia žiakom poznať vzťah autorov k vlasti, slovanskému humanizmu a zdôrazňovanie ľudovej slovesnosti. Z literárnych žánrov sa podrobnejšie zoznámia s historickou epikou, s historickým spevom, baladou.

Literárny realizmus a literárna moderna

V tomto obsahovom okruhu sa žiaci oboznámia s realizmom ako umeleckým smerom, ktorý sa snaží podať umelecky pravdivý a verný obraz skutočnosti, a to na ukážkach z diel popredných svetových autorov (napr. Balzac, Stendhal, Zola, Dickens, Galsworthy, Greene, Twain, Tolstoj, Dostojevskij, Čechov ..). Okrem vybraných ukážok žiaci prečítajú jedno kritickorealistické

alebo naturalistické dielo. Zoznámia sa s osobnosťami slovenskej kritickorealistickej prózy v 2. pol. 19. storočia a začiatku 20. storočia (S. H. Vajanský, P. O. Hviezdoslav, M. Kukučín, J. G. Tajovský a ďalší). Z literárnych žánrov sa podrobnejšie zoznámia s románom, poviedkou a realistickou drámou. Prostredníctvom poézie svetovej literatúry Ch. Baudelaire, J. A. Rimbauda, P. Verlaine, G. Apollinaire a P. Bezruč a i. sa žiaci zoznámia s umeleckými smermi - symbolizmom, dekadenciou a impresionizmom. Z poézie slovenskej literárnej moderny žiaci poznajú predovšetkým tvorbu I. Kraska, J. Jesenského, V. Roya.

Slovenská i svetová literatúra medzi dvoma svetovými vojnami

Náplňou obsahového okruhu svetovej literatúry je próza E. Hemingwaya, W. Faulknera, T. Dreisera, G. B. Shawa, R. Rollanda, E. M. Remarquea, F. Kafku, M. Gorkého, M. Šolochova, J. Haška, K. Čapka a ďalších a poézia V. Nezvala, J. Seiferta, J. Wolkra. Žiaci sa oboznámia s poéziou neosymbolizmu, nadrealizmu, katolíckej moderny a s proletárskou poéziou. Ukážky z diel E. B. Lukáča, J. Smreka, V. Beniaka, M. Haľamovej, Š. Žáryho, R. Dilonga, J. Silana, S. Veigla a ďalších sa zameriavajú na základnú ideu diela, jazykové a štylistické prostriedky, na obrazné pomenovania a rytmicko-melodické členenie textu. Medzivojnovú slovenskú prózu žiaci poznajú z ukážok diel L. Nádaši-Jégého, J. Cígera-Hronského, M. Urbana, J. Bodeneka, L. Ondrejova a ďalších slovenskú dramatickú tvorbu z diel I. Stodolu, P. Zvona a iných.

Vývoj slovenskej literatúry po druhej svetovej vojne v kontexte so svetovou literatúrou

Obsahový celok je svojím spracovaním odlišný od predošlých, ktoré boli chápané z hľadiska historického vývoja slovenskej literatúry, kde dominovali umelecké smery a hnutia, ktoré žiaci poznávali prostredníctvom interpretácie diel ich popredných predstaviteľov. Slovenská literatúra po druhej svetovej vojne až po súčasnosť síce zohľadňuje literárne kontexty (vplyv politiky na literatúru a osudy umelcov), no členenie nie je historicko-chronologické, ale tematicko-žánrové. V každej časti sa vychádza z interpretácie ukážok niekoľkých diel, jedno dielo je v každej časti povinné ako celok. Predpokladá sa, že žiaci prečítajú alebo uvidia 6 literárnych diel.

Tematické časti sú nasledovné:

- Druhá svetová vojna a jej zobrazenie v slovenskej a svetovej literatúre
- Človek v totalitnom režime
- Obraz sveta v postmodernej slovenskej a svetovej próze
- Slovenská povojnová poézia
- Slovenská povojnová dráma
- Človek hľadá v literatúre zdroj zábavy, napätia a dobrodružstva.

V tematicko-žánrovom rozčlenení súčasnej literatúry sa priamo neurčujú konkrétni spisovatelia a diela, výber sa ponecháva celkom na rozhodnutie vyučujúceho, ktorý bude pri výbere vychádzať z čitateľských preferencií žiakov.

Popis obsahových štandardov

Verbálne vyjadrovanie

Učivo je zamerané na osvojovanie schopností ústneho vyjadrovania priameho a sprostredkovaného prostredníctvom technických prostriedkov (telefón, mikrofón, záznamník, ...), monologického a dialogického, formálneho a neformálneho (oficiálneho, verejného), pripraveného a nepripraveného. Žiaci sa vedú k schopnosti riešiť v súlade s jazykovými, komunikačnými a spoločenskými normami štandardné životné a pracovné situácie, vyjadrovať a zdôvodňovať svoje názory, súvislo hovoriť

na danú tému, voľne rozprávať, reprodukovat' alebo interpretovať prečítaný alebo vypočutý text, podávať jednoduchý výklad alebo opis, zúčastniť sa diskusie, vyjadrovať sa nielen podrobne a obsérne, ale aj krátko a výstižne. Vedú sa k zreteľnému, primerane hlasitému a kultivovanému prejavu, k spisovnému vyjadrovaniu sa v situáciách, ktoré si to vyžadujú.

Pisomné vyjadrovanie

Učivo rozvíja schopnosti súvislo a samostatne písomne sa vyjadrovať na základe osvojených jazykových prostriedkov, grafických, pravopisných a gramatických noriem a pravidiel, jednoduchých kompozičných a slohových postupov a útvarov. Žiaci sa učia samostatne tvoriť prejavy oznamovacie, administratívne a prakticky odborné, osvojujú si ich základné znaky, postupy a prostriedky. Učia sa štylizovať rôzne osobné listy (neformálne, oficiálne), krátke informačné útvary (telegramy, inzerát, pozvánka, správa, program činnosti), hovoriť, popisovať osoby, veci, spracovávať výklad alebo návod na činnosť, zostavovať osnovu, vypracovať pracovné hodnotenie, vyplňať formuláre, napísať životopis, žiadosť, dokumenty úradného charakteru, jednoduchšie odborné písomnosti, okrem hospodárskej korešpondencie. Osvojujú si grafickú a formálnu úpravu jednotlivých písomných prejavov.

Štylistika

Učivo rozvíja vedomosti a schopnosti žiakov zo štylistiky, zoznamuje ich s charakteristickými znakmi základných funkčných štýlov a slohových útvarov, smeruje k rozvoju individuálnych štýlov žiakov, kultivuje ich osobný štýl a vyjadrovacie schopnosti. Jeho prostredníctvom si žiaci osvojujú slohové postupy a jazykové prostriedky charakteristické pre jednotlivé funkčné štýly a slohové útvary, učia sa rozumieť publicistickému a umeleckému štýlu, učia sa produkovať a prijímať text, chápať rozdiel medzi písaným a hovoreným prejavom, vzťah medzi rečovou situáciou, témou a jazykovým prejavom, vyhľadávať a používať vhodné jazykové a výrazové prostriedky.

Jazykové prostriedky a náuka o jazyku

Jazykové učivo slúži na zvyšovanie jazykovej kultúry žiakov prostredníctvom poznávania zvukových prostriedkov a ortoepických noriem jazyka, zákonitostí tvorenia slov, štýlového rozvrstvenia a obohacovania slovnej zásoby, gramatických tvarov a konštrukcií a ich sémantických funkcií, hlavných princípov a pravidiel jazyka. Jazykové učivo sa vyberá a osvojuje na základe funkčných štýlov a komunikatívnych funkcií a vedomostí žiakov, prihliada sa aj na jazykový systém, frekventovanosť a produktivnosť osvojených javov. Pozornosť sa venuje najmä progresívnym frekventovaným javom, v ktorých žiaci a bežní užívatelia často robia chyby, skladbevetty. Súčasťou učiva sú poznatky o jazykovej kultúre, vývojových tendenciách spisovného jazyka, jeho bohatým výrazovým možnostiam, kultúre osobného prejavu a postavení jazyka národností medzi európskymi jazykmi, čo prispieva k formovaniu uvedomelého vzťahu žiakov k národnému jazyku.

Práca s textom a získavanie informácií

Práca s textom je jednou zo základných študijných schopností. Žiaci sa učia rôznymi technikami a druhom čítania (s dôrazom na čítanie študijné), orientácii v texte, jeho rozboru z hľadiska kompozície a štýlu. Učia sa rozlišovať rôzne druhy a žánre textov,

získavať a spracovávať, napríklad vo forme anotácií, konšpektu, resumé, záznamov, osnovy, výpisov, text spätne reprodukovať a primerane interpretovať, pracovať s rôznymi príručkami pre školu a verejnosť (jazykovými, všeobecne informačnými, populárno-náučnými). Pozornosť sa venuje najmä odborným textom (učebnicovým, populárno-odborným, náučným) a administratívnym (napríklad vyhláškam, pokynom na vyplňovanie formulárov a pod.). Žiaci si dopĺňajú informácie prostredníctvom filmu, televízie, videoprogramov, vnímajú účelnosť modernej reklamy, oboznamujú sa s používaním časopisov, rozlišujú a rozpoznávajú bravovú a komerčnú literatúru.

Literatúra v živote človeka

Žiaci sa oboznámia s podstatou literatúry ako špecifického druhu umenia, poznajú funkcie literatúry, štruktúru literárnych diel, ich obsah a formu. Uvedomia si základné rozdiely medzi základnými literárnymi druhmi a žánrami. Získajú základné informácie o literárnom procese. Prehľadujú si zručnosti pracovať s rozličnými encyklopédiami, slovníkmi a literárnymi príručkami, zoznámia sa so záznamom o prečítanom diele a s jeho tvorbou. Sú vedení ku kultúrnej literárnej tvorivosti (význam predslovu, doslovu, poznámok a pod.).

Literatúra medzi dvoma svetovými vojnami

Náplňou obsahového okruhu svetovej literatúry je próza E. Hemingwaya, W. Faulknera, T. Dreisera, G. B. Shawa, R. Rollanda, E. M. Remarquea, F. Kafku, M. Gorkého, M. Šolochova, J. Haška, K. Čapka a ďalších a poézia najznámejších básnikov. Žiaci sa oboznámia s poéziou neosymbolizmu, nadrealizmu, katolíckej moderny a s proletárskou poéziou. Ukážky z diel by sa mali zameriavať na základnú ideu diela, jazykové a štylistické prostriedky, na obrazné pomenovania a rytmickomelodické členenie textu. Medzivojnovú prózu žiaci poznajú z ukážok diel autorov svojho národa.

Vývoj literatúry po druhej svetovej vojne v kontexte so svetovou literatúrou

Obsahový celok je svojím spracovaním odlišný od predošlých, ktoré boli chápané z hľadiska historického vývoja národnostnej literatúry, kde dominovali umelecké smery a hnutia, ktoré žiaci poznávali prostredníctvom interpretácie diel ich popredných predstaviteľov. Literatúra po druhej svetovej vojne až po súčasnosť síce zohľadňuje literárne kontexty (vplyv politiky na literatúru a osudy umelcov), no členenie nie je historicko-chronologické, ale tematicko-žánrové. V každej časti sa vychádza z interpretácie ukážok niektorých diel, jedno dielo je v každej časti povinné ako celok. Predpokladá sa, že žiaci prečítajú alebovidia 6 literárnych diel.

Tematické časti sú nasledovné:

- Druhá svetová vojna a jej zobrazenie v národnostnej a svetovej literatúre
- Človek v totalitnom režime
- Obraz sveta v postmodernej národnostnej a svetovej próze
- Povojnová poézia daného národa
- Povojnová dráma daného národa
- Človek hľadá v literatúre zdroj zábavy, napätia a dobrodružstva.

V tematicko-žánrovom rozčlenení súčasnej literatúry sa priamo neurčujú konkrétni spisovatelia a diela, výber sa ponecháva celkom na rozhodnutie vyučujúceho, ktorý bude pri výbere vychádzať z čitateľských preferencií žiakov.

Všeobecné pojmy	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
autor/spisovateľ	☺	☺	☺
čitateľ/divák	☺	☺	☺
kniha	☺	☺	☺
knižnica	☺	☺	☺
časopis	☺	☺	☺
noviny	☺	☺	☺
rozhlas	☺	☺	☺
televízia	☺	☺	☺
film	☺	☺	☺
text	☺	☺	☺
ilustrácia	☺	☺	☺
literatúra	✓	☺	☺
odborná (náučná) literatúra	☺	☺	☺
populárno-vedecká literatúra	☺	☺	☺
hlavná myšlienka	☺	☺	☺
umelecká literatúra	✓	☺	☺
poézia	☺	☺	☺
próza	☺	☺	☺
divadelná hra	☺	☺	☺
dobrodružná literatúra	☺	☺	☺
literatúra faktu	☺	☺	☺

vedecko-fantastická literatúra	♣	♣	♣
herec	✓	♣	♣
režisér	✓	♣	♣
inscenácia	✓	♣	♣
Literárne obdobia a smery	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
staroveká literatúra	✓	♣	♣
stredoveká literatúra	✓	♣	♣
renesančná literatúra	✓	♣	♣
romantická literatúra	✓	♣	♣
realistická literatúra	⊗	✓	♣
naturizmus	⊗	✓	♣
medzivojnová poézia	⊗	✓	♣
súčasná próza	⊗	⊗	✓
súčasná poézia	⊗	⊗	✓
Literárne druhy	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
epika	✓	♣	♣
lyrika	♣	♣	♣
dráma	✓	♣	♣
Literárne žánre .	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
komiks	♣	♣	♣
pieseň	♣	♣	♣
príslovie	♣	♣	♣
porekadlo	♣	♣	♣
pranostika	♣	♣	♣
vyčítanka	♣	♣	♣
rozprávka	♣	♣	♣
modlitba	♣	♣	♣
povešť	♣	♣	♣
aforizmus	♣	♣	♣
bájka	♣	♣	♣
balada	✓	♣	♣
legenda	♣	♣	♣
poviedka	♣	♣	♣
román	♣	♣	♣
komédia	✓	♣	♣
tragédia	✓	♣	♣
činohra	♣	♣	♣
epos	✓	♣	♣
novela	♣	✓	♣
Štruktúra literárneho diela	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
dej	♣	♣	♣
príbeh	⊗	✓	♣

kompozícia literárneho diela	☹	✓	☹
kronikársky (chronologický) postup	⊗	✓	☹
retrospektívny (spätný) postup	⊗	✓	☹
reťazový (nadväzujúci) postup	⊗	✓	☹
vnútorná kompozícia literárneho diela	☹	☹	☹
úvod	☹	☹	☹
zápletka	☹	☹	☹
vrchol	☹	☹	☹
obrat	☹	☹	☹
rozuzlenie	☹	☹	☹
vonkajšia kompozícia literárneho diela	☹	☹	☹
nadpis	☹	☹	☹
odsek	☹	☹	☹
kapitola	☹	☹	☹
diel	☹	☹	☹
strofa	☹	☹	☹
verš	✓	☹	☹
dejstvo	☹	☹	☹
replika	⊗	⊗	✓
monológ	✓	☹	☹
vnútorný monológ	⊗	⊗	✓
dialóg	✓	☹	☹
literárna postava	☹	☹	☹
hlavná literárna postava	☹	☹	☹
vedľajšia literárna postava	☹	☹	☹
Štylizácia textu	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
zdrobnenina	☹	☹	☹
epiteton	☹	☹	☹
humor	⊗	⊗	✓
irónia	⊗	⊗	✓
metafora	✓	☹	☹
personifikácia/zosobnenie	✓	☹	☹
metonymia	☹	✓	☹
básnické prirovnanie	✓	☹	☹
básnická otázka	☹	☹	☹
zvukomaľba	⊗	✓	☹
Metrika	1.	2.	3.
	ročník	ročník	ročník
rým	✓	☹	☹
združený	☹	☹	☹
striedavý	☹	☹	☹
obkročný	☹	☹	☹
rytmus	☹	☹	☹
refrén	☹	☹	☹

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Staroveká literatúra	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie
Základné poučenie o rečovej komunikácii	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Staršia slovenská literatúra, literárne druhy a žánre	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie
Humanizmus a renesancia, literárne druhy a žánre	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Informačné žánre	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Klasicizmus v slovenskej literatúre, literárne druhy a žánre	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Romantizmus ,literárne druhy a žánre	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Tvarová – morfológická rovina jazyka	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Literatúra na prechode od romantizmu k realizmu, literárne druhy a žánre	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Realizmus, literárne druhy a žánre	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Sloh, štylizácia textu	Informačnéreceptívna - výklad	Frontálna výučba

	Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Lexikálna rovina jazyka	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Literárna moderna vo svetovej literatúre	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Zvuková rovina jazyka	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Kultúrne a literárne aktuality	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Syntaktická rovina jazyka	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Literatúra medzi dvoma svetovými vojnami literárne druhy a žánre	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Literatúra po roku 1945 literárne druhy a žánre	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Práca s informáciami	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Pohľad na vývin slovenčiny	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Záverečné zhrnutie a systematizácia učiva	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Staroveká literatúra	Natália Ihnátková, Gabriela Kopálová : Literatúra a čítanka 1 pre prvý ročník trojročných a dvojročných odborov SOU, SPN Bratislava 1982	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Obrazový materiál Beletria Portréty osobností	Internet
Základné poučenie o rečovej komunikácii	Natália Ihnátková, Eugénia Bajzíkova, Ľubomír Králik : Slovenský jazyk pre 1 a 2 ročník stredných škôl, SPN Bratislava 1992 PhDr. Jozef Balay, Ľubica Geisbacherová : Slovenský jazyk pre dvojročné a trojročné odbory SOU, SPN Bratislava 1980 Katarína Hincová, Alexandra Húsková : Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl , SPN Bratislava 1980	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Texty Obrazový materiál Jazykové pomôcky Slohové práce	Internet
Staršia slovenská literatúra, literárne druhy a žánre	Natália Ihnátková, Gabriela Kopálová : Literatúra a čítanka 1 pre prvý ročník trojročných a dvojročných odborov SOU, SPN Bratislava 1982 Viliam Obert, Mária Ivanová, Marta Keruľová : Literatúra 1 pre 1. ročník gymnázií a stredných škôl, Litera Bratislava 1994	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa	Obrazový materiál Beletria Portréty osobností	Internet
Humanizmus a renesancia, literárne druhy a žánre	Natália Ihnátková, Eugénia Bajzíkova, Ľubomír Králik : Slovenský jazyk pre 1 a 2 ročník stredných škôl, SPN Bratislava 1992 PhDr. Jozef Balay, Ľubica Geisbacherová : Slovenský jazyk pre dvojročné a trojročné odbory SOU, SPN Bratislava 1980 Katarína Hincová, Alexandra Húsková : Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl , SPN Bratislava 1980	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Texty Obrazový materiál Jazykové pomôcky Slohové práce	Internet
Informačné žánre	Natália Ihnátková, Gabriela Kopálová : Literatúra a čítanka 1 pre prvý ročník trojročných a dvojročných odborov SOU, SPN Bratislava 1982 Viliam Obert, Mária Ivanová, Marta Keruľová : Literatúra 1 pre 1. ročník gymnázií a stredných škôl, Litera Bratislava 1994	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Obrazový materiál Beletria Portréty osobností	Internet VHS – Konštantín a Metod
Klasicizmus v slovenskej literatúre, literárne druhy a žánre	Natália Ihnátková, Eugénia Bajzíkova, Ľubomír Králik : Slovenský jazyk pre 1 a 2 ročník stredných škôl, SPN Bratislava 1992 PhDr. Jozef Balay, Ľubica Geisbacherová : Slovenský jazyk pre dvojročné a trojročné odbory SOU, SPN Bratislava 1980 Katarína Hincová, Alexandra Húsková : Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl , SPN Bratislava 1980	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Texty Obrazový materiál Jazykové pomôcky Slohové práce	Internet
Romantizmus ,literárne druhy a žánre	Natália Ihnátková, Gabriela Kopálová : Literatúra a čítanka 1 pre prvý ročník trojročných a dvojročných odborov SOU, SPN Bratislava 1982 Viliam Obert, Mária Ivanová, Marta Keruľová : Literatúra 1 pre 1. ročník gymnázií a stredných škôl, Litera Bratislava 1994	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Obrazový materiál Beletria Portréty osobností	Internet VHS – Wiliam Shakespeare
Tvarová – morfológická rovina jazyka	Natália Ihnátková, Eugénia Bajzíkova, Ľubomír Králik : Slovenský jazyk pre 1 a 2 ročník stredných škôl, SPN Bratislava 1992 PhDr. Jozef Balay, Ľubica Geisbacherová : Slovenský jazyk pre dvojročné a trojročné odbory	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Texty Obrazový materiál Jazykové pomôcky Slohové práce	Internet

	SOU, SPN Bratislava 1980 Katarína Hincová, Alexandra Húsková : Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl , SPN Bratislava 1980			
Literatúra na prechode od romantizmu k realizmu, literárne druhy a žánre	Natália Ihnátková, Gabriela Kopálová : Literatúra a čítanka 1 pre prvý ročník trojročných a dvojročných odborov SOU, SPN Bratislava 1982 Viliam Obert, Mária Ivanová, Marta Keruľová : Literatúra 1 pre 1. ročník gymnázií a stredných škôl, Litera Bratislava 1994	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Obrazový materiál Beletria Portréty osobností	Internet VHS – Bernolák-Holly-Kollár
Realizmus, literárne druhy a žánre	Natália Ihnátková, Gabriela Kopálová : Literatúra a čítanka 1 pre prvý ročník trojročných a dvojročných odborov SOU, SPN Bratislava 1982 Viliam Obert, Mária Ivanová, Marta Keruľová : Literatúra 1 pre 1. ročník gymnázií a stredných škôl, Litera Bratislava 1994	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Obrazový materiál Beletria Portréty osobností	Internet VHS –Štúrovci
Sloh, štylizácia textu	Natália Ihnátková, Eugénia Bajzíkova, Ľubomír Králik : Slovenský jazyk pre 1 a 2 ročník stredných škôl, SPN Bratislava 1992 PhDr. Jozef Balay, Ľubica Geisbacherová : Slovenský jazyk pre dvojročné a trojročné odbory SOU, SPN Bratislava 1980 Katarína Hincová, Alexandra Húsková : Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl , SPN Bratislava 1980	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Texty Obrazový materiál Jazykové pomôcky Slohové práce	Internet
Lexikálna rovina jazyka	Natália Ihnátková, Gabriela Kopálová : Literatúra a čítanka 1 pre prvý ročník trojročných a dvojročných odborov SOU, SPN Bratislava 1982 Viliam Obert, Mária Ivanová, Marta Keruľová : Literatúra 1 pre 1. ročník gymnázií a stredných škôl, Litera Bratislava 1994	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Obrazový materiál Beletria Portréty osobností	Internet VHS – Palárik-Záborský
Literárna moderna vo svetovej literatúre	Natália Ihnátková, Eugénia Bajzíkova, Ľubomír Králik : Slovenský jazyk pre 1 a 2 ročník stredných škôl, SPN Bratislava 1992 PhDr. Jozef Balay, Ľubica Geisbacherová : Slovenský jazyk pre dvojročné a trojročné odbory SOU, SPN Bratislava 1980 Katarína Hincová, Alexandra Húsková : Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl , SPN Bratislava 1980	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Texty Obrazový materiál Jazykové pomôcky Slohové práce	
Zvuková rovina jazyka	Natália Ihnátková, Eugénia Bajzíkova, Ľubomír Králik : Slovenský jazyk pre 1 a 2 ročník stredných škôl, SPN Bratislava 1992 PhDr. Jozef Balay, Ľubica Geisbacherová : Slovenský jazyk pre dvojročné a trojročné odbory SOU, SPN Bratislava 1980 Katarína Hincová, Alexandra Húsková : Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl , SPN Bratislava 1980	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Texty Obrazový materiál Jazykové pomôcky Slohové práce	
Kultúrne a literárne aktuality	Natália Ihnátková, Vojtech Poci : Literatúra a čítanka 2 pre druhý ročník trojročných a dvojročných odborov SOU, SPN Bratislava 1997 Viliam Obert, Mária Ivanová, Viera Žemberová : Literatúra 2 pre 2. ročník gymnázií a stredných škôl, Litera Bratislava 1994	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Obrazový materiál Beletria Portréty osobností	Internet VHS – Hviezdoslav-Kukučín-Tajovský
Syntaktická rovina jazyka	Natália Ihnátková, Eugénia Bajzíkova, Ľubomír Králik : Slovenský jazyk pre 1 a 2 ročník stredných škôl, SPN Bratislava 1992 PhDr. Jozef Balay, Ľubica Geisbacherová : Slovenský jazyk pre dvojročné a trojročné odbory SOU, SPN Bratislava 1980 Katarína Hincová, Alexandra	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Texty Obrazový materiál Jazykové pomôcky Slohové práce	Internet

	Húsková : Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl , SPN Bratislava 1980			
Literatúra medzi dvoma svetovými vojnami literárne druhy a žánre	Natália Ihnátková, Eugénia Bajzíkova, Ľubomír Králik : Slovenský jazyk pre 1 a 2 ročník stredných škôl, SPN Bratislava 1992 PhDr. Jozef Balay, Ľubica Geisbacherová : Slovenský jazyk pre dvojročné a trojročné odbory SOU, SPN Bratislava 1980 Katarína Hincová, Alexandra Húsková : Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl , SPN Bratislava 1980	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Texty Obrazový materiál Jazykové pomôcky Slohové práce	Internet
Literatúra po roku 1945 literárne druhy a žánre	Natália Ihnátková, Vojtech Pocci : Literatúra a čítanka 2 pre druhý ročník trojročných a dvojročných odborov SOU, SPN Bratislava 1997 Viliam Obert, Mária Ivanová, Viera Žemberová : Literatúra 2 pre 2. ročník gymnázií a stredných škôl, Litera Bratislava 1994	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Obrazový materiál Beletria Portréty osobností	Internet VHS – Krasko-Jesenský
Práca s informáciami	Natália Ihnátková, Eugénia Bajzíkova, Ľubomír Králik : Slovenský jazyk pre 1 a 2 ročník stredných škôl, SPN Bratislava 1992 PhDr. Jozef Balay, Ľubica Geisbacherová : Slovenský jazyk pre dvojročné a trojročné odbory SOU, SPN Bratislava 1980 Katarína Hincová, Alexandra Húsková : Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl , SPN Bratislava 1980	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Texty Obrazový materiál Jazykové pomôcky Slohové práce	Internet
Pohľad na vývin slovenčiny	Natália Ihnátková, Vojtech Pocci : Literatúra a čítanka 2 pre druhý ročník trojročných a dvojročných odborov SOU, SPN Bratislava 1997 Viliam Obert, Mária Ivanová, Viera Žemberová : Literatúra 2 pre 2. ročník gymnázií a stredných škôl, Litera Bratislava 1994	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Obrazový materiál Beletria Portréty osobností	Internet
Záverečné zhrnutie a systematizácia učiva	Natália Ihnátková, Eugénia Bajzíkova, Ľubomír Králik : Slovenský jazyk pre 1 a 2 ročník stredných škôl, SPN Bratislava 1992 PhDr. Jozef Balay, Ľubica Geisbacherová : Slovenský jazyk pre dvojročné a trojročné odbory SOU, SPN Bratislava 1980 Katarína Hincová, Alexandra Húsková : Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl , SPN Bratislava 1980	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	Texty Obrazový materiál Jazykové pomôcky Slohové práce	Internet

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Názov predmetu	anglický jazyk
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne v 1. a 2. 2 hodiny v 3. ročníku spolu 159 vyučovacích hodín
Ročník	prvý, druhý, tretí
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.2.2 Anglický jazyk

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Na vytvorenie predmetu sme integrovali 4 obsahové štandardy „Rečové zručnosti“, „Jazykové prostriedky“, „Komunikačné situácie a jazyková funkcia“ a „Poznatky o krajinách študovaného jazyka“. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 3 hodiny týždenne v súlade s poznámkou e) rámcového učebného plánu.

Predmet anglický jazyk v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka svojím obsahom nadväzuje na učivo základnej školy, rozvíja, rozširuje a prehľbuje ho. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Vedomosti a zručnosti, ktoré žiaci získajú pri štúdiu v tomto predmete veľmi úzko súvisia s rozvíjaním receptívnych sluchových, sociálno-komunikačných spôsobilostí, jazykových prostriedkov a získavaní poznatkov všeobecného aj odborného charakteru v anglickom jazyku. Učivo sa skladá z poznatkov o skladbe viet v anglickom jazyku, o anglicky hovoriacich krajinách, o sociokultúrnom prostredí, o získavaní a poskytovaní informácií v anglickom jazyku. Žiaci si musia uvedomiť, že anglický jazyk a jeho aktívne využívanie poskytujú ľuďom nielen jazykové zručnosti a možnosti komunikácie, ale aj nové poznatky, ktoré postupne využívajú, a ovplyvňujú aj spôsob života, myslenia a pohľadu na svet. Preto sme pri výbere učiva veľmi citlivo pristupovali už aj vzhľadom k jej aplikácii v odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické a praktické vedomosti a zručnosti v oblasti komunikácie, aby tieto mohli využiť aj v občianskom živote, hlavne schopnosti poskytovať a získavať informácie, aby si uvedomili pozitívny dopad znalosti cudzích jazykov na spoločenský život a utváranie sociálneho prostredia človeka.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania anglického jazyka majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci učebného odboru.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu anglický jazyk proporcionálne zastúpenie a prepojenie empirického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *komunikatívne a sociálno-interakčné, interpersonálne a intrapersonálne, spôsobilosti tvorivo riešiť problémy, podnikateľské spôsobilosti, spôsobilosti využívať informačné technológie a spôsobilosti byť demokratickým občanom*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov. Predmet anglický jazyk je previazaný s predmetmi informatika, slovenský jazyk, potravinová a výživa, zariadenie prevádzky, odborný výcvik, stolovanie a technológia.

K významným prvkom vo výchovno-vzdelávacom procese predmetu anglický jazyk patria aj konverzačné cvičenia, pre ktoré má škola vytvorené dobré materiálno-technické a priestorové vybavenie. Mnohé konverzačné cvičenia, slovníky a jazykové hry sú zaznamenané na multimediálnych nosičoch, preto využitie projektoru, počítačov a internetu je súčasťou výučby.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v bežnej triede a počítačovej učebni..

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií receptívnych sluchových a rečových spôsobilostí, formovať logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku a občianskom živote. Žiaci získajú komunikačné schopnosti, osvoja si odborné názvoslovie v anglickom jazyku, budú ovládať základné komunikačné frázy, získajú poznatky o anglicky hovoriacich krajinách, budú rozvíjať rečové zručnosti a jazykové prostriedky. Žiaci nadobudnú presvedčenie o užitočnosti teoretických poznatkov a praktických zručností, že komunikovanie v anglickom jazyku má význam pre ich osobnostný rast nielen z hľadiska konkrétneho praktického obsahu, ale aj z odhaľovania všeobecných princípov sociálneho života.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete anglický jazyk využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- ✚ sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (prezentácia, text, písané a hovorené slovo) tak, aby každý každému porozumel,
- ✚ vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver v anglickom jazyku,
- ✚ kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- ✚ správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- ✚ rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- ✚ osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- ✚ hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy,

- ✚ vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri vzdelávaní,
- ✚ hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- ✚ korigovať nesprávne riešenia problému,
- ✚ používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Podnikateľské spôsobilosti

- ✚ sledovať a hodnotiť vlastný úspech vo svojom učení, prijímať hodnotenie výsledkov svojho učenia zo strany iných ľudí,
- ✚ vedieť získavať a vyhodnocovať informácie o pracovných a vzdelávacích príležitostiach,
- ✚ využívať poradenské a sprostredkovateľské služby tak v oblasti sveta práce, ako aj v oblasti vzdelávania,
- ✚ primerane komunikovať s potenciálnymi zamestnávateľmi, prezentovať svoj odborný potenciál a svoje odborné ciele.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- ✚ komunikovať elektronickou poštou, využívať jednoduché prostriedky online a offline komunikácie,
- ✚ vyhľadávať jednoduché informačné zdroje a informácie z otvorených zdrojov,
- ✚ ovládať základy grafického znázorňovania a vedieť ich podľa potreby využiť v praktickom živote,.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- ✚ uvedomovať si vlastnú kultúrnu, národnú a osobnostnú identitu, pristupovať s toleranciou k identite druhých,
- ✚ zaujímať sa aktívne o politické a spoločenské dianie u nás a vo svete,
- ✚ rešpektovať rôzne názory na svet,
- ✚ chápať význam životného prostredia pre človeka a konať v duchu udržateľného rozvoja,
- ✚ preukázať vlastnú zodpovednosť za zverené veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- komunikovať v cudzom jazyku v rámci základných tém v súlade so ŠVP z cudzích jazykov, úroveň A2

- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, napríklad vymieňať si informácie, jednoducho vyjadriť vlastné názory týkajúce sa základných všeobecných tém ústnym a písomným prejavom,
- zvoliť si adekvátnu komunikačnú stratégiu a jazykové prostriedky, zrozumiteľne vyjadrovať základné hlavné myšlienky,
- pracovať s jednoduchým cudzojazyčným textom, podľa možnosti aj s jednoduchým odborným textom, využívať text ako poznanie a prostriedok na skvalitnenie jazykových spôsobilostí,
- získavať informácie o krajinách študovaného jazyka a získané informácie využívať ku komunikácii,
- pracovať so slovníkom, jazykovými a inými príručkami, internetom a ďalšími zdrojmi informácií,
- chápať a rešpektovať tradície, zvyky a odlišnosti sociálnej a kultúrnej hodnoty iných národov a jazykových oblastí.

Obsahové štandardy

1. Počúvanie s porozumením
2. Čítanie s porozumením
3. Písomný prejav
4. Dialóg
5. Monológ
6. Interkultúrna komunikácia
7. Rečové zručnosti
8. Jazykové prostriedky
9. Komunikačné situácie a jazyková funkcia
10. Poznanky o krajinách študovaného jazyka

Popis obsahových štandardov

Počúvanie s porozumením

Žiaci sa naučia na úrovni A2 porozumieť slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života, porozumieť základnej slovnej zásobe odborného jazyka charakteristickú pre odbor, ktorý študuje, porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, identifikovať tému vypočutej diskusie. Naučia sa porozumieť základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe, rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru a pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú. U žiakov so sluchovým postihom je potrebné klásť väčší dôraz na rozvíjanie čítania s porozumením.

Čítanie s porozumením

V rámci cudzojazyčného vzdelávania sa žiaci naučia porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu, v odborných textoch porozumieť základnej slovnej zásobe odborného jazyka charakteristickú pre odbor, ktorý študujú. Naučia sa vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých printových materiáloch, akými sú prospekty, jedálne lístky, televízne programy, cestovné poriadky a iné. Naučia sa porozumieť bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom, nájsť potrebné informácie v krátkych textoch, v časopisoch a novinách, naučia sa z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov. U žiakov so zrakovým postihom je potrebné klásť väčší dôraz na rozvíjanie počúvania s porozumením.

Písomný prejav

Žiaci sa naučia napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu ich záujmov, jednoduché osobné a obchodné listy, krátke jednoduché odkazy. Naučia sa stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci, opísať aspekty všedného dňa (ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy).

Dialóg

Žiaci sa naučia komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe témy, používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení, naučia sa sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia. Naučia sa povedať, čo sa im páči a čo nie, požiadať o jednoduché informácie alebo ich poskytnúť.

Monológ

Žiaci sa naučia jednoducho opísať ľudí, podmienky v rodine a v škole, každodenné zvyklosti formou jednoduchých slovných spojení a viet. Naučia sa vyjadriť svoje pocity, porozprávať o každodenných praktických otázkach, vyrozprávať krátky príbeh, jednoducho opísať udalosti a zážitky, ako aj svoje plány a osobné skúsenosti.

Interkultúrna komunikácia

Vzdelávanie má rozvíjať u žiakov komunikačné a všeobecné kompetencie v rôznych komunikačných kontextoch na úrovni A2 podľa SERR k lepšiemu poznaniu krajiny príslušnej jazykovej oblasti, jej kultúry, tradícií a spoločenských udalostí. Žiaci získajú informácie o sociokultúrnom prostredí v porovnaní so svojím kultúrnym prostredím.

Rečové zručnosti

Vzdelávanie rozvíja receptívne sluchové spôsobilosti založené na počúvaní s porozumením monologických a dialogických prejavov. Má poskytovať žiakom spôsobilosti aj zrakové so zreteľom na čítanie a prácu so všeobecným a odborným textom. Žiaci si osvoja produktívne ústne rečové spôsobilosti a naučia sa rozprávať o jednoduchých tematických situáciách. Získajú produktívne písomné spôsobilosti pri spracovaní textu v podobe rôznych anotácií, výpiskov, popisov, a pod. Vyučovacie procesy by mali smerovať aj k prekladu jednoduchých textov.

Jazykové prostriedky

V rámci vzdelávania sa žiaci naučia používať rôzne jazykové prostriedky, ktoré skvalitnia ich výslovnosť, obohatia slovnú zásobu a jej postupné vytváranie. Žiaci si osvoja základy gramatiky vrátane tvaroslovia a vetnej skladby, grafickú podobu jazyka a jeho pravopis.

Komunikačne situácie a jazyková funkcia

Žiaci sa naučia ústne a písomne vyjadrovať vzhľadom k stanoveným témam, formulovať v cudzom jazyku svoje osobné údaje, napísať životopis, popísať domov, voľný čas, jedlo a nápoje, služby, cestovanie, starostlivosť o svoje zdravie, každodenný život, nakupovanie, vzdelávanie, svoju krajinu, prácu a pod. Žiaci získajú a poskytujú informácie v osobnej, verejnej a pracovnej oblasti (nakupovanie cestovných lístkov, tovarov, občerstvenia, organizovanie pracovných stretnutí, rokovanie so zamestnávateľom, objednávanie si služieb, získavanie informácií v informačnom stredisku a na ulici, štylizovanie obchodného alebo osobného listu, písanie blahoželaní, a pod.). Vzdelávanie poskytne vedomosti a zručnosti v oblasti jazykovej funkcie – otvorenie a ukončenie komunikácie, pozdravy, prosby, žiadosti, poďakovania, vyjadrenie súhlasu alebo nesúhlasu, odmietnutie, sklamanie, nádej, obavy, prejav radosti a pod.

Poznanky o krajinách študovaného jazyka

Vzdelávanie má poskytovať žiakom poznanky všeobecného a odborného charakteru k lepšiemu poznaniu krajiny príslušnej jazykovej oblasti, jej kultúry, tradícií a spoločenských udalostí. Žiaci získajú informácie o socio-kultúrnom prostredí v porovnaní so Slovenskou republikou.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Úvod do anglického jazyka	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Práca s počítačom
Trieda	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Rozhovor
Zámená a slovesá	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Určité a neurčité členy	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Farby	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Existenčná väzba	Informačnoreceptívna - výklad	Frontálna výučba

	Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Predložky	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie
Číslovky a príslovky	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Podstatné mená a prídavné mená	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie
Rodina	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Denný režim	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Anglicky hovoriace krajiny	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Orientácia v meste	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Cestovanie	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
V cestovnej kancelárii	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Reštaurácia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Modálne slovesá	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor	Frontálna výučba Frontálna a

	Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Ubytovanie	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Počasia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Prázdniny	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Minulý čas	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Určovanie času	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Verejné nápisy	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Príslovky	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Šport a hry	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Nakupovanie	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
Slovensko	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov

		Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Dialóg
--	--	--

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Úvod do anglického jazyka	Anglický jazyk pre 1.ročník stredných škôl ,autor PhDr.Richard Repka,Csc,PhDr.Anna Benešová Bratislava,2002 Angličtina na každý deň PhDr.Júlia Kubičková Schválená MŠ a vedz Slovenskej republiky dňa 16,4,1993 Horizons – Student`s book Paul Radley,Daniela Simons,Colin Campbell	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Trieda	Anglický jazyk pre 1.ročník stredných škôl ,autor PhDr.Richard Repka,Csc,PhDr.Anna Benešová Bratislava,2002 Angličtina na každý deň PhDr.Júlia Kubičková Schválená MŠ a vedy Slovenskej republiky dňa 16.4.1993 Horizons – Student`s book Paul Radley,Daniela Simons,Colin Campbell	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet D
Zámená a slovesná	Anglický jazyk pre 1.ročník stredných škôl ,autor PhDr.Richard Repka,Csc,PhDr.Anna Benešová Bratislava,2002 Angličtina na každý deň PhDr.Júlia Kubičková Schválená MŠ a vedy Slovenskej republiky dňa 16.4.1993 Horizons – Student`s book Paul Radley,Daniela Simons,Colin Campbell	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Určité a neurčité členy	Anglický jazyk pre 1.ročník stredných škôl ,autor PhDr.Richard Repka,Csc,PhDr.Anna Benešová Bratislava,2002 Angličtina na každý deň PhDr.Júlia Kubičková Schválená MŠ a vedy Slovenskej republiky dňa 16.4.1993 Horizons – Student`s book Paul Radley,Daniela Simons,Colin Campbell	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Farby	Anglický jazyk pre 1.ročník stredných škôl ,autor PhDr.Richard Repka,Csc,PhDr.Anna Benešová Bratislava,2002 Angličtina na každý deň PhDr.Júlia Kubičková Schválená MŠ a vedy Slovenskej republiky dňa 16.4.1993 Horizons – Student`s book Paul Radley,Daniela Simons,Colin Campbell		anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Existenčná väzba	Anglický jazyk pre 1.ročník stredných škôl ,autor PhDr.Richard Repka,Csc,PhDr.Anna Benešová Bratislava,2002 Angličtina na každý deň PhDr.Júlia Kubičková		anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy	Internet

	Schválená MŠ Slovenskej republiky dňa 16,4,1993 Horizons – Student`s book Paul Radley,Daniela Simons,Colin Campbell		CD Rom kazety, DVD	
Predložky	Anglický jazyk pre 1.ročník stredných škôl ,autor PhDr.Richard Repka,Csc,PhDr.Anna Benešová Bratislava,2002 Angličtina na každý deň PhDr.Júlia Kubičková Schválená MŠ Slovenskej republiky dňa 16.4.1993 Horizons – Student`s book Paul Radley,Daniela Simons,Colin Campbell		anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Číslovky a príslovky	Anglický jazyk pre 1.ročník stredných škôl ,autor PhDr.Richard Repka,Csc,PhDr.Anna Benešová Bratislava,2002 Angličtina na každý deň PhDr.Júlia Kubičková Schválená MŠ SR dňa 16.4.1993 Horizons – Student`s book Paul Radley,Daniela Simons,Colin Campbell	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Podstatné mená a prídavné mená	Anglický jazyk pre 1.ročník stredných škôl ,autor PhDr.Richard Repka,Csc,PhDr.Anna Benešová Bratislava,2002 Angličtina na každý deň PhDr.Júlia Kubičková Schválená MŠ SR dňa 16.4.1993 Horizons – Student`s book Paul Radley,Daniela Simons,Colin Campbell	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Rodina	Anglický jazyk pre 1.ročník stredných škôl ,autor PhDr.Richard Repka,Csc,PhDr.Anna Benešová Bratislava,2002 Angličtina na každý deň PhDr.Júlia Kubičková Schválená MŠ SR dňa 16,4,1993 Horizons – Student`s book Paul Radley,Daniela Simons,Colin Campbell	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Denný režim	Anglický jazyk pre 1.ročník stredných škôl ,autor PhDr.Richard Repka,Csc,PhDr.Anna Benešová Bratislava,2002 Angličtina na každý deň PhDr.Júlia Kubičková Schválená MŠ SR dňa 16.4..1993 Horizons – Student`s book Paul Radley,Daniela Simons,Colin Campbell	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Anglicky hovoriace krajiny	Anglický jazyk pre 1.ročník stredných škôl ,autor PhDr.Richard Repka,Csc,PhDr.Anna Benešová Bratislava,2002 Angličtina na každý deň PhDr.Júlia Kubičková Schválená MŠ SR dňa 16.4.1993 Horizons – Student`s book Paul Radley,Daniela Simons,Colin Campbell	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Orientácia v meste	Anglický jazyk pre 2.ročník SS,I.Bojsková Anglická konverzácia .Dr.J.Kubičková Horizons – Paul Radley Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy	Internet

	Angličtina pre SOU		CD Rom kazety, DVD	
Cestovanie	Anglický jazyk pre 2.ročník SS,I.Bojsková Anglická konverzácia .Dr.J.Kubičková Horizons – Paul Radley Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka Angličtina pre SOU	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Reštaurácia	Anglický jazyk pre 2.ročník SS,I.Bojsková Anglická konverzácia Dr.J.Kubičková Horizons – Paul Radley Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka Angličtina pre SOU	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Modálne slovesá	Anglický jazyk pre 2.ročník SS,I.Bojsková Anglická konverzácia .Dr.J.Kubičková Horizons P.Radley Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka Angličtina pre SOU	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom Kazety, DVD	Internet
Ubytovanie	Anglický jazyk pre 2.ročník SS,I.Bojsková Anglická konverzácia .Dr.J.Kubičková Horizons Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka Angličtina pre SOU	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Počasie	Anglický jazyk pre 2.ročník SS,I.Bojsková Anglická konverzácia Dr.J.Kubičková Horizons – P.Radley Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka Angličtina pre SOU	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom Kazety, DVD	Internet
Prázdniny	Anglická konverzácia Dr.J.Kubičková Horizons – P.Radley Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka Angličtina pre SOU	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom Kazety, DVD	Internet
Minulý čas	Anglická konverzácia Dr.J.Kubičková Horizons – P.Radley Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka Angličtina pre SOU	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom Kazety, DVD	Internet
Určovanie času	Anglická konverzácia Dr.J.Kubičková Horizons – P.Radley Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka Angličtina pre SOU	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Verejné nápisy	Anglická konverzácia Dr.J.Kubičková Horizons – P.Radley Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka Angličtina pre SOU	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Príslovky	Anglická konverzácia Dr.J.Kubičková	Dataprojektor PC	anglické tabuľky	Internet

	Horizons – P.Radley Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka Angličtina pre SOU	Tabuľa Videotechnika	slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	
Šport a hry	Anglická konverzácia Dr.J.Kubičková Horizons – P.Radley Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka Angličtina pre SOU	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet
Nakupovanie	Anglická konverzácia Dr.J.Kubičková Horizons – P.Radley Angličtina pre prevádzku hotelov – J.Pytelka Angličtina pre SOU	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika	anglické tabuľky slovníky brožúrky časopisy CD Rom kazety, DVD	Internet

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Názov predmetu	občianska náuka
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovaci jazyk	slovenský jazyk

10.2.3 Občianska náuka

Charakteristika predmetu

Učebný predmet občianska náuka oboznamuje žiakov so základmi vybraných spoločenských vied dôležitých pre ich orientáciu v psychologických, sociálno - právnych, ekonomických, politologických a filozofických otázkach a vedie ich k poznávaniu seba samých, ale aj iných, chápaniu vzájomných vzťahov medzi jednotlivcom a spoločnosťou v duchu demokracie, slobody, spravodlivosti a humanity.. Tak sa podieľa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov. V súlade so základným cieľom má predmet umožniť žiakom:- získať základnú orientáciu v poznatkoch dôležitých pre jednotlivé obsahové okruhy,- osvojiť si prehľad o štruktúre vybraných vedných disciplín, ktoré by ich usmernili na prípadné ďalšie štúdium týchto disciplín,- rozvíjať schopnosť formulovať a klásť otázky v príslušných vedných disciplínach a v oblastiach spoločenského života, posudzovať ich rôzne riešenia, rozvíjať tolerantnú výmenu názorov. Pri plnení uvedených úloh je potrebné žiakom poskytnúť priestor a možnosti na utváranie vlastného názoru, postoja a presvedčenia. Obsah predmetu tvoria vybrané poznatky z týchto spoločensko-vedných disciplín:

- psychológia (všeobecná psychológia, sociálna psychológia)
- sociológia
- ekonómia
- náuka o štáte a práve, o ľudských právach a slobodách
- politológia

Obsah učiva v prvom ročníku je rozdelený do štyroch tematických celkov. V rámci celku-Človek v ľudskom spoločenstve, si žiaci osvoja informácie o ľudskej spoločnosti, o spoločenskej. Žiaci sa naučia o zodpovednosti, slušnosti, optimizme a o dobrom vzťahu k ľuďom ako základu demokratického spolunažívania v rodine a v širšej komunite. Naučia sa pozitívne pristupovať k pojmom ako je sociálna nerovnosť a chudoba v súčasnej spoločnosti. Osvoja si princípy hospodárenia jednotlivca a rodiny, budú vedieť posudzovať a riešiť krízové finančné situácie a sociálne zabezpečenie občanov. Osvoja si informácie o viere, cirkvi, náboženskom hnutí a sektách. Celku – Človek ako občan si žiaci rozšíria poznatky o ľudských právach, ich obhajovaní a možnom zneužívaní. Osvoja si funkciu verejného ochrancu práv. Naučia o slobodnom prístupe k informáciám, funkcii médií, kritickom prístupe k médiám ako zdroju zábavy a ponaučenia. Získajú informácie o štáte a jeho funkcii, ústave a politickom systéme v Slovenskej republike, štátnej správe, samospráve. Budú mať vedomosti o politických stranách, práve voliť, politickom radikalizme a extrémizme, základných hodnotách a princípoch demokracie. V časti -Človek a právo si žiaci rozšíria poznatky o práve a spravodlivosti, o pojmoch: právny štát, právna ochrana občanov a právne vzťahy. Naučia o sústave súdov, právnických povolaniach, práve a právnej zodpovednosti, ale aj o trestnoprávnej zodpovednosti orgánov činných v trestnom konaní a kriminalite páchanej na mladistvých a kriminalite páchanej mladistvými. V rámci tematického okruhu –Človek a ekonomika si žiaci rozšíria a doplnia poznatky o trhu a jeho fungovaní, hľadaní zamestnania, nezamestnanosti, podpore v nezamestnanosti. Osnovy sú projektované tak, aby žiaci získali základnú orientáciu vo fungovaní ekonomického systému spoločnosti, oboznámili sa so základnými ekonomickými kategóriami a ekonomickými procesmi procesmi, s ktorými sa budú stretávať v bežnom živote, vytvárali si vlastný názor, postoje astanoviská nielen k ekonomickým javom, ale i k problémom každodenného života. Charakter učebných osnov umožňuje hlbšie sa venovať jednej, prípadne viacerým vybraným spoločenskovedným disciplinám, pričom je vhodné, aby učiteľ pri vysvetľovaní zachoval kontinuitu s ostatnými spoločenskými vedami a ich systematickou.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu občianska náuka, je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, viesť ich k poznaniu rôznych spoločenských javov, ku schopnosti zaujať k nim správny postoj. Pomáhať žiakom pochopiť proces, podmienky a úlohu socializácie jednotlivca, charakterizovať význam sociálnej roly v živote. Poznať pozitívne a negatívne stránky v sociálnych vzťahoch, vedieť charakterizovať riešenie niektorých sociálnych konfliktov. Charakterizovať význam sociálneho vplyvu vzhľadom na postavenie jednotlivca v sociálnej skupine. Rozlíšiť a poznať jednotlivé typy sociálneho vplyvu.

Objasniť vo všeobecnosti charakter sociológie ako vedy o spoločnosti a vysvetliť jej úlohu v živote človeka. Pochopiť a analyzovať základné pojmy sociológie na vzťahoch medzi jednotlivcom, sociálnou skupinou a spoločnosťou. Charakterizovať základné princípy spoločenského života ľudí. Objasniť význam, funkciu a postavenie jednotlivých sociálnych skupín v spoločnosti, vymedziť a overiť základné princípy ich fungovania, riešiť konflikty, súčasné problémy a ohrozenia vzťahov v niektorých sociálnych skupinách.

Pochopiť charakter ekonómie ako vedy o spoločnosti, objasniť základné vzťahy sprevádzajúce jej vznik a vývoj. Pochopiť trh pracovnej sily a nezamestnanosť, mzdovú a sociálnu politiku štátu. Oboznámiť sa s pojmami, vzťahmi a základnými princípmi charakteristickými pre trhovú (zmiešanú) ekonomiku.

Poznať vznik, funkcie a formy peňazí. Vysvetliť základné princípy fungovania menového systému. Vysvetliť podstatu práva, zdôvodniť jeho potrebu. Poznať a objasniť základné kategórie práva. Charakterizovať štát, analyzovať jeho znaky.

Objasniť vznik, vývoj a podstatu pojmu konštitucionalizmus, poznať jeho základné princípy a ich uplatnenia.

Analyzovať vývoj úpravy ľudských práv a základných slobôd a jej súčasnú podobu. Poznať základné členenie ľudských práv a základných slobôd. Poznať a analyzovať dôležité dokumenty a činnosť inštitúcií zabezpečujúcich ich uplatňovanie a ochranu právny systém a zákonnosť.

Objasniť podstatu právneho systému a jeho štruktúru, poznať orgány ochrany práva. Analyzovať vzťahy upravené jednotlivými odvetvami slovenského právneho poriadku, vysvetliť ich vývoj a súčasnú podobu.

Poznať základné princípy ochrany spotrebiteľa, práva a povinnosti spotrebiteľa i predávajúceho, poznať podstatu agresívnej marketingovej politiky a jej negatívne stránky. Pochopiť vznik, vývoj a podstatu štátu z pohľadu viacerých teórií štátu. Analyzovať znaky a funkcie štátu. Charakterizovať základné formy štátu. Pochopiť a zhodnotiť pojem demokracia, analyzovať základné princípy demokracie a ich vývoj. Charakterizovať politický systém a jeho zložky. Vysvetliť vznik, podstatu a súčasné chápanie pojmu politický pluralizmus. Pochopiť politické strany ako najdôležitejšie subjekty politického pluralizmu, poznať základné princípy vzniku a fungovania politickej strany.

Aktivity so žiakmi zamerať na vzájomné spoznávanie sa prostredníctvom činnosti zameraných na prosociálne správanie. viesť žiakov k empatii, tolerancii, súdržnosti a utužovaniu kolektívu. Poukázať na význam asertívneho správania sa. Pri aktivitách realizovaných mimo triedy zdôrazniť potrebu ochrany životného prostredia. Poukázať na možnosť každého žiaka prispieť k ochrane a skrásleniu školy a jeho okolia.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete občianska náuka využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- + sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (video, text, hovorené slovo, diagram) tak, aby každý každému porozumel,
- + vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- + kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- + správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- + rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- + osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- + hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy

- + rozpoznávať problémy v priebehu vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, experimentovanie, grafické prostriedky a pod.),
- + vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,
- + hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- + posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- + korigovať nesprávne riešenia problému,
- + používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- + získavať informácie v priebehu vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,

- ✚ zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- ✚ formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- ✚ preukázať vlastnú zodpovednosť za zverené veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- chápať nutnosť svojho úspešného zapojenia sa do spoločenskej delby práce a oceniť prospešnosť získavania nových spôsobilostí po celý čas života,
- ovládať schopností potrebné na sebaopoznanie a sebaľučovu, snažiť sa ich uplatňovať v živote,
- mať základné sociálne návyky potrebné na styk s ľuďmi a prakticky uplatňovať pri styku s ľuďmi spoločensky uznávané normy,
- poučiť sa o zodpovednej voľbe životného partnera a zodpovednom manželstve a rodičovstve,
- získať základné vedomosti o rovnosti rás, národov, etnických skupín a vedomosti o potrebe náboženskej tolerancie,
- uvedomovať si svoju národnú príslušnosť a svoje ľudské práva, mať ochotu rešpektovať práva iných ľudí,
- chápať princípy fungovania demokratickej spoločnosti a postupy, ako sa občan môže aktívne zapojiť do politického rozhodovania a ovplyvňovať verejné záležitosti na rôznych úrovniach (štát – región – obec), mať predpoklady na aktívne občianske správanie a konanie,
- oboznámiť sa s potrebou zodpovedného mravného rozhodovania a mať ochotu riadiť sa všeobecne uznávanými zásadami a normami, ktoré ľudská spoločnosť kodifikovala,
- porozumieť problémom súčasného sveta na základe poznania ich historických koreňov, mať na to potrebné vedomosti a schopností zo všeobecných a slovenských dejín,
- chápať postavenie človeka vo svete a uvedomovať si zodpovednosť človeka za svet a ľudskú civilizáciu,
- v praxi uplatňovať humanitné zásady vzťahov medzi ľuďmi a ekologické zásady vo vzťahu k životnému prostrediu,
- vytvárať si vlastnú filozofické a etické názory ako základ na sústavnejšiu a dokonalejšiu orientáciu pri posudzovaní a hodnotení javov ľudského a občianskeho života,
- zaujímať k týmto javom stanovisko a diskutovať o ňom, prípadne svoje názory a postoje v diskusii korigovať,
- mať pozitívnu hodnotovú orientáciu, nachádzať kultúrny spôsob život a hodnotný zmysel života,
- byť prínosom pre ľudské spoločenstvo (v rodine, obci, regióne, štáte), nie záťažou pre spoločnosť,
- orientovať sa v estetických objektoch a umeleckých dielach na základe skúseností a zážitkov, mať vytvorené predpoklady pre estetické vnímanie skutočností,
- chápať umenie ako špecifickú výpoveď umelca, chápať prínos umenia a umeleckého zážitku ako dôležitú súčasť života človeka, vedome vyhľadávať a zúčastňovať sa kultúrnych a umeleckých podujatí, vedieť vyjadriť verbálne svoj kultúrny zážitok, vyjadriť vlastný názor a obhájiť ho,
- zatriediť konkrétne umelecké diela podľa základných druhov a žánrov, samostatne diskutovať o ich obsahu a forme,
- vytvoriť si pozitívny vzťah ku kultúrnym hodnotám, prírode a životnému prostrediu a aktívne sa podieľať na ich ochrane.

Obsahové štandardy

1. Úvod do spoločenskovedného vzdelávania. Psychológia osobnosti
2. Sociálna psychológia a základy komunikácie
3. Demokracia a jej fungovanie
4. Dejepis
5. Mravné rozhodovanie človeka. Človek a právne vzťahy
6. Vplyv hospodárskych podmienok na život človeka. Zmysel a spôsob života
7. Filozoficko-etické základy hľadania zmyslu života
8. Estetika životného prostredia
9. Ľudové a regionálne umenie
10. Aplikácia poznatkov z umenia a kultúry do života

Popis obsahových štandardov

Úvod do spoločenskovedného vzdelania. Psychológia osobnosti.

Vzdelávací okruh má žiakov motivovať k získaniu nových vedomostí k rozvíjaniu schopností, aby sa aktívne uplatnili v živote a zabezpečili si pre seba a svoju rodinu životné prostriedky. Žiaci sa zoznámia s technikou učenia sa a dostanú praktický návod na prípravu na výučbu. Poznatky zo psychológie osobnosti napomáhajú žiakom poznať vlastnú osobnosť a vyrovnávať sa so zmenami, ktoré sú pre ich vek typické, odhaľovať psychické diania predovšetkým vo vlastnej osobnosti, porozumieť im, čo by malo viesť k ich sebauvedomeniu a následnej sebauvedovaniu.

Sociálna psychológia a základy komunikácie

Obsahový okruh oboznamuje žiakov so sociálnym prostredím a sociálnou interakciou. Učí žiakov nadväzovať kontakt s ľuďmi, aby boli schopní počúvať ľudí a porozumieť im, komunikovať s nimi. Ďalej je sem zaradená problematika socializácie, sociálnych skupín, sociálnych rôl a sociálneho statusu. Žiaci sa zoznámujú s rôznymi ľudskými vzťahmi podriadenosti a nadriadenosti (medzi vrstovníkmi v rodine, v škole, na pracovisku...). Uvedomujú si nutnosť regulovať správanie, aby často nedochádzalo ku konfliktom a k napätiu medzi ľuďmi. Prakticky si precvičia zásady spoločenského správania.

Demokracia a jej fungovanie

Obsahový okruh pomáha žiakovi pochopiť podstatu demokracie. Učivo obsahuje základné informácie o ústave SR, o voľbách a politických stranách, o rôznych druhoch zastupiteľských zborov (parlament, regióny, obce). Žiaci poznajú nutnosť prevencie konfliktov i umenie riešiť konflikty. Žiaci si budú prakticky nacvičovať demokratické prístupy k daniu v triede, v činnosti školskej samosprávy, záujmových organizáciách a pod.

Dejepis

Vzdelávací okruh tvorí učivo zo slovenských a všeobecných dejín. Je vybrané tak, aby žiaci mohli lepšie porozumieť súčasnosti, preto sa hlavný dôraz kladie na najnovšie dejiny až do súčasnosti. Obdobie praveku nie je zaradené vôbec, starovek a stredovek je zameraný na život ľudí a na ich odkaz dnešku. Zo všeobecných dejín je zaradené do dejepisu to, čo znamenalo významnú zmenu s veľkým dosahom (svetovým alebo európskym), ďalej to, čo výrazne ovplyvnilo naše dejiny a takisto to, čo patrilo k základnému „ kultúrnemu vybaveniu“ človeka dnešnej doby. Zastúpenie politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych dejín v jednotlivých historických epochách je rozdielne, pretože ho určujú zámery, ktoré sme si pre obsahový okruh dejepis stanovili. Žiak má poznať, akým historickým vývinom vznikala dnešná podoba spoločnosti, aby sa lepšie orientovali v súčasnosti. Výučba má posilniť žiakovo vedomie národnej príslušnosti, prispieť k jeho mravnému vybaveniu a k príprave na občiansky život v demokratickej spoločnosti. Dejepis má žiaka viesť k oceňovaniu kultúrnych historických pamiatok, ku starostlivosti o ne, a takisto o životné prostredie. Žiak nemá mať len vedomosti, ale má získať a prehĺbiť si rad schopností, napríklad schopnosti čerpať informácie z rôznych zdrojov, zhromažďovať ich, porovnávať, triediť, interpretovať, spracovávať do referátov, výkladov, pripravovať diskusiu.

Mravné rozhodovanie človeka. Človek a právne vzťahy.

Žiaci poznajú nutnosť zodpovedného mravného rozhodovania (okruh zahŕňa učivo o etických otázkach dobra - zla, lásky - nenávisť, násilia - slobody, zločinnosti, o vine a odčinení viny a o treste). Ďalej je sem zaradené učivo o ľudských právach prirodzených a dohodnutých, o právnej regulácii života spoločnosti, o právnych vzťahoch medzi občanmi v rodine, o ochrane zdravia, života a majetku (právo občianske, správne, pracovné, hospodárske). Žiaci sa zoznámia s nezávislosťou súdov a polície, získajú vedomosti o funkciách štátneho zastupiteľstva, advokácie a notárstiev. Porozumejú rozdielom medzi trestnými činmi a priestupkami. Poznajú hlavné príčiny kriminality mládeže. Budú vedieť rešpektovať práva (prevencia kriminality). Obsahový okruh uzatvára učivo o zodpovednosti človeka za seba, svoju rodinu (výchova detí a prostredie, ktoré ho obklopuje).

Vplyv hospodárskych podmienok na život človeka. Zmysel a spôsob života

Žiaci si pomocou učiva uvedomia, ako majetok a bohatstvo ovplyvňuje spôsob života ľudí. Poznajú rozdiel medzi podnikaním a zamestnaním. Uvedomia si zásady súkromného podnikania, kvalitu a korektnosť. Poznajú rôzne sociálne triedy s rozdielnym spôsobom života. Ďalšia časť obsahového okruhu ukáže, ako pôsobí trhová ekonomika na život rodín. Žiaci sa zoznámia so sociálnou politikou a sociálnou starostlivosťou štátu a nešťátnych inštitúcií. Poznajú úlohu odborov v demokratickej spoločnosti.

Filozoficko-etické zásady hľadania zmyslu života

Žiaci sa oboznámia so sociálnou politikou a významom filozofie a s otázkou vzťahu človeka k svetu. Budú uvažovať o pravde ako o filozofickom probléme a o nefilozofickom chápaní pravdy (v politike, terminológii atď.). Ďalej okruh obsahuje otázky slobody a nutnosti v ľudskom konaní a problematiku hodnôt. Obsahový okruh povedie žiakov k premýšľaniu o šťastí v ľudskom živote (spisovatelia a iní umelci, vedci, významné osobnosti o šťastí), aby pochopili, aký môže mať zmysel a prečo má mať každý život rád. Okruh má ťažisko v otázkach praktickej etiky (základná slušnosť, poctivosť, mravná zodpovednosť v bežných a v medzných situáciách).

Estetika životného prostredia

V obsahovom okruhu sú témy: príroda ako inšpiračný zdroj umenia, človek medzi ľuďmi, medzilidská komunikácia v každodennom styku, človek v predmetnom prostredí, úžitkové umenie, dizajn, interiérová kultúra, kultúra odievania, kultúra a estetika práce, vzťah techniky a umenia. Žiaci sa oboznámia so zmenou estetických noriem v historickom priereze a naučia sa ich aplikovať v každodennej praxi. Žiaci sa naučia usilovať sa o vytvorenie vlastného estetického hodnotového systému (krása, vkus).

Ludové a regionálne umenie

Témy: architektúra, výtvarné umenie, ľudová slovesnosť, oblasti ľudovej kultúry na Slovensku, uchovávanie ľudových tradícií – skanzeny, umelecko-remeselné dielne. Cieľom okruhu je, aby žiaci pochopili špecifickosť a význam ľudového umenia v národnej kultúre a oboznámili sa s materiálmi a technikami. Dôležité je vysvetliť vzťah profesionálneho umenia, ľudového umenia a insitného prejavu.

Aplikácia poznatkov z umenia a kultúry do života

Naučiť sa hľadať paralely v umení a kultúre, navštevovať kultúrne podujatia, prezentovať individuálne aktivity, organizovať zábavné podujatie v škole i mimo nej, orientovať sa v oblasti módy a vkusu, módnych trendov, farebných harmónií, rozvíjať kultúru správania a medzilidských vzťahov.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Človek v ľudskom spoločenstve	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Monologické slovné metódy – rozprávanie Demonštračné metódy - pozorovanie	Premietanie DVD Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Exkurzia – návšteva kostola v Jasove
Človek ako občan	Metódy mimovoľného učenia – preberanie pozitívnych názorov, postojev Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Využitie internetu Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie
Človek a právo	Monologické slovné metódy - prednáška Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Laboratórna práca
Človek a ekonomika	Reproduktívna – riadený rozhovor Dialogické slovné metódy – beseda Informačnoreceptívna – výklad Monologické slovné metódy – vysvetľovanie -prednáška	Demonštrácia a pozorovanie Práca s knihou Frontálna výučba Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové	Ďalšie zdroje (internet,
-------------------------	--------------------	---------------------	---------------------	--------------------------

			prostriedky	knižnica, ...
Človek v ľudskom spoločenstve	Miedzgová J.: Základy etiky. SPN Bratislava 1994 Kiczko I.: Dejiny filozofie. SPN Bratislava 1993 Košč M.: Základy psychológie SPN Bratislava 1993 Tóth L.: Základy politológie. SPN Bratislava 1996 Sopóci J.: Základy sociológie. SPN Bratislava 1995	Videoprehrávač Dataprojektor PC Magnetická tabuľa Tabuľa Filpchart Televízor	DVDnahrávky Videokazety Denná tlač Výstrižky z časopisov	Internet Bocková A.: Náuka o spoločnosti. SPN Bratislava 1998
Človek ako občan	Miedzgová J.: Základy etiky. SPN Bratislava 1994 Kiczko I.: Dejiny filozofie. SPN Bratislava 1993 Košč M.: Základy psychológie SPN Bratislava 1993 Tóth L.: Základy politológie. SPN Bratislava 1996	Videoprehrávač Dataprojektor PC Magnetická tabuľa Tabuľa Filpchart Televízor	DVDnahrávky Videokazety Denná tlač Výstrižky z časopisov	Internet Bocková A.: Náuka o spoločnosti. SPN Bratislava 1998
Človek a právo	Krsková a.: Základy práca. SPN Bratislava Miedzgová J.: Základy etiky. SPN Bratislava 1994 Kiczko I.: Dejiny filozofie. SPN Bratislava 1993 Košč M.: Základy psychológie SPN Bratislava 1993 Tóth L.: Základy politológie. SPN Bratislava 1996 Sopóci J.: Základy sociológie. SPN Bratislava 1995	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	DVDnahrávky Videokazety Denná tlač Výstrižky z časopisov	Internet Bocková A.: Náuka o spoločnosti. SPN Bratislava 1998
Človek a ekonomika	Šlosár R.: Základy ekonómie a ekonomiky. Krsková a.: Základy práca. SPN Bratislava Miedzgová J.: Základy etiky. SPN Bratislava 1994 Kiczko I.: Dejiny filozofie. SPN Bratislava 1993 Košč M.: Základy psychológie SPN Bratislava 1993 Tóth L.: Základy politológie. SPN Bratislava 1996 Sopóci J.: Základy sociológie. SPN Bratislava 1995	Videoprehrávač Dataprojektor PC Magnetická tabuľa Tabuľa Filpchart Televízor	DVDnahrávky Videokazety Denná tlač Výstrižky z časopisov	Internet Bocková A.: Náuka o spoločnosti. SPN Bratislava 1998

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Názov predmetu	etická výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovaci jazyk	slovenský jazyk

10.2.4 Etická výchova

Charakteristika predmetu

Predmet etická výchova patrí do vzdelávacej oblasti Človek, hodnoty spoločnosť. Vzdelávanie v rámci etickej výchovy vedie žiakov k poznaniu silných a slabých stránok svojej osobnosti, vychováva k sebaovládaniu, pozitívnemu hodnoteniu druhých, umeniu hľadať kompromis, chápať a akceptovať ľudí. Žiaci si osvoja pojmy ako je ľudská dôstojnosť, rešpekt a úcta k iným rasám, etnikám a handicapovaným. Žiaci získajú informácie o náboženskej etike, etike sexuálneho života, rodinnom spoločenstve, súvislostiach medzi hodnotami a mravnými normami, medzi právnymi a mravnými normami, etike práce, etickom kódexe zamestnanca.

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi. Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova súvisí aj s vyučovaním ďalších učebných predmetov. Na rozdiel od nich sa sústreďuje na etický aspekt učiva. Napríklad využíva úryvky z literárnych diel, ale so zameraním na senzibilizáciu pre etické problémy a vyzdvihnutím pozitívnych vzorov správania.

Etická výchova v učive náboženská etika sa zameriava na etický aspekt náboženstva s cieľom pochopiť správanie a postoje veriacich a vychovávať žiakov s odlišnými postojmi k náboženstvu k vzájomnej tolerancii. Tak ako náuka o spoločnosti alebo občianska náuka, aj etická výchova rozvíja mladého človeka v kontexte štruktúrovania cieľavedomej prípravy na rodinný, občiansky, profesiový a kultúrny život poskytovaním uceleného psychologicky zdôvodneného programu.

Účinná etická výchova vyžaduje systematické a dlhodobé pôsobenie a primeranú časovú dotáciu. Z tohto hľadiska 1 hodina etickej výchovy týždenne predstavuje kompromis medzi potrebou a možnosťami. Na druhej strane postoje a správanie žiaka ovplyvňujú aj ostatné učebné predmety. Hodiny estetickej výchovy, občianskej náuky, dejepisu, literatúry a ďalších učebných predmetov dávajú veľa príležitostí na rozhovor o etických problémoch, na prezentáciu pozitívnych vzorov správania a pod. Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu na stredných školách je

- umožniť žiakom na primeranej úrovni pomenovať a vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti
- ďalej rozvíjať a zdokonaľovať u žiakov základné etické postoje a spôsobilosti, osvojené na základnej škole, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov atď.,
- umožniť žiakom na primeranej úrovni vysvetliť základné etické pojmy, súvislosť medzi hodnotami a normami

- vysvetliť žiakom princípy náboženskej i nenáboženskej etiky, ukázať im cestu k pochopeniu a tolerovaniu správania a názorov spoluobčanov a spolužiakov
- vysvetliť žiakom dôležité hodnoty a etické normy, súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolání, posilniť u žiakov rozvíjanie morálneho úsudku a zmyslu pre zodpovednosť
- pomocou zážitkových metód, nácviku a prepojením osvojeného správania s každodenným životom umožniť žiakom osvojiť si základné postoje a spôsobilosti, súvisiace s uvedenými hodnotami a normami.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete etická výchova využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

Absolvent má:

- ✚ rozumieť bežnému a odbornému ústnemu a písomnému prejavu druhých,
- ✚ komunikovať zreteľne a kultivovane na primeranej odbornej úrovni,
- ✚ formulovať svoje myšlienky zrozumiteľne a súvislé, v písomnom prejave prehľadne a jazykovo správne,
- ✚ zúčastňovať sa aktívnej diskusie, formulovať svoje názory a postoje,
- ✚ dodržiavať jazykové a štylistické normy,
- ✚ vyjadrovať sa a vystupovať v súlade so zásadami kultúry prejavu a správania sa,
- ✚ využívať svoje vedomosti pri riešení bežných problémových situácií,
- ✚ ovládať prácu s príručkami, učebnicami, odborným textom a primerane ich interpretovať,
- ✚ ovládať užívateľské operácie na počítači na úrovni spotrebiteľa a vnímať digitálnu gramotnosť ako východisko pre celoživotné vzdelávanie,
- ✚ rozvíjať svoju tvorivosť,
- ✚ využívať informačné zdroje poskytujúce prístup k informáciám a príležitostiam na vzdelávanie v celej Európe.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

Absolvent má:

- ✚ posudzovať reálne svoje fyzické a duševné možnosti, odhadovať dôsledky svojho konania a správania sa v rôznych situáciách,
- ✚ vytvárať, objasňovať a aplikovať hodnotový systém a postoje,
- ✚ určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- ✚ stanovovať si ciele a priority podľa svojich osobných schopností, záujmov, pracovnej orientácie a životných podmienok,
- ✚ reagovať adekvátne na hodnotenie svojho vystupovania a spôsobov správania zo strany iných ľudí, prijímať rady a kritiky,
- ✚ plniť plán úloh smerujúci k daným cieľom a snažiť sa ich vylepšovať formou využívania sebakontroly, sebaregulácie, sebahodnotenia a vlastného rozhodovania,
- ✚ overovať získané poznatky, kriticky posudzovať názory, postoje a správanie druhých,
- ✚ zmerať vlastnú činnosť na dodržiavaní osobnej zodpovednosti a dosiahnutie spoločného cieľa v pracovnom kolektíve,
- ✚ pracovať v tíme a podieľať sa na realizácii spoločných pracovných a iných činností,
- ✚ mať zodpovedný vzťah k svojmu zdraviu, starať sa o svoj fyzický a duševný rozvoj, byť si vedomí dôsledkov nezdravého životného štýlu a závislostí,
- ✚ prijímať a zodpovedne plniť dané úlohy,
- ✚ predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- ✚ prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

Schopnosti riešiť problémy

Absolvent má:

- ✚ využívať zrozumiteľné návody na objasňovanie podstaty problému,
- ✚ pochopiť zadanie úlohy alebo určiť jadro problému a získať informácie potrebné k riešeniu, navrhnúť jednoduchý spôsob riešenia, zdôvodniť ho, vyhodnotiť a overiť správnosť zvoleného postupu a dosiahnutých výsledkov,
- ✚ uplatňovať pri riešení problému rôzne jednoduché metódy myslenia a myšlienkových operácií,
- ✚ zhodnotiť význam informácií, zhromažďovať a využívať ich pre optimálne riešenie základných pracovných problémových situácií, zvažovať výhody a nevýhody navrhovaných riešení,
- ✚ vybrať správny (optimálny) postup na realizáciu riešenia a dodržiavať ho,
- ✚ spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

Absolvent má:

- ✚ komunikovať elektronickou poštou, využívať jednoduché prostriedky online a offline komunikácie,
- ✚ vyhľadávať jednoduché informačné zdroje a informácie z otvorených zdrojov,
- ✚ ovládať základy grafického znázorňovania a vedieť ich podľa potreby využiť v praktickom živote,
- ✚ evidovať, triediť a uchovávať informácie tak, aby ich mohol využívať pri práci,
- ✚ chrániť informácie pred znehodnotením alebo zmanipulovaním,
- ✚ posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov, kriticky pristupovať k získaným informáciám a byť mediálne gramotný.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

Absolvent má:

- ✚ rozumieť podstate sveta a spoločnosti na primeranej úrovni,
- ✚ rešpektovať, že telesná, citová, rozumová i vôľová zložka osobnosti sú rovnocenné a vzájomne sa dopĺňajú,
- ✚ konať zodpovedne, samostatne a iniciatívne, nielen vo svojom vlastnom záujme, ale aj vo verejnom záujme,
- ✚ dodržiavať zákony, rešpektovať práva a osobnosť druhých ľudí, ich kultúrne špecifiká, vystupovať proti neznašanlivosti, xenofóbií a diskriminácií,
- ✚ konať v súlade s morálnymi princípmi a zásadami spoločenského správania, prispievať k uplatňovaniu hodnôt demokracie,
- ✚ uvedomovať si vlastnú kultúrnu, národnú a osobnostnú identitu, pristupovať s toleranciou k identite druhých,
- ✚ zaujímať sa aktívne o politické a spoločenské dianie u nás a vo svete,
- ✚ rešpektovať rôzne názory na svet,
- ✚ chápať význam životného prostredia pre človeka a konať v duchu udržateľného rozvoja,
- ✚ uznávať hodnotu života, uvedomovať si zodpovednosť za vlastný život a spoluzodpovednosť pri ochrane života a zdravia iných,
- ✚ uznávať tradície a hodnoty svojho národa, chápať jeho minulosť i súčasnosť v európskom a svetovom kontexte,
- ✚ podporovať hodnoty miestnej, národnej, európskej a svetovej kultúry a mať k nim vytvorený pozitívny vzťah,
- ✚ orientovať sa v problematike nerovnomerného hospodárskeho rozvoja, etnických, rasových a náboženských konfliktov, terorizmu,
- ✚ pochopiť pojmy: spravodlivosť, ľudské práva, zodpovednosť a aplikovať ich v globálnom kontexte.

Obsahové štandardy

1. Komunikácia
2. Vyjadrenie pozitívnych a negatívnych citov
3. Empatia a asertivita v komunikácii
4. Poznanie a pozitívne hodnotenie seba a druhých
5. Sebaovládanie a seba výchova
6. Tvorivé riešenia medziľudských vzťahov
7. Prosociálne hodnoty a vzory
8. Televízia, výchova kritického diváka
9. Etické hodnoty súťaživosti a spolupráce, pravidlá fair play
10. Prosociálne správanie ako vedomé vytváranie dobrých vzťahov
11. Dobré vzťahy v rodine, zdravá a nezdravá kritickosť
12. Pochopenie rodičov, starých rodičov a súrodencov
13. Pohľad etiky na priateľstvo, lásku, manželstvo a sexualitu
14. Zdržanlivosť a vernosť ako optimálna prevencia pohlavne prenosných chorôb
15. Dôsledky predčasného sexuálneho života
16. Súvislosť medzi mravnými a právnymi normami
17. Svedomie, rozvíjanie mravného úsudku. Pochopenie a akceptovanie ľudí s iným svetonázorom Náboženská etika
18. Život, fyzické a psychické zdravie ako etická hodnota
19. Závislosti /drogy, alkohol/
20. Česť, pravda, poznanie a kultúra ako etická hodnota Mravné aspekty národného uvedomenia a demokratického občianstva.
21. Etika práce, etika a ekonomika
22. Zmysluplné využitie voľného času

Popis obsahových štandardov

Komunikácia

Učivo je zamerané na osvojenie schopností komunikácie, pravidiel verbálnej a neverbálnej komunikácie. Žiaci sa vedú k schopnosti vyjadrovať a zdôvodňovať svoje názory.

Vyjadrenie pozitívnych a negatívnych citov

Učivo rozvíja schopnosť žiakov vyjadrovať svoje pocity. Nebáť sa a nehanbiť sa vyjadriť aj kladné emócie. Zdôrazňuje sa potreba vyjadrovania pozitívnych citov vo vhodnom okamihu ako aj potreba vyjadrovania negatívnych citov.

Empatia a asertivita v komunikácii

Učivo je zamerané na vysvetlenie týchto, pre žiakov častokrát neznámych pojmov. Je dôležité vyzdvihnúť ich uplatnenie v praxi.

Poznanie a pozitívne hodnotenie seba a druhých

Učivo je zamerané na schopnosti žiakov zaujať hodnotiace stanovisko k iným ľuďom, ale aj k sebe samým. Žiaci by si mali dokázať utvoriť správny a čo možno najmenej skreslený obraz o sebe, vypestovať si zdravé sebavedomie.

Sebaovládanie a seba výchova

Žiaci sa naučia chápať význam a potrebu sebaovládania v rôznych zložitých životných situáciách.

Tvorivé riešenia medziľudských vzťahov

Naučiť sa tvorivo pristupovať k medziľudským vzťahom, problémy neobchádzať, snažiť sa ich riešiť.

Prosociálne hodnoty a vzory

Žiaci sa naučia rozoznávať pravé hodnoty od nepravých pseudohodnôt. Naučia sa vytvárať vlastný hodnotový rebríček.

Televízia, výchova kritického diváka

Naučiť sa správne orientovať v spleti televíznych, rozhlasových a internetových ponúk.

Etické hodnoty súťaživosti a spolupráce, pravidlá fair play

Osvojiť si pravidlá fair play, naučiť sa prijímať prehru, vedieť oceniť hodnoty víťaza – spoluhráča.

Prosociálne správanie ako vedomé vytváranie dobrých vzťahov

Žiaci sa naučia chápať význam pojmu prosociálne správanie i dôležitosť riadiť sa jeho zásadami v každodennom živote.

Dobré vzťahy v rodine, zdravá a nezdravá kritickosť

Naučiť žiakov spôsoby vytvárania dobrých vzťahov v rodine a vedieť prijímať kritiku.

Pochopenie rodičov, starých rodičov a súrodencov

Naučiť sa akceptovať rodičov, súrodencov, starých rodičov. Snažiť sa prekonať generačné rozdiely, mať zmysel pre potreby a záujmy starších šudí. Akceptovať názory a správanie všetkých členov rodiny.

Pohľad etiky na priateľstvo, lásku, manželstvo a sexualitu

Žiaci si osvoja pojmy priateľstvo, láska, manželstvo, sexualita. Pooznajú rozdiely medzi priateľstvom a láskou. Osvoja si pojem sexualita.

Zdržanlivosť a vernosť ako optimálna prevencia pohlavne prenosných chorôb

Žiaci si osvoja pojmy zdržanlivosť, vernosť, oboznámia sa s prostriedkami ochrany pred počatím a pohlavnými chorobami. Oboznámia sa s nebezpečenstvami pohlavných chorôb, a spôsobom ochrany pred nimi.

Dôsledky predčasného sexuálneho života

Žiaci sa vhodným spôsobom oboznámia s dôsledkami predčasného sexuálneho života. Oboznámia sa s dôležitosťou a následkami pohlavného života.

Súvislosť medzi mravnými a právnymi normami

Žiaci sa naučia vhodne používať už osvojené zásady. Naučia sa poznať a vysvetliť rozdiel medzi právnymi a etickými normami.

Svedomie, rozvíjanie mravného úsudku. Pochopenie a akceptovanie ľudí s iným svetonázorom **Náboženská etika**

Učivo je zamerané na osvojenie si pojmu svetonázor. Učivo rozvíja schopnosť akceptovať ľudí s rôznym svetonázorom.

Život, fyzické a psychické zdravie ako etická hodnota

Žiaci sa naučia správne charakterizovať pojem zdravie, poznať rozdiely medzi duševným a telesným zdravím.

Závislosti /drogy, alkohol/

Učivo poukazuje na riziká závislosti od rôznych drog - alkoholu, tvrdých a mäkkých drog. Učivo rozvíja schopnosť žiakov uvedomiť si závažnosť návykovosti a nebezpečenstvá, ktoré z tejto závislosti vyplývajú.

Česť, pravda, poznanie a kultúra ako etická hodnota **Mravné aspekty národného uvedomenia a demokratického občianstva.**

Učivo sa zameriava na vysvetlenie pojmu etická hodnota. Zdôrazňuje význam takých hodnôt akými sú česť a pravda.

Etika práce, etika a ekonomika

Učivo je zamerané na vysvetlenie pojmov etika práce, etika a ekonomika. Zdôrazňuje potrebu dodržiavania etických hodnôt a noriem tak na pracovisku ako aj v celom živote.

Zmysluplné využitie voľného času

Učivo je zamerané na zdôraznenie potreby využívať voľný čas kvalitne. Vyberať si spomedzi množstva rôznych aktivít tie, ktoré obohacujú duševný i fyzický rozmer človeka.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Komunikácia Nadviazanie, udržiavanie a ukončenie rozhovoru	Riadený rozhovor	Skupinová práca
Vyjadrenie pozitívnych a negatívnych citov	Zážitková metóda	Práca vo dvojiciach
Empatia a asertivita v komunikácii	výklad	Skupinová práca
Poznanie a pozitívne hodnotenie seba a druhých Poznanie svojich silných a slabých stránok Sebaovládanie a seba výchova	Riadený rozhovor	Aktivita Skupinová práca
Iniciatíva Riešenie problémov Tvorivé riešenia medzilidských vzťahov	Riadený rozhovor	Skupinová práca aktivita
Prosociálne hodnoty a vzory Televízia, výchova kritického diváka Etické hodnoty súťaživosti a spolupráce, pravidlá fair play	Výklad Zážitkové metódy	Skupinová práca aktivita
Prosociálne správanie ako vedomé vytváranie dobrých vzťahov	Riadený rozhovor	aktivita

Dobré vzťahy v rodine Zdravá a nezdravá kritickosť	Riadený rozhovor	Práca vo dvojiciach
Pochopenie rodičov, starých rodičov a súrodencov	Riadený rozhovor	Skupinová práca aktivita
Práva a povinnosti členov rodiny	Riadený rozhovor	Skupinová práca aktivita
Pohľad etiky na priateľstvo, lásku, manželstvo a sexualitu	výklad	Skupinová práca aktivita
Počatie a prenatálny život	výklad	Práca s literatúrou film
Zdržanlivosť a vernosť ako optimálna prevencia pohlavne prenosných chorôb	Riadený rozhovor	film
Prirodzené a umelé metódy regulácie počatí	výklad	film
Dôsledky predčasného sexuálneho života	výklad	Práca s výstrižkami
Filozofické zovšeobecnenie osvojených si zásad Súvislosť medzi mravnými a právnymi normami	výklad	Práca s odbornou literatúrou Skupinová práca
Svedomie, rozvíjanie mravného úsudku Pochopenie a akceptovanie ľudí s iným svetonázorom Náboženská etika	Riadený rozhovor	Práca s odbornou literatúrou Skupinová práca
Život, fyzické a psychické zdravie ako etická hodnota	Riadený rozhovor	Film aktivita
Závislosti /drogy, alkohol/	prednáška	Film Práca s odbornou literatúrou
Prehĺbenie učiva TC láska, rodinné vzťahy, manželstvo...	Riadený rozhovor	film
Česť, pravda, poznanie a kultúra ako etická hodnota Mravné aspekty národného uvedomenia a demokratického občianstva	výklad	Práca s odbornou literatúrou /ústava/ Skupinová práca
Etika práce, etika a ekonomika	výklad	Práca s odbornou literatúrou Zákonník práce Skupinová práca
Zmysluplné využitie voľného času	Riadený rozhovor	

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Komunikácia	Lencz L. a Krížová O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova MC Bratislava 1993	video, film		výstrižky z tlače

Nadviazanie , udržovanie a ukončenie rozhovoru	Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992			
Vyjadrenie pozitívnych a negatívnych citov	Lencz L. a Krížová O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova MC Bratislava 1993 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992	video, film		
Empatia a asertivita v komunikácii	V Lencz L. a Krížová O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova MC Bratislava 1993 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992			internet
Poznanie a pozitívne hodnotenie seba a druhých Poznanie svojich silných a slabých stránok Sebaovládanie a sebavýchova	Lencz L. a Krížová O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova MC Bratislava 1993 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992		papier ceruzka farebné ceruzky	
Iniciatíva Riešenie problémov Tvorivé riešenia medziľudských vzťahov	Lencz L. a Krížová O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova MC Bratislava 1993 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992			
Prosociálne hodnoty a vzory Televízia, výchova kritického diváka Etické hodnoty súťaživosti a spolupráce, pravidlá fair play	Lencz L. a Krížová O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova MC Bratislava 1993 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992	video, film	Papier pero	
Prosociálne správanie ako vedomé vytváranie dobrých vzťahov	Lencz L. a Krížová O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova MC Bratislava 1993 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992	video, film		
Dobré vzťahy v rodine Zdravá a nezdravá kritickosť	Lencz L. a Krížová O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova MC Bratislava 1993 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992	video, film		
Pochopenie rodičov, starých rodičov a súrodencov	Lencz L. a Krížová O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova MC Bratislava 1993			
Práva a povinnosti členov rodiny	Lencz L. a Krížová O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova MC Bratislava 1993			
Pohľad etiky na priateľstvo, lásku, manželstvo a sexualitu	Prevendárová J a Kubíčková G:Základy rodinnej a sexuálnej výchovy SPN Bratislava 1998 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992	film		Tlač

Počatie a prenatálny život	Prevendárová J a Kubičková G:Základy rodinnej a sexuálnej výchovy SPN Bratislava 1998 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992	Film, videokazeta		
Zdržanlivosť a vernosť ako optimálna prevencia pohlavne prenosných chorôb	Prevendárová J a Kubičková G:Základy rodinnej a sexuálnej výchovy SPN Bratislava 1998 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992			Tlač internet
Prirodzené a umelé metódy regulácie počatí	Prevendárová J a Kubičková G:Základy rodinnej a sexuálnej výchovy SPN Bratislava 1998 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992	Film, videokazeta		Tlač internet
Dôsledky predčasného sexuálneho života	Prevendárová J a Kubičková G:Základy rodinnej a sexuálnej výchovy Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992 SPN Bratislava 1998			
Filozofické zovšeobecnenie osvojených si zásad Súvislosť medzi mravnými a právnymi normami	Lencz L. a kol.: Metodický materiál II k predmetu etická výchova MC Bratislava 1994 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992			
Svedomie, rozvíjanie mravného úsudku Pochopenie a akceptovanie ľudí s iným svetonázorom Náboženská etika	Lencz L. a kol.: Metodický materiál II k predmetu etická výchova MC Bratislava 1994 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992	video, film		
Život, fyzické a psychické zdravie ako etická hodnota	Lencz L. a kol.: Metodický materiál II k predmetu etická výchova MC Bratislava 1994 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992	video, film		
Závislosti /drogy, alkohol/	Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992	video, film		časopisy
Prehĺbenie učiva TC láska, rodinné vzťahy, manželstvo...	Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992			
Česť, pravda poznanie a kultúra ako etická hodnota Mravné aspekty národného uvedomenia a demokratického občianstva	Lencz L. a kol.: Metodický materiál II k predmetu etická výchova MC Bratislava 1994 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992			Ústava
Etika práce, etika a ekonomika	Lencz L. a kol.: Metodický materiál II k predmetu etická výchova MC Bratislava 1994 Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992	video, film		Zákonník práce
voľný čas	Alexová A,Vopel K.: Nechj ma, chcem sa ucit sám SPN 1992	video, film		Tlač

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Etická výchova je predmet povinne voliteľný. V katalógu a na vysvedčení sa uvádza absolvoval/a. Hodnotí sa priebežne ústne. Každá zážitková aktivita k téme ktorú žiaci absolvujú sa analyzuje na hodine a hodnotí sa aktivita žiakov.

Názov predmetu	chémia
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.2.5 Chémia

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Na vytvorenie predmetu sme integrovali 4 obsahové štandardy „Všeobecná chémia“, „Anorganická chémia“, „Organická chémia“ a „Biochémia“. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 1 hodinu týždenne v súlade s poznámkou f) rámcového učebného plánu.

Predmet chémia v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka svojim obsahom nadväzuje na učivo základnej školy, rozvíja, rozširuje a prehľbuje ho. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Vedomosti a zručnosti, ktoré žiaci získajú pri štúdiu v tomto predmete veľmi úzko súvisia so zabezpečením výživy, zložením potravín a biochemickými procesmi, ktoré v nich prebiehajú. Učivo sa skladá z poznatkov o všeobecnej chémii, periodickej sústave prvkov, chemickom názvosloví prvkov a zlúčenín, chemických zlúčeninách a ich chemickej väzbe, endotermických a exotermických reakciách, základoch organickej chémie a biochémie a vzťahu chémie k metabolickému procesu živých organizmov. Žiaci si musia uvedomiť, že chémia a jej chemické procesy poskytujú ľuďom nielen nové poznatky, ktoré postupne využívajú, ale ovplyvňuje aj zmeny výroby, spôsobu života, výživu a rôzne biochemické výskumy. Preto sme pri výbere učiva veľmi citlivo pristupovali už aj vzhľadom k jej aplikácii v odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporcionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti bezpečnej práce a manipulácie s chemickými látkami, aby tieto mohli využiť aj v občianskom živote, hlavne schopnosti poskytnúť prvú pomoc pri popálení kyselinami alebo zásadami, aby si uvedomili pozitívny a negatívny dopad chemických látok na zdravie a životné prostredie človeka.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania chémie majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v bežnej triede. Žiaci absolvujú 1 dňovú exkurziu.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu chémia v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií o chemických látkach, javoch, zákonitostiach a vzťahoch medzi nimi, formovať logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku a občianskom živote. Žiaci získajú poznatky o vybraných pojmoch, osvoja si chemické názvoslovie, budú ovládať základné pravidlá bezpečnosti práce s chemickými látkami. Žiaci nadobudnú presvedčenie o užitočnosti teoretických poznatkov a praktických zručností, že chemické poznanie má význam pre ich osobnostný rast nielen z hľadiska konkrétneho praktického obsahu, ale aj z odhaľovania všeobecných princípov života na zemi.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete chémia využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- ✚ sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (video, text, hovorené slovo, diagram)
- ✚ vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- ✚ kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- ✚ správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- ✚ rozvíjať prácu v kolektíve,
- ✚ osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- ✚ hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy

- ✚ rozpoznávať problémy v priebehu ich chemického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- ✚ vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich chemickom vzdelávaní,
- ✚ posudzovať riešenie daného chemického problému z hľadiska jeho správnosti.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- ✚ získavať informácie v priebehu ich chemického vzdelávania,
- ✚ zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- ✚ preukázať vlastnú zodpovednosť za zverené veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Všeobecná a anorganická chémia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie Exkurzia
Organická chémia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Základy biochémie	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Všeobecná a anorganická chémia	Čípera J. a kol.: Chémia pre UO SOU. SPN. Bratislava 1984 Čípera J., Kučera V., Beneš P.: Chémia 1., 2., 3. pre ŠO SOU. SPN. Blažek, Fabiani: Chémia pre SOŠ a ŠO SOU nechemického	PC Tabuľa Meotar	Chemické tabuľky Laboratórne sklo Chemické	Internet

	zamerania Očkayová, Blažek: Chémia pre UO SOU		suroviny Ochranné pomôcky	
Organická chémia	Čípera J. a kol.: Chémia pre UO SOU. SPN. Bratislava 1984 Čípera J., Kučera V., Beneš P.: Chémia 1., 2., 3. pre ŠO SOU. SPN. Blažek, Fabiani: Chémia pre SOŠ a ŠO SOU nechemického zamerania Očkayová, Blažek: Chémia pre UO SOU	PC Tabuľa Meotar Videotechnika	Chemické tabuľky Laboratórne sklo Chemické suroviny Ochranné pomôcky	CD – prírodné zdroje uhlíkovodíkov a princíp priemyselného spracovania ropy
Základy biochémie	Škára B., Szemes V.: Biochémia pre SOŠ. PROMP. Bratislava. 2005	Videotechnika PC Tabuľa Meotar	Chemické tabuľky Laboratórne sklo Chemické suroviny Ochranné pomôcky	CD – Význam enzýmov pri priebehu chemických reakcií v živých organizmoch

Laboratórne cvičenia:

Meranie objemov a hustoty roztokov: všeobecná a anorganická chémia – zmesi roztokov

Stanovovanie PH roztokov: všeobecná a anorganická chémia – chemické reakcie

Skúmanie vlastností kyselín a zásad: organická chémia – deriváty uhlíkovodíkov

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Názov predmetu	matematika
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne v 1. a 2. ročníku, spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	prvý, druhý
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.2.6 Matematika

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „*matematika a práca s informáciami*“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchodu a služby II pre skupinu učebných odborov. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 1 hodinu týždenne v druhom ročníku, ktorú sme posilnili z disponibilných hodín o jednu hodinu v prvom a treťom ročníku.

Predmet matematika v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka svojím obsahom nadväzuje na učivo základnej školy, rozvíja, rozširuje a prehĺbuje ho. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Je všeobecnovzdelávacím predmetom a plní všeobecnovzdelávaciu a prípravnú funkciu. Ako všeobecnovzdelávací predmet sústavne upevňuje, a dopĺňa vedomosti, zručnosti a návyky žiakov. Pri vyučovaní matematiky sa žiaci oboznamujú s významom a použiteľnosťou matematických vedomostí, zručností a návykov pre bezprostrednú odbornú prax, učia sa bezpečne a pohotovo spracúvať úlohy a merania, používať rôzne prostriedky výpočtovej techniky, grafické pomôcky a tabuľky. Ako prípravný predmet vedie žiakov k osvojovaniu si pojmového aparátu pre opis a pochopenie tých prírodných, technických a ekonomických javov a závislostí s ktorými sa stretávajú v odborných predmetoch a v praxi. Pri výbere učiva sme prihliadali aj na proporcionálnu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie. Spolu s ostatnými všeobecnovzdelávacími a odbornými predmetmi sa podieľa na utváraní predpokladov u absolventov stredných odborných učilíšť na aktívne zapojenie sa do činnosti vo zvolenom povolání. Do vyučovania sa premietajú výsledky vedy a techniky, nové trendy vo výrobe a v celom národnom hospodárstve. Matematika prispieva svojimi špecifickými prostriedkami k plneniu programu elektronizácie vo výchove a vzdelávaní v SOŠ, svojím vzdelávacím obsahom utvára predpoklady na to, aby žiaci mohli využívať prostriedky výpočtovej techniky.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania matematiky majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci učebného odboru.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu proporcionálne zastúpenie a prepojenie empirického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie komunikatívne a sociálne interakčné, interpersonálne a intrapersonálne, spôsobilosti tvorivo riešiť problémy, spôsobilosti využívať informačné technológie a spôsobilosti byť demokratickým občanom. Dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehĺbovania a systematizácie poznatkov okrem iného je aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v odbornej učebni VT a bežnej triede.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovania matematiky na všetkých stupňoch vzdelávania je získanie pozitívneho vzťahu k matematike. Hlavným cieľom matematiky v stredných odborných školách (SOŠ) je poskytnúť žiakom matematický základ – vedomosti a zručnosti potrebné pre úspešné zvládnutie odborných predmetov príslušného učebného odboru. Pri zvládaní učiva matematiky by sa mal oboznámiť a naučiť narábať s dostupnými informačnými technológiami. Tematickým zameraním obsahu jednotlivých úloh by mal získavať pozitívny vzťah k prírode a naučiť sa rešpektovať ľudské práva. Študent si osvojí pojmový aparát, vzťahy a súvislosti, niektoré postupy a činnosti ktoré využije pri riešení úloh z praxe. Naučí sa využívať výpočtovú techniku pri riešení matematických úloh (závisí od možností a podmienok školy). Naučí sa logicky myslieť, argumentovať a tvorivo pristupovať pri riešení problémov a prezentácii svojich úvah a postupov.

Cieľom vyučovacieho predmetu matematika na stredných odborných školách je komplexne rozvíjať osobnosť žiaka. Proces vzdelávania smeruje k tomu, aby žiaci:

- získali schopnosť používať matematiku vo svojom budúcom živote,
- rozvíjali funkčné a kognitívne kompetencie, metakognitívne kompetencie a vhodnou voľbou organizačných foriem a metód výučby aj ďalšie kompetencie potrebné v živote,
- rozvíjali logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému,
- získali a rozvíjali zručnosti súvisiace s procesom učenia sa, aktivitu na vyučovaní, racionálne a samostatné učenie sa,
- získavali nové vedomosti špirálovite, s množstvom propedeutiky prostredníctvom riešenia úloh s rôznym kontextom,
- správne používali matematickú symboliku a znázorňovali vzťahy,
- čítali s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy, nesúvislé texty obsiahnuté v tabuľkách, grafoch a diagramoch,
- rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore, ako aj priestorovú predstavivosť,
- boli schopní pracovať s návodmi,
- používali prostriedky informačno – komunikačných technológií na vyhľadávanie, spracovanie, uchovávanie a prezentáciu informácií, ktoré by mali uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému,
- prostredníctvom medzipredmetových vzťahov by mali spoznať matematiku, ako súčasť ľudskej kultúry a ako dôležitý nástroj pre spoločnosť.

Cieľom vzdelávania v informačných technológiách je naučiť žiakov pracovať s informáciami. Žiaci pochopia základy informačných technológií a naučia sa užívateľskej úrovni používať operačný systém, kancelársky software a pracovať s bežným aplikačným programovým vybavením vrátane špecifického programového vybavenia, ktoré sa používa v príslušnej odbornej oblasti. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- upevniť si poznatky získané na základnej škole (zaokrúhľovanie desatinných čísel, znázorňovanie reálnych čísel a číselnej osi, určovanie percent a percentovej časti, určovanie druhej mocniny a odmocniny pomocou kalkulačky),
- vedieť matematizovať reálnu situáciu,
- vedieť použiť trojčlenku, priamu a nepriamu úmernosť na riešenie jednoduchých praktických úloh,
- modelovať reálne problémy a úlohy matematickým jazykom a interpretovať výsledky riešenia matematického problému do reálnej situácie,
- vedieť dosadzovať do vzorca,
- zapísať jednoduché vzťahy pomocou premenných, konštant, rovností a nerovností,
- riešiť slovné úlohy vyžadujúce riešenie jednoduchých rovníc s jedným výskytom neznámej,
- zostaviť lineárnu rovnicu alebo nerovnicu predstavujúcu matematický model slovnej úlohy, vyriešiť ju, overiť a interpretovať výsledky s ohľadom na pôvodnú slovnú úlohu,
- z grafu funkcie odčítať s dostatočnou presnosťou veľkosť funkčnej hodnoty a naopak, zaznačiť známu veľkosť funkčnej hodnoty do grafu,

- z grafu funkcie alebo jej hodnôt určených tabuľkou rozhodnúť o raste, klesaní, extrémoch funkcie a periodičnosti,
- riešiť jednoduché praktické úlohy vyžadujúce čítanie grafu funkcie alebo jeho tvorbu,
- s využitím priestorovej predstavivosti riešiť jednoduché úlohy z praxe,
- vyhľadávať, vyhodnotiť a spracovávať údaje, na základe toho porovnávať súbory údajov, interpretovať ich prostredníctvom diagramov, grafov a tabuliek,
- určiť početnosť súboru a aritmetický priemer,
- využívať matematické poznatky v praktickom živote v situáciách, ktoré súvisia s matematikou,
- numericky počítateľ, používať a premieňať matematické a fyzikálne jednotky (dĺžka, hmotnosť, čas, objem, povrch, rovinný uhol, rýchlosť, mena, a pod.).

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete matematika využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- ✚ sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (video, text, hovorené slovo, diagram) tak, aby každý každému porozumel,
- ✚ vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- ✚ kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- ✚ správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- ✚ rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- ✚ osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- ✚ hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy

- ✚ matematizovať reálne situácie na problémoch z tých oblastí, ktoré sú im známe z denného života alebo z predchádzajúceho vyučovania,
- ✚ vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich matematickom vzdelávaní,
- ✚ hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- ✚ posudzovať riešenie daného matematického problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- ✚ korigovať nesprávne riešenia problému,
- ✚ používať osvojené metódy riešenia matematických problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- ✚ získavať informácie v priebehu ich matematického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- ✚ zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- ✚ formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu ich matematického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- ✚ preukázať vlastnú zodpovednosť za zverenú veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Obsahové štandardy

1. Čísla, premenná a početné výkony s číslami
2. Vzťahy, funkcie, tabuľky a diagramy
3. Geometria a meranie
4. Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika

Čísla, premenná a početové výkony s číslami

Cieľom vzdelávania sú aritmetické operácie v oblasti praktickej matematiky. Žiak sa zdokonaľuje v práci s údajmi vyjadrenými v percentách, elementárnej finančnej matematike domácnosti (rozhodovanie o výhodnosti nákupu alebo zľavy, postenie, rôzne typy daní a ich výpočet, výpisy z účtov a faktúr). Žiak si osvojuje postupy pri elementárnej finančnej matematike (úrok, pôžička, umorená pôžička, splátky a umorovacia listina, lízing, hypotéka). Zdokonaľuje svoje praktické zručnosti a matematické vedomosti pri určovaní percent a percentovej časti, druhej mocniny a odmocniny čísla, riešení trojčlenky a praktických úloh pre prax.

Vzťahy, funkcie, tabuľky a diagramy

V rámci vzdelávania žiak vykonáva algebrizáciu a modelovanie jednoduchých kvantitatívnych vzťahov (výrazy, vzorce, nerovnosti). Rieši lineárne rovnice algebricky alebo použitím vhodného softwaru, osvojuje si riešenie algebrických, približných a grafických rovníc, pracuje s grafom funkcie jednej premennej a osvojuje si základné vlastnosti funkcií (na základe grafu).

Geometria a meranie

Žiak vie používať pojmy a vzťahy, ako je bod, priamka, rovina, odchýlka dvoch priamok, vzdialenosť bodu od priamky, od dvoch rovnobežiek, úsečka a jej dĺžka, uhol a jeho veľkosť. Žiak si rozvíja priestorovú predstavivosť, vie zostrojiť rôzne geometrické tvary, vypočítať ich obvod a obsah, rieši praktické úlohy s využitím trigonometrie pravouhlého trojuholníka. Žiak vie rozlišovať základné telesá a určovať ich povrch a objem.

Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika

Žiak vyhľadáva, vyhodnocuje, uchováva a spracováva údaje a informácie. Vie pracovať so štatistickými údajmi (grafické spracovanie dát – histogram, kruhový diagram, čiarové grafy lomené a hladké) a používať vhodný softvér na ich spracovanie. Vie určovať základné vlastnosti súboru, ako je početnosť, aritmetický priemer.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Čísla, premenná a početové výkony s číslami	Motivačné rozprávanie ,rozhovor Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Metóda opakovania a precvičovania vedomostí a spôsobilosti Metóda diagnostická a klasifikačná	Rozhovor, Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Opakovací rozhovor, písomné opakovanie, domáca úloha Ústne a písomné skúšanie
Vzťahy, funkcie , tabuľky a diagramy	Motivačné rozprávanie Informačnoreceptívna-výklad Metóda sprostredkovaného prenosu poznatkov Metóda precvičovania a zdokonaľovania zručností Heuristická -rozhovor Diagnostika a klasifikácia	Rozhovor Frontálna výučba Práca s počítačom Skupinová práca žiakov spojená s prácou na počítači Individuálna práca žiakov Didaktický test

Geometria a meranie	Motivačné rozprávanie – reproduktívna metóda Informačnéreceptívna – výklad Metóda samostatnej práce Fixačná metóda Diagnostika a klasifikácia	Fontálny rozhovor Frontálna a individuálna práca žiakov Práca s knihou a využitím výpočtovaj techniky Riešenie úloh Ústne a písomné skúšanie
Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika	Informačnéreceptívna-výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Metóda opakovania a precvičovania vedomostí a spôsobilosti Metóda diagnostická a klasifikačná	Frontálna výučba – rozhovor Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Riešenie úloh, domáca úloha Ústne skúšanie, didaktický test

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Čísla, premenná a početové výkony s číslami	J.Barták-Š.Bojtár-J.Kepka :Matematika 1 pre dvoj a trojročné UO SOU,SPN Bratislava 1984 F.Jirásek,K.Braniš,S.Horák,M.Vacek: Zbierka úloh z matematiky pre SOŠaštudijné odbory SOU,SPN Bratislava 1986 Mgr. Hedvíga Soósová : Testy a úlohy z matematiky ,Copyright VARIA PRINT s.r.o.2008	Tabuľa Filpchart Meotar Výpočtová technika	Farebné fixy, Fólie do meotaru	
Vzťahy, funkcie, tabuľky a diagramy	J.Barták-Š.Bojtár-J.Kepka :Matematika 1 pre dvoj a trojročné UO SOU,SPN Bratislava 1984 J.Barták-Š.Bojtár-J.Kepka :Matematika 2 pre dvoj a trojročné UO SOU,SPN Bratislava 1984 F.Jirásek,K.Braniš,S.Horák,M.Vacek: Zbierka úloh z matematiky pre SOŠaštudijné odbory SOU,SPN Bratislava 1986 Mgr. Hedvíga Soósová : Testy a úlohy z matematiky ,Copyright VARIA PRINT s.r.o.2008	Tabuľa Filpchart Výpočtová technika	Didaktický test Rysovacie pomôcky	
Geometria a meranie	J.Barták-Š.Bojtár-J.Kepka :Matematika 1 pre dvoj a trojročné UO SOU,SPN Bratislava 1984 J.Barták-Š.Bojtár-J.Kepka :Matematika 2 pre dvoj a trojročné UO SOU,SPN Bratislava 1984 F.Jirásek,K.Braniš,S.Horák,M.Vacek: Zbierka úloh z matematiky pre SOŠaštudijné odbory SOU,SPN Bratislava 1986 Mgr. Hedvíga Soósová : Testy a úlohy z matematiky ,Copyright VARIA PRINT s.r.o.2008	Tabuľa Filpchart Výpočtová technika	Farebné fixy, pravítko, rysovacie púomôcky, kalkulačka	
Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika	J.Barták-Š.Bojtár-J.Kepka :Matematika 2 pre dvoj a trojročné UO SOU,SPN Bratislava 1984 F.Jirásek,K.Braniš,S.Horák,M.Vacek: Zbierka úloh z matematiky pre SOŠaštudijné odbory SOU,SPN Bratislava 1986	Tabuľa PC Meotar Výpočtová technika	Farebné fixy Rysovacie pomôcky Fólie na meotar	internet

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov. Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Názov predmetu	informatika
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne v 1. a 3. ročníku, spolu 63 vyučovacích hodín
Ročník	prvý, tretí
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.2.7 Informatika

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „*Matematika a práca s informáciami*“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 3 hodiny týždenne pre predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy. Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Predmet informatika v učebnom odbore 6444H čašník, servírka svojim obsahom nadväzuje na získané vedomosti základnej školy, rozvíja, rozširuje a prehľbuje ho. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtémy): informácie okolo nás, princípy fungovania digitálnych technológií, komunikácia prostredníctvom digitálnych technológií, informačná spoločnosť. Výber poznatkov je vymedzený tak, aby si žiaci doplnili niektoré ďalšie pojmy informatickej vedy pretransformovanými do didaktického systému, potrebné k pochopeniu a zvládnutiu práce s počítačom. Žiaci sa naučia ovládať prostredie tých počítačových programov na pokročilejšej používateľskej úrovni, ktoré využijú pri svojom učení, resp. v praxi.

Pri výbere úloh a projektov je potrebné využívať medzipredmetové vzťahy a brať ohľad na vedomosti a oblasti záujmu žiakov.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v odbornej učebni informatiky.

Ciele vyučovacieho predmetu

Žiaci

- sa naučia pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, efektívne vyhľadávať informácie uložené na pamäťových médiách alebo na sieti a komunikovať cez sieť,
- budú rozvíjať svoje schopnosti kooperácie a komunikácie,
- nadobudnú schopnosti potrebné pre výskumnú prácu,
- budú rozvíjať svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, sebakritickosť a snažiť sa o sebazvedelávanie,
- naučia sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete informatika využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- ✚ sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (video, text, hovorené slovo, diagram) tak, aby každý každému porozumel,
- ✚ vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- ✚ kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- ✚ správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- ✚ rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- ✚ osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- ✚ hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy

- ✚ rozpoznávať problémy v priebehu vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, meranie, experimentovanie, matematické prostriedky, grafické prostriedky a pod.),
- ✚ vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich chemickom vzdelávaní,
- ✚ hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- ✚ posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- ✚ korigovať nesprávne riešenia problému,
- ✚ používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- ✚ získavať informácie v priebehu vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- ✚ zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- ✚ formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu ich chemického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- ✚ preukázať vlastnú zodpovednosť za zverenú veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní daného učebného odboru :

- spoznajú druhy aplikácií na spracovanie informácií (podľa typu informácie) a budú vedieť charakterizovať ich typických predstaviteľov,
- vyberú vhodnú aplikáciu v závislosti od typu informácie a budú vedieť zdôvodniť svoj výber,
- efektívne použijú nástroje aplikácií na spracovanie informácií (podľa typu informácie),
- vysvetlia činnosti operačného systému pri práci so súbormi a priečinkami,
- spoznajú princípy a demonštrujú použitie e-pošty na konkrétnom klientovi,
- využijú služby webu na získavanie informácií,
- spoznajú rôzne spôsoby vyhľadávania informácie (index, katalóg),
- charakterizujú jednotlivé typy softvéru z hľadiska právnej ochrany (freeware, shareware) a porozumejú, ako sa dajú používať,
- vysvetlia pojmy „licencia na používanie softvéru“, „autorské práva tvorcov softvéru“, multilicencia,
- charakterizujú činnosť počítačových vírusov, vysvetlia škody, ktoré môže spôsobiť, vysvetlia princíp práce antivírusových programov, demonštrujú ich použitie.

Obsahové štandardy

- 1. Informácie okolo nás** - textová informácia, jednoduchý formátovaný dokument, aplikácie na spracovanie textov, grafická informácia, rastrová grafika, grafické formáty, aplikácie na spracovanie grafickej informácie, číselná informácia, tabuľkový kalkulačtor, bunka, hárok, vzorec, funkcia, grafy.
- 2. Princípy fungovania digitálnych technológií** - základné pojmy, vstupné, výstupné zariadenia, softvér, operačný systém, základné vlastnosti a funkcie (spravovanie zariadení, priečinkov a súborov).
- 3. Komunikácia prostredníctvom digitálnych technológií** - internet, základné pojmy (adresa, URL, poskytovateľ služieb, služby, neinteraktívna komunikácia, e-pošta, web-prehliadače, webová stránka, vyhľadávanie informácií, netiketa, bezpečnosť na internete).
- 4. Informačná spoločnosť** - registrácia softvéru, riziká informačných technológií, malvér (pojmy, detekovanie, prevencia); kriminalita, etika a právo, autorské práva na softvér, licencia (freeware, shareware, demoverzia, multilicencia, open source).

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Informácie okolo nás	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Demonštračná – práca s didaktickým zameraním	Frontálna výučba Frontálna a Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie
Princípy fungovania digitálnych technológií	Informačnoreceptívna – výklad Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Demonštračná – práca s didaktickým zameraním	Frontálna výučba Frontálna a Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Komunikácia prostredníctvom digitálnych technológií	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Demonštračná – práca s didaktickým zameraním	Frontálna výučba Frontálna a Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie
Informačná spoločnosť	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Demonštračná – práca s didaktickým zameraním	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Informácie okolo nás	Doc. RNDr. Ivan Kalaš, Phd. A kolektív :Informatika pre stredné školy, 2005 Ing. Milan Britvík : Microsoft Windows 95, Word 7 pro Windows 95,Excel 7 pro Windows 95, 1999	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika Filpchart	Kniha, CD,	Internet, Samostatne vytvorené učebné texty
Princípy fungovania	Doc. RNDr. Ivan Kalaš, Phd. A kolektív :Informatika pre stredné	Dataprojektor	Učebnice, CD,	Internet,

digitálnych technológií	školy, 2005 Ing. Milan Britvík : Microsoft Windows 95, Word 7 pro Windows 95, Excel 7 pro Windows 95, 1999	PC Tabuľa Videotechnika Filpchart		Samostatne vytvorené učebné texty
Komunikácia prostredníctvom digitálnych technológií	Doc. RNDr. Ivan Kalaš, Phd. A kolektív : Informatika pre stredné školy, 2005 Ing. Milan Britvík : Hardvér, Microsoft Windows WP, Internet, Microsoft Word 2003, Microsoft Excel 2003, 2004 RNDr. Jana Machová : Informatika pre stredné školy – Práca s textom, 2002 RNDr. Ľubomír Salanci : Informatika pre stredné školy – Práca s grafikou, 2000 RNDr. Stanislav Lukáč, RNDr. Ľubomír Šnajder : Informatika pre stredné školy – Práca s tabuľkami, 2001 Roman Baranovič, Ľudmila Jašková, Ľubomír Šnajder : Internet pre stredné školy, 2003	Dataprojektor PC Tabuľa Videotechnika Filpchart	Učebnice, CD,	Internet, Samostatne vytvorené učebné texty Ing. M. Brož, CSc : Microsoft Word 2003 Ing. M. Brož, CSc : Microsoft Excel 2003
Informačná spoločnosť	Doc. RNDr. Ivan Kalaš, Phd. A kolektív : Informatika pre stredné školy, 2005	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart Videotechnika	Učebnice, CD,	Internet, Samostatne vytvorené učebné texty

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne v 1., 2. a 3. ročníku, spolu 96 vyučovacích hodín
Ročník	prvý, druhý, tretí
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.2.8 Telesná a športová výchova

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby pre skupinu učebných odborov. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 2 hodiny týždenne v každom ročníku.

Predmet telesná a športová výchova vytvára priestor na uvedenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, na osvojenie si teoretických vedomostí a praktických skúseností o výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít, telesnej výchovy a športových aktivít. Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak získava kompetencie, ktoré súvisia s poznaním a starostlivosťou o vlastné telo, pohybový rozvoj, zdatnosť a zdravie, ktoré určujú kvalitu budúceho života v dospelosti. Osvojí si postupy ochrany a upevnenia zdravia, princípy predchádzania civilizačných ochorení metódy rozvoja pohybových schopností a pohybovej výkonnosti. V prípade žiakov so zdravotným oslabením alebo zdravotným postihnutím aj princípy úpravy zdravotných porúch. Získa vedomosti a zručnosti o zdravotne orientovaných telovýchovných činnostiach aj z viacerých druhov športových disciplín.

Vyučovací predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu v priebehu celého života.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy, ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom primerane sa oboznamovať, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať správne pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, podporovať rozvoj všeobecnej pohybovej výkonnosti a zdatnosti, zvyšovať aktivitu v starostlivosti o zdravie, nadobúdať vedomosti o motorike svojho tela, pochopiť význam telesnej výchovy a športu (šport v chápaní akejkoľvek pohybovej aktivity v zmysle Európskej charty o športe z r. 1992), vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na záujmy, predpoklady a individuálne potreby žiakov, ako súčasti zdravotného štýlu a schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Špecifickými cieľmi telesnej a športovej výchovy sú:

a) Pohybove kompetencie

- Žiak chápe zdravie, ako subjektívnu a objektívnu hodnotovú kategóriu a vie prebrať zodpovednosť za svoje zdravie.
- Žiak dokáže porozumieť pozitívnemu pôsobeniu špecifických pohybových činností pri zdravotných poruchách a zdravotných oslabeniach, pri prevencii proti rozvoju civilizačných ochorení.
- Žiak je schopný zhodnotiť svoje pohybové možnosti, zorganizovať si svoj pohybový režim a zapojiť sa do spoluorganizovania športových činností pre iných.
- Žiak si vie vytvoriť vlastnú pohybovú identitu, pohybovú gramotnosť a zdravotný status.
- Žiak vie poznať základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojiť si pohybové zručnosti.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na dodržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak dokáže racionálne konať pri prekonávaní prekážok v situáciách osobného a verejného ohrozenia.

b) Kognitívne kompetencie

- Žiak vie hodnotovo rozlišovať základné determinanty zdravia a pohybovej gramotnosti.
- Žiak si vie osvojiť vedomosti a zručnosti, ktoré súvisia so starostlivosťou svoje telo, s aktívnym pohybovým režimom, s osobným športovým výkonom, zdravým životným štýlom a zdravým.

- Žiak je schopný porozumieť vybraným športovým disciplinám, vzdelávacej, výchovnej, socializačnej a regeneračnej funkcii športových činností.
- Žiak si má osvojiť poznanie, že prevencia je hlavný nástroj ochrany zdravia a získať zručnosti poskytnutia prvej pomoci.
- Žiak vie rozvíjať kritické myslenie, ktoré predpokladá syntézu a komparáciu poznatkov.
- Žiak je schopný hľadať optimálne riešenia vzhľadom k situácii, v ktorej sa nachádza.
- Žiak má pozitívne a konštruktívne pristupovať k riešeniu problémov.
- Žiak má mať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a vytvárať si pohybový imidž v zmysle aktívneho zdravého štýlu.

c) Učebné kompetencie

- Žiak vie aplikovať a napláňovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti.
- Žiak sa vie motivovať pre dosiahnutie cieľa (športový výkon, dosiahnutie zručnosti, prvá pomoc, a p.).
- Žiak si vie odôvodniť svoje hodnotové postoje a budovať si celoživotné návyky (pravidelné športovanie, zdravé stravovanie, a p.).
- Žiak má mať schopnosť získavať, triediť a systematicky využívať získané poznatky a športové zručnosti.
- Žiak si vie organizovať čas a poznať životné priority starostlivosti o zdravie. Vie sa podľa nich riadiť a dodržiavať základné pravidlá zdravého životného štýlu.
- Žiak vie pozitívne prijímať podnety z iného kultúrneho a športového prostredia a zaujímať k nim hodnotové stanovisko.

d) Postojové kompetencie

- Žiak sa vie zapájať do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej a turistickej činnosti.
- Žiak vie využiť poznatky skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu, vrátane iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.
- Žiak vie zvíťaziť, ale aj prijať prehru v športovom záporení a v živote a uznať kvalitu súpera.
- Žiak vie spoluorganizovať pohybovú aktivitu svojich priateľov, blízkych a rodinných príslušníkov.

Špecifické ciele sa zabezpečujú prostredníctvom obsahu, ktorý tvoria základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životosprávy, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybových prostriedkov.

Základnou organizačnou vyučovacou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny. Žiaci so zdravotným oslabením (III. zdravotná skupina) sa zaraďujú do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy. Pre takýchto žiakov je potrebné vytvárať podmienky na samostatné povinné vyučovacie hodiny zdravotnej telesnej výchovy. Obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vyučovacích osnov. V prípade, že žiak nie je zaradený do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiaka ponecháme na vyučovacích hodinách s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie. Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na zriadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám. Ak nastane úraz učiteľ okamžite poskytne prvú pomoc, zabezpečí lekárske ošetrovanie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze. Žiaci na hodinách používajú zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

Na spoznávanie žiakov sa využíva priebežné a systematické sledovanie žiakov na hodinách telesnej a športovej výchovy i mimo nich, štúdium záznamov triedneho učiteľa a školského lekára, konzultácie s ostatnými pedagogickými zamestnancami, rodičmi a ďalšími výchovnými činiteľmi v škole i mimo nej. Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšenie jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- Posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie.
- Rozvoj telesných pohybových a funkčných schopností žiaka najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka.
- Proces učenia sa osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí, najmä orientácia v obsahu učebných programov zostavených učiteľom a realizovaných na jednotlivých školách.

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všima najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe

jeho aktivity a angažovanosti v školskej a mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov k telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvoriť aj pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa používajú batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridržiava sa štandardov.

Súhrnné hodnotenie žiaka je vyjadrené na vysvedčení. Ide o sumatívne hodnotenie, ktoré sa používa aj v iných vyučovacích predmetoch. Priebežne sa však počas vyučovania môže využívať formatívne hodnotenie, pretože umožňuje presnejšie vyjadriť klady a nedostatky žiakov a pre mnohých, osobitne pre dievčatá, je dôležitým a silnejším motivačným činiteľom.

Úlohou každého učiteľa telesnej a športovej výchovy je, aby vychádzajúc z hlavných cieľov s prihliadnutím na rozvoj kompetencií žiakov, na ich vývin, predpoklady, záujmy a podmienky školy vypracoval sám učebné osnovy vyučovania telesnej a športovej výchovy pre jednotlivé skupiny žiakov. Dôraz kladie na prispôbenie učebných osnov vývinovým etapám mládeže, a to nielen chronologickému veku, ale hlavne biologickým, funkčným a psychickým predpokladom s osobitným zreteľom na individuálne osobitosti každého žiaka. Učebné osnovy schvaľuje predmetová komisia všeobecnozvedlávacích predmetov. Učebné osnovy sú súčasťou ŠKVP, ktorý schvaľuje riaditeľ školy.

Kurzové formy výučby sú súčasťou vyučovania predmetu a majú samostatnú časovú dotáciu. V prvom ročníku absolvujú žiaci kurz pohybových aktivít v prírode so zameraním na zimné športy, v druhom ročníku kurz pohybových aktivít v prírode so zameraním na letné športy a v treťom ročníku kurz Ochrany života a zdravia.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonnými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi. Názov každého obsahového štandardu je identický s názvom tematického celku v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu.

Prehľad obsahových štandardov

1. Zdravie a jeho poruchy.
2. Zdravý životný štýl.
3. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť.
4. Športové činnosti pohybového režimu.

Popis obsahových štandardov

Zdravie a jeho poruchy

V telovýchovnom procese sú poznatky základným predpokladom uvedomelého osvojovania si pohybových činností, ich rozvíjania a formovania charakterových a iných vlastností osobností. V rámci tohto tematického celku si žiak osvojí pojmy a symboly ako sú: zdravie, zdravotný stav, zdravotné návyky, hygiena, poruchy zdravia, zdravotné oslabenie, zdravotné postihnutie, civilizačné choroby, správne držanie tela, primárna a sekundárna prevencia, nebezpečie závislosti, prvá pomoc, životné prostredie, oporná a pohybová sústava, dýchacia sústava, obehová sústava a vplyv pohybu na ich rozvoj. Cieľom vyučovania je:

- vysvetliť význam zdravia pre jednotlivca a spoločnosť,
- sprostredkovať základné otázky vzniku civilizačných porúch zdravia, zdravotných oslabení a princípov primárnej a sekundárnej prevencie,
- vysvetliť význam pohybových aktivít pre zdravie, odstraňovanie a stabilizovanie zdravotných porúch a oslabení žiaka a dôležitosť ich začlenenia do každodenného života,
- sprostredkovať teoretické vedomosti a praktické zručnosti zo športu pri prevencii chorôb, ako najúčinnější spôsob starostlivosti o vlastné zdravie,
- poukázať na nebezpečenstvo závislosti, ich biologické a sociálne následky fajčenie, alkohol, drogy, a p.) a vychovávať k eliminácii rizika,
- naučiť poskytovať prvú pomoc – základné zásady prvej pomoci.

Obsahový štandard sprostredkuje poznatky o význame zdravia pre jednotlivca a pre spoločnosť, o vzťahu medzi zdravotnými návykmi a zdravotným stavom, vzťahu medzi športom a zdravím, vzťahu človeka k životnému prostrediu. Žiaci sa naučia o vplyve pohybu na opornú a pohybovú sústavu, o úprave funkcie tráviacej, dýchacej, obehovej, zmyslovej a nervovej sústavy, o všeobecných zásadách prvej pomoci, budú vedieť charakterizovať niektoré poruchy zdravia, ich vznik, ako majú dodržiavať bezpečnosť pri športovaní a úmerne zaťažovať ich organizmus. Získajú poznatky o prevencii pred civilizačnými, neinfekčnými a nešpecifickými chorobami, o prevencii pred drogovou závislosťou. Tento obsahový štandard ponúka školám zaradenie nasledovných pohybových aktivít:

- základná gymnastika,
- zdravotne orientované cvičenia,
- relaxačné a dýchacie cvičenia,,

- cvičenia na držanie tela,
- technika základnej lokomócie,
- východiskové polohy,
- cvičenia na lavičkách,
- tanečné kroky a poskoky,
- špecifické cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia,
- strečing,
- cvičenie s palicou,
- iné.

Poznanky v tomto obsahovom štandarde sa sprostredkovávajú žiakom priebežne počas vyučovacích hodín. Učiteľ môže na to využiť v každom ročníku 1 – 2 teoretických hodín. Pohybové činnosti tvoria cca 10 % celkového obsahu vzdelávania.

Prehľad vykonových štandardov

Absolvent má:

- definovať zdravie, zdravotný stav, zdravotné oslabenie a zdravotné oslabenie,
- vysvetliť, ako pohybové aktivity prispievajú k udržaniu zdravia,
- mať schopnosť diskutovať o problematike týkajúcej sa zdravia a civilizačných chorôb, hľadať a realizovať riešenia pre túto problematiku,
- vysvetliť pojem hygiena a definovať jej význam pre zdravie,
- vysvetliť zásady primárnej a sekundárnej prevencie,
- identifikovať telesné, psychické, duševné a sociálne aspekty pohybu, športu vo vzťahu k zdraviu,
- vedieť prakticky poskytnúť prvú pomoc.

Zdravý životný štýl

V rámci tohto tematického celku si žiak osvojí pojmy a symboly ako sú: psychohygiena, stres, zloženie potravín, hodnota potravín, výživové doplnky, zdravý životný štýl, pohybový program, pohybový režim, zdravotne orientovaná pohybová aktivita, tvorba pohybového programu, kalokagatia, olympizmus a aktívny odpočinok.

Cieľom vyučovania je:

- vysvetliť základy správnej výživy a zdravého životného štýlu,
- vysvetliť význam jednotlivých telovýchovných a športových činností, ako súčasti optimálneho pohybového režimu,
- sprostredkovať skúsenosť s využívaním adaptačných a kompenzačných tréningových mechanizmov na podporu zdravého životného štýlu,
- vytvárať praktické zručnosti zdravotne orientovaných pohybových činností a naučiť ich využívať v dennom režime,
- poukázať na vplyv prírodných síl na vykonávanie vybraných telovýchovných a športových činností, starostlivosti o zdravie a viesť žiakov k ich využívaniu,
- naučiť žiakov organizovať si pohybový režim a vytvoriť si program vlastných pravidelných pohybových aktivít, ako súčasti životného štýlu,
- viesť žiakov k využívaniu nadobudnutej pohybovej gramotnosti na ďalšiu aktívnu športovú činnosť v ich vlastnom životnom štýle a spoluorganizovaní pohybového režimu iných osôb,
- naučiť žiakov vytvoriť si predstavu a získať skúsenosti o vlastných pohybových možnostiach,
- viesť žiakov k porozumeniu účinku pohybu na telesný, funkčný, psychický a motorický rozvoj a na osvojenie si potreby pravidelnej pohybovej aktivity v dennom režime,
- vysvetliť význam aktívneho odpočinku v pohybovom režime žiakov.

Obsahový štandard sprostredkuje poznatky o pohybovom režime, hygienických návykoch, režime dňa a o správnom stravovaní. Žiaci sa naučia základné pojmy vo výžive a zložení potravín v správnych stravovacích návykoch, osvoja si názvy a charakteristiky škodlivých látok v potravinovom reťazci a získajú informácie o poruchách príjmu potravy. Budú informovaní o životnom štýle pohybovej gramotnosti a zdravotne orientovanej telovýchovnej a športovej aktivite. Naučia sa vytvárať vlastný pohybový program, denný pohybový režim, získajú poznatky o režime práce, oddychu a o otužovaní, o prostriedkoch regenerácie, o psychohygiene, kalokagatí a olympizme.

Tento obsahový štandard ponúka zaradenie nasledovných pohybových aktivít:

- všestranne rozvíjajúce cvičenia,
- systém cvičení „Pozdrav slnku“, a „Päť Tibeťanov“,
- masáž,
- totálna relaxácia,
- jogging,
- chôdza s behom,

- sezónne činnosti,
- cvičenie v prírode,
- pohybové hry,
- didaktické hry,
- očná gymnastika,
- psychomotorika,
- hody na cieľ,
- prekážkové dráhy,
- iné.

Poznanky v tomto obsahovom štandarde sa sprostredkovávajú žiakom priebežne počas vyučovacích hodín. Učiteľ môže na to využiť v každom ročníku 1 – 2 teoretických hodín. Pohybové činnosti tvoria cca 10 % celkového obsahu vzdelávania.

Prehľad vykonových štandardov

Absolvent má:

- klasifikovať zloženie potravín a dokumentovať ich význam pre zdravú výživu,
- vysvetliť hlavné charakteristiky alternatívnych foriem výživy,
- poznať základné atribúty zdravého životného štýlu,
- zostaviť program denného pohybového režimu,
- ovládať zdravotne orientované cvičenia a vedieť ich primerane použiť,
- porozumieť účinku pohybu na telesný, funkčný, psychický a pohybový rozvoj,
- vytvoriť a zorganizovať svoj pohybový program, ako súčasť zdravého životného štýlu.

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

V telovýchovnom procese sú poznatky základným predpokladom uvedomelého osvojovania si pohybových činností, ich rozvíjania a formovania charakterových a iných vlastností osobností. V rámci tohto tematického celku si žiak osvojí pojmy a symboly ako sú: sila, vytrvalosť, rýchlosť ako kondičné pohybové schopnosti, koordinačné schopnosti, rovnováha, stabilita a labilita tela, napnutie a uvoľnenie

svalu tela, kĺbová pohyblivosť, ohybnosť chrbtice, priestorová orientácia, rozvoj pohybových schopností, motorické testy, testová batéria, pohybová výkonnosť, diagnostika telesného rozvoja a pohybovej výkonnosti, telesná zdatnosť, aeróbná činnosť, anaeróbná činnosť, fitness a wellness. Cieľom vyučovania je:

- poskytnúť informácie o pôsobení rôznych telovýchovných a športových činností na telesný, funkčný a motorický rozvoj,
- naučiť žiakov plánovať a aplikovať rôzne spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti,
- formovať u žiakov správnu predstavu o objeme a intenzite, o pohybovom zaťažení pri telovýchovnej a športovej činnosti,
- naučiť žiakov hodnotiť a diagnostikovať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť, ako aj pulzovú frekvenciu,
- viesť žiakov k uplatňovaniu viacerých pohybových prostriedkov na rozvoj pohybových schopností,
- viesť žiakov k potrebe dosiahnuť vlastnú optimálnu pohybovú výkonnosť, ako predpokladu na vykonávanie záujmovej športovej činnosti.

Obsahový štandard sprostredkuje poznatky o jednotlivých kondičných a koordinačných schopnostiach, o metódach rozvoja pohybových schopností, o metódach hodnotenia a testovania všeobecných pohybových schopností a rozvoji pohybovej výkonnosti pomocou športových disciplín. Žiaci sa naučia zvyšovať svoju telesnú zdatnosť, zaťažovať organizmus v telovýchovnom a športovom procese, získajú poznatky o všeobecnej a špeciálnej pohybovej výkonnosti a budú schopní sebahodnotenia.

Tento obsahový štandard ponúka zaradenie nasledovných pohybových aktivít:

- športové činnosti mobilizujúce energetické zdroje a optimalizujúce ich vplyv (možno ich merať v priestore, čase alebo v čase a priestore v štandardných podmienkach). Možno tu využiť cvičenia a prostriedky atletiky, lyžovania, korčuľovania, plávania, streľby, minigolfu, golfu a p.,
- pohybové činnosti, ktoré prispievajú k rozvoju pohybových schopností a zvyšovaniu telesnej zdatnosti. Sem patria rôzne telovýchovné a športové činnosti kondičnej gymnastiky (cvičenie v posilňovni, posilňovacie cvičenia s vlastným telom, s náčiním, na náradí), aerobik, bodystyling, ropeskiipping, cyklistika a p.

Poznanky v tomto obsahovom štandarde sa sprostredkovávajú žiakom priebežne počas vyučovacích hodín. Výučba sa realizuje priebežne alebo koncentrovane, rozsah vyučovania je do 30 % z celkovej hodinovej dotácie v každom ročníku. Počas štúdia sa postupne rozvíjajú všetky pohybové schopnosti, pričom na ich rozvoj sa využívajú rôzne športové činnosti štvrtého obsahového štandardu.

Prehľad vykonových štandardov

Absolvent má:

- diferencovane uplatniť pôsobenie veľkosti sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, poznať metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov,
- charakterizovať zásady rozvoja a rozdiel vo vykonávaní cvičení na rozvoj rýchlosti a vytrvalosti, dokázať preukázať zmenu rozvoja týchto pohybových schopností a zostaviť program ich rozvoja na udržanie a skvalitnenie zdravia,
- poznať princípy rozvoja a hodnotenia koordinačných schopností, preukázať svoju úroveň rozvoja činnosťami pre denný režim, správne držať telo, uvedomiť si princípy stability a lability tela pri pohybe v rôznych situáciách, poznať zásady rozvoja kĺbovej pohyblivosti a ohybnosti chrbtice a prevencie pred vznikom porúch, vedieť vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime,
- zvládnuť pohybové situácie v priestore a čase, vykonávať pohyb s rôznym zaťažením a zhodnotiť svoju motorickú úroveň,
- porozumieť svojmu fyzickému potenciálu a možnostiam zlepšovania telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti,
- uplatniť osvojené športové zručnosti pri rozvoji jednotlivých pohybových schopností, dokázať si vytvoriť individuálny program ich rozvoja a prezentovať vzťah k pohybu.

Športove činnosti pohyboveho režimu

Cieľom vyučovania je:

- využiť poznatky o štruktúre športovej činnosti a skúsenosti z ich osvojovania k osobnému pohybovému rozvoju k zlepšovaniu svojej telesnej zdatnosti a naučiť žiakov ich demonštrovať,
- viesť žiakov k pohybovej gramotnosti, k využívaniu poznatkov zručnosti a schopností v osobnom športovom výkone,
- sprostredkovať poznatky o pravidlách športových disciplín a viesť žiakov k ich uplatňovaniu v športových disciplínach a pri organizovaní športových aktivít,
- viesť žiakov k fair – play,
- naučiť žiakov využívať vlastné schopnosti pri premiestňovaní sa v prírodnom prostredí pomocou rôznych lokomočných a športových prostriedkov,
- viesť žiakov k prezentovaniu osobného výkonu na verejnosti, v súťaži a k prípadnému profesijnému uplatneniu sa v športe,
- rozvíjať hodnotovú orientáciu žiakov, ich tvorivosť, socializáciu, komunikáciu, motiváciu a estetický prejav prostredníctvom pohybu.

Obsahový štandard sprostredkuje poznatky o účinku jednotlivých športových činností na zlepšenie zdravia, o technike a taktike vykonávania športových disciplín, o pravidlách vo vybraných športoch, o športovej terminológii, športovom prostredí a športovom divákovi.

Tento obsahový štandard ponúka zaradenie nasledovných pohybových aktivít:

- **športove činnosti** pri ktorých podľa pravidiel dochádza k **stretu medzi jednotlivcami**. Vyžadujú ovládanie techniky pohybov vo vzťahu k súperovi, schopnosť predvídať a vôľu víťaziť. Škola má možnosť výberu činnosti z viacerých kontaktných športov najmä úderové, chvatové a pákové systémy: džudo, zápasenie, aikido, karate a ďalšie úpolové športy. Výber je možný aj z kategórie individuálnych športov bez priameho kontaktu so súperom, ako sú: tenis, stolný tenis a bedminton. Poskytujú žiakom poznatky žiakom o niektorých bojových a individuálnych športoch. Žiaci si osvoja vybrané športové zručnosti s prekonávaním súpera s akcentom na možnosť ich uplatnenia v živote, zorientujú sa v základoch techniky a taktiky sebaobrany. V rámci tohto tematického celku si žiak osvojí pojmy a symboly ako sú: úpolové športy, etika boja, sebaobrana, chvaty, pákové a úderové systémy, bezpečnosť športu, športový výstroj, súper, protivník, športové súťaže, predvídanie, rýchlosť reakcie, protihráč a individuálna športy.

Prehľad vykonových štandardov

Absolvent má:

- zvládnuť individuálny zápas so súperom v jednom druhu úpolového a individuálneho športu,
- chápať postoj voči súperovi alebo protivníkovi a prezentovať schopnosť predvídať priamym alebo sprostredkovaným spôsobom,
- preukázať osvojené vybrané činnosti z bojových a sebaobraných techník,
- rešpektovať pravidlá športov a zásady sebaobrany,
- preukázať schopnosť zachovania bezpečnosti pri pádoch.
- **športove činnosti** uskutočňované v **kolektive** podľa daných pravidiel. Charakteristickým znakom je súperenie medzi kolektívami, kooperácia v družstve a rozvoj schopnosti anticipácie jednotlivcov i kolektívov a vôľu víťaziť. Škola má možnosť výberu zo športových i netradičných hier: basketbal, hádzaná, volejbal, futbal, rugby, vodné pólo, nohejbal, hokej, florbal,

fresbee ultimate, futsal, hokejbal, indiaci, korfbal, plážový volejbal, ringo, softbal, teeball, stredbasketbal, bejzbal, boccia, kolky, pentanque a iné. Hry prispievajú k rozvoju osobnosti žiaka, ku pracovnej kooperácii a komunikácii žiakov, zlepšujú anticipáciu partnerov, rozvíjajú toleranciu, vôľu, zdokonaľujú osvojené herné činnosti jednotlivcov a kolektívu. Žiaci vedia posúdiť kvalitu herných činností a herných kombinácií vo vzťahu k prevencii porúch a ochrane zdravia. Svoje vedomosti a zručnosti uplatňujú prostredníctvom herných činností a kombinácií v hre, v zápase, vo svojom pohybovom režime a rozvoji funkčnosti jednotlivých orgánov tela. V rámci tohto tematického celku si žiak osvoja pojmy a symboly ako sú: herná činnosť jednotlivca, herné kombinácie, herná zručnosť, hra, pohybová hra, športová hra, raketa, páłka, bránka, kôš, individuálny výkon, kolektívny výkon, súťaž, zápas, fair – play, taktika, technika psychická príprava, súper a herné náčinie.

Prehľad vykonových štandardov

Absolvent má:

- chápať podstatu a súvislosť medzi jednotlivými hernými zručnosťami, činnosťami a kombináciami v danej hre a využívať ich v aktivitách pre zdravie,
 - poznať pravidlá aspoň dvoch hier a uplatniť ich,
 - chápať rozdiel k individuálnej a kolektívnej taktike, medzi individuálnym a kolektívnym výkonom, demonštrovať využitie komunikačných zručností, konať v zásadách fair – play a dokázať zaznamenať a analyzovať zo záznamu hernú situáciu,
 - chápať podstatu herného športového výkonu a preukázať záujem aspoň jednu športovú hru,
 - vykonať ukážku herných činností jednotlivca aspoň z dvoch hier,
 - demonštrovať základné zručnosti zvolených pohybových a športových hier s raketou alebo pálkou a cit pre kooperáciu a komunikáciu,
 - vykonať ukážku zvolených herných činností jednotlivca s loptových hier s výsledným efektom dosiahnutia gólu, koša a bodu,
 - zorganizovať cvičebnú skupinu a zapojiť sa do rozhodovania hry (súťaže).
- **športove činnosti charakteristické kreativitou a ovládaním pohybovej formy** na náradí, s náčiním a bez náčinia, pri ktorých sú zvýraznené rozličné estetické prejavy a cit pre rytmus. Výber telovýchovných a športových činností tvorí: tanec, športová gymnastika, moderná gymnastika, základná gymnastika, plávanie, akvabely, jóga, pilates, krasokorčuľovanie, skoky na trampolíne, rope skipping, psychomotorické cvičenia, zdravotne orientované cvičenia, taichi, cvičenie vo vode, akvaerobik. Do vyučovania možno zaradiť aj aktivity charakteru súťaží ako napr.: gymtea, pohybové skladby, pódiové vystúpenia a iné. Všetky aktivity sledujú rozvoj tvorivosti a estetického prejavu, koordinácie pohybov celého tela v priestore, jednotlivých častí tela navzájom, spoznávanie súladu hudby a pohybu, vnímanie rytmu pohybu, ako nástroj rytmu dýchania a činnosti srdcovo – cievnej sústavy, rozvoj myslenia a duševnej pohody, vytváranie pozitívnych zážitkov a vzťahu k pravidelnému pohybu na základe osvojených pohybových zručností kreatívnych individuálnych a estetických športov. Žiaci ich budú spoznávať, pociťovať a rozumieť im. V rámci tohto tematického celku si žiak osvojí pojmy a symboly ako sú: kreativita, estetika, estetický pohyb, estetické športy, hodnotová orientácia, hudba, rytmus, takt, melódia, hudobno-pohybová výchova výrazový prostriedok, zážitok a prežívanie.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- vykonať ukážku pohybu s vybraným náčiním a bez náčinia s rôznymi výrazovými prostriedkami na zlepšenie funkcie orgánov tela,
 - demonštrovať vytváranie (zo zadaného cvičenia) adekvátnej kombinácie pohybových činností a prezentovať úroveň myslenia a stavu nervovej sústavy,
 - zostaviť rozcvičenie pri hudbe, individuálnu a kolektívnu pohybovú väzbu,
 - osvojiť si zásady a princípy tvorby pohybovej skladby, opísať a nakresliť túto pohybovú skladbu (napr. grafický záznam pohybovej skladby),
 - chápať význam taktu, rytmu a melódie, vedieť ich využiť v spojitosti s pohybovou kultúrou tela,
 - dokázať vytvárať pohybové väzby a vedieť ich využiť v spojitosti z hudobnou ukážkou,
 - hodnotiť a prezentovať kvalitu pohybu, vedieť vyjadriť svoje zážitky z pohybu.
- **športové činnosti charakteristické premiestňovaním sa v prirodnom prostredí adaptovaním sa na zmeny tohto prostredia.** Škola má možnosť výberu činností z viacerých športov: bežecké a zjazdové lyžovanie, snowboarding, kanoistika, veslovanie, plávanie, turistika, kolieskové korčuľovanie, severská schôdza, biatlon, jogging, orientačný beh, lezenie, kempovanie, cyklistika, zlaňovanie a iné. Žiaci sa naučia spoznávať pôsobenie a využívanie prírodných síl na realizáciu telovýchovných a športových činností, získajú schopnosť lepšej orientácie v prostredí a premiestňovaní sa v prirodzenom prostredí za použitia ľubovoľného lokomočného a premiestňovacieho prostriedku, budú vedieť adaptovať svoj

organizmus, otužovať sa a získavať schopnosť prekonávania prekážok. Zámerom vyučovania je zdokonalenie osvojených pohybových zručností žiakov aspoň z jedného zimného a jedného letného športu a jedného športu vo vode, získanie základných zručností z ďalších športov vykonávaných v prírode prostredníctvom ktorého si žiaci vytvoria vzťah k aktivite a poznaniu pohybových a prírodných vplyvov pri starostlivosti o zdravie. V rámci tohto tematického celku si žiak osvojí pojmy a symboly ako sú: prírodné prostredie, pohybová činnosť v teréne, druhy terénov, premiestňovanie a pobyt v prírode, ochrana života a zdravia, adaptácia na prírodné prostredie, prírodné prostredie, vodné prostredie, pohyb vo vode, cvičenie vo vode, bezpečnosť pohybu v prírode, zelené hry, adrenalínové športy, zážitkové učenie a prvá pomoc.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- sa premiestniť špecifickou pohybovou činnosťou v teréne,
- demonštrovať osvojenie si základných pohybových zručností vo vodnom prostredí v zimnej a letnej prírode,
- chápať rozdielnosť zamerania a účinku pohybových aktivít vo vodnom prostredí a vedieť vykonať ukážku zdolávania vodného prostredia,
- sa orientovať v prírodnom prostredí a adaptovať na zaťaženie, predvídať riziko pobytu a športovej činnosti,
- si osvojiť základy vybraného zimného športu a plávania,
- vhodne využiť prírodné prostredie na prevenciu zdravia a špecifickú starostlivosť pri zdravotnej poruche,
- porozumieť metodike nácviku vybraného športu v prírode a vedieť zorganizovať aktivitu v prírode.

Športové činnosti pohybového režimu predstavujú asi 50 % z celkovej hodinovej dotácie. Učiteľ si v každom ročníku vyberá aspoň z 2 ponúkaných oblastí tohto obsahového štandardu. V rámci oblastí si vyberá tie športové činnosti, na ktoré sú v škole vytvorené podmienky a žiaci majú o ne záujem, resp. učiteľ sa na ne špecializuje. Oblasť športové činnosti v prírodnom prostredí by mala byť zaradená aspoň 2 krát počas 3 alebo 4 rokov (napr. vo forme lyžiarskeho alebo snowboardového kurzu, kurzu plávania a p.). Počas 3 alebo 4 rokov by sa mali odučiť všetky 4 oblasti. Odporúčame diferencovať obsah v prvom a druhom polroku a najmä v 1 ročníku zaradiť širokú a pestrú škálu pohybových činností.

Učiteľ môže zaradiť do výučby iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej vysokoškolskej prípravy alebo na ktoré získal trénerské vzdelanie popr. Certifikát z niektorej s foriem ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov. V záujme každého učiteľa telesnej a športovej výchovy by mala byť účasť na ďalšom vzdelávaní učiteľov a postupné získavanie potrebnej kvalifikácie k plánovaným športovým činnostiam.

Výchovno – vzdelávací proces a jeho výsledky sú závislé najmä od osobnosti vyučujúceho, od jeho pedagogického prístupu a pedagogického majstrovstva, stratégie vyučovania, rozvoja kľúčových kompetencií a uplatňovania výchovných a vzdelávacích stratégií, uplatňovania pedagogických princípov, ale aj od úrovne schopnosti potrieb a požiadaviek žiakov, podmienok a prostriedkov, ktoré sú k dispozícii.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Telesná a športová výchova		
Zdravie a jeho poruchy	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Zdravý životný štýl	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a skupinová práca
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca

Športové činnosti pohybového režimu	Informačnoreceptívna – výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická – riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca Názorná ukážka
-------------------------------------	--	--

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje

Názov tematického celku Telesná a športová výchova ...	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica)
Zdravie a jeho poruchy	Milan Mikuš, Július Kasa, František Sýkora Kontrolná činnosť v školskej tel. výchove, Metodické centrum Prešov 1991	Bodovacie tabuľky video	Plné lopty Pásmo Stopky	Obrazový materiál Ukážka
Zdravý životný štýl	PaeDr. Zdeněk Nádvořík a kol. Metodická príručka pre 1. a 2. roč. str. škôl, SPN Bratislava 1986 Jaromír Šimonek, Ján Košťál, Ivan Varga Atletika – skoky, Šport, slov. tel. vyd. Bratislava 1976	Video Interaktívnu tabuľa	Pásmo, Stopky Štartovacie bloky	Obrazový materiál Ukážka
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	PaeDr. Zdeněk Nádvořík a kol. Metodická príručka pre 1. a 2. roč. str. škôl, SPN Bratislava 1986 Dobry I. Didaktika športových hier SPN Bratislava 1977 Mikuš M. K modernizácii výučby športových hier TVM, 46, 1980, č.7, str. 289 -298 Kučera M. Šport očami lekára Praha – Olympia 5	DVD - prehrávač	lopty	Obrazový materiál
Športové činnosti pohybového režimu	PaeDr. Zdeněk Nádvořík a kol. Metodická príručka pre 3.-4. roč. str. škôl, SPN Bratislava 1986 X. Rovná Akrobatické cvičenia a cvičenia na náradí, Telesná výchova pre 5. 8. roč tel výchovy SPN Bratislava 1983	DVD - prehrávač	Telocvičné náradie	Obrazový materiál

ÚČELOVÉ KURZY/UČIVO

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov odborného vzdelávania a prípravy sú účelové kurzy, ktoré predstavujú integrujúcu zložku vedomostí, zručností a postojov. V nadväznosti na získané poznatky v oblasti teoretického a praktického vzdelávania účelové učivo poskytuje žiakom doplnujúce, rozširujúce, upevňovacie a overovacie vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné na zvládnutie situácií a aktivít, ktoré môžu nastať vznikom nepredvídaných skutočností.

Prehľad účelových kurzov:

- 1) Ochrana života a zdravia
- 2) Telovýchovno-výcvikový kurz

Ochrana života a zdravia

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Účelový kurz Ochrana života a zdravia je povinnou organizačnou formou vyučovania. Jeho zameranie musí byť štruktúrované tak, aby sa ním rozšírili vedomosti žiakov, precvičili požadované zručnosti a prehĺbili osvojené postoje a návyky. Obsah kurzu nadväzuje na účelové cvičenia a tvorí ho teoretická príprava, praktický výcvik a mimovyučovacia záujmová činnosť žiakov. Názorné a praktické metódy prevládajú nad verbálnym a hodnotenie žiakov je slovné.

Účelové cvičenia sa uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka. Presný termín určí riaditeľ školy. Účasť žiakov je na cvičeniach povinná. Žiaci so zmenenou pracovnou schopnosťou plnia primerané úlohy podľa lekárskeho nálezu. Plán cvičenia určuje ciele a obsah cvičenia, priestory na činnosť, zaradenie učiteľov školy do výkonových funkcií. Stanoví spôsob ich prípravy, ako aj prípravu žiakov, materiálno, hygienicko-zdravotnícke a bezpečnostné opatrenia, prípadnú spoluprácu so spoločenskými organizáciami regiónu a orgánmi štátnej správy. Program cvičenia sa realizuje spravidla v dvojhodinových jednotkách. Presun na miesto konania sa nezapočíta do času cvičenia, ak nie je jeho súčasťou.

Kurz na ochranu života a zdravia sa organizuje v treťom ročníku v trvaní 3 dni po 7 hodín výcviku. Kurz je súčasťou plánu práce školy. Účasť žiakov na kurze je povinná. Kurz sa organizuje v spolupráci s Radou školy, zdravotníckymi, ochranárskymi a inými spoločenskými organizáciami, s orgánmi štátnej správy (miestnou vojenskou správou, policajným zborom, útvarmi civilnej ochrany apod.).

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- popísať právne normy upravujúce povinnosti prípravy občanov Slovenskej republiky na ochranu ich zdravia, ochranu prírody a obranu vlasti,
- mať prehľad o orgánoch a organizáciách podieľajúcich sa na brannej, ekologickej a humanitárnej výchove občanov,
- mať schopnosť poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch,
- mať základné schopnosti pri riešení mimoriadnych situácií alebo udalostí,
- chrániť prírodu a životné prostredie,
- mať záujem o športové aktivity podporujúce jeho telesný a zdravotný rozvoj.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Teoretická príprava
- 2) Praktický výcvik
- 3) Mimovyučovacie aktivity

Popis obsahových štandardov

Teoretická príprava

Teoretická príprava nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiakov získaných v účelových cvičeniach. Žiaci sa oboznamujú s právnymi normami, ktoré upravujú povinnosti občanov na ochranu ich zdravia, ochranu prírody a obranu vlasti ako aj o organizáciách podieľajúcich sa na brannej, ekologickej a humanitárnej výchove. Získajú poznatky o dôležitých medzinárodných dohodách, o poslaní a funkcii

ozbrojených síl, armády a civilnej ochrany v SR, o najnovších poznatkoch z dopravnej výchovy, zdravotvedy a ekológie, o technických športoch, sebaobrane, o právnych podmienkach vlastníctva a používania zbrane a iných prostriedkov sebaobrany. Teoretická príprava trvá 3 hodiny.

Praktický výcvik

Praktický výcvik sa zameriava na komplex týchto tematických celkov:

- Zdravotnícka príprava (5 hodín) dopĺňa učivo účelového cvičenia. Žiaci sa zdokonaľujú v poskytovaní prvej pomoci pri úpaloch, uštipnutiach hadom, popáleninách a priestreloch. Vedia zhotoviť improvizované nosidlá a určiť poradie naliehavosti ošetrovania zranených osôb ako je umelé dýchanie, kriesenie, stabilizovaná poloha, poleptania chemickými látkami, otravy a omrzliny.
- Mimoriadne udalosti – civilná ochrana (5 hodín) môže byť modelovaný na používanie signálov v priebehu činností. Žiaci sa naučia správne reagovať na požiar, výbuch plynu, zával alebo zosuv pôdy, letecké nešťastie, radiačnú haváriu, otravu potravinami a vodou.
- Pobyt v prírode (5 hodín) obsahuje komplex činností spojených s vybudovaním stanového tábora. Žiaci sa naučia pripravovať stravu v improvizovaných podmienkach a na provizórnych prostriedkoch, vybudovať a označiť trať pre orientačný beh, zrealizovať preteky podľa pravidiel. Sú vedení k ochrane, úprave a čistote prírodného prostredia, k poznávaniu prírodných úkazov, liečivých a chránených rastlín.
- Technické činnosti a športy (3 hodiny) sú zamerané na rôzne aktivity ako sú exkurzie do športových zariadení, kde majú možnosť sledovať ukážky športovej streľby, rádioamatérskej a spojovacej činnosti, športového potápania a vodáctva, modelárstva, leteckých športov a parašutizmu, horolezectva a týmto sa motivovať k aktívnejšej športovej činnosti. Zároveň získavajú prehľad o náročnosti športových výkonov, výkonovej obtiažnosti, pravidlách a zásadách športovej činnosti.

Mimovyučovacie aktivity

Teoretická príprava a praktický výcvik sa odporúčajú spojiť s mimovyučovacími aktivitami. Odporúča sa organizovať podľa podmienok aj zdokonaľovací plavecký výcvik, rôzne športové súťaže podľa osobitných predpisov.

Telovýchovno-výcvikový kurz

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Účelový Telovýchovno-výcvikový kurz sa organizuje v prvom a druhom ročníku štúdia v rozsahu 5 dní po 7 hodín. Môže sa organizovať ako plavecký výcvik a lyžiarsky výcvik. Kurz nadväzuje na výučbu plávania a lyžovania základnej školy. Žiaci si osvojujú športové a úžitkové spôsoby plávania a lyžovania, zvyšuje sa úroveň ich pohybových schopností, upevňuje sa ich zdravie, zvyšuje telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť. Názorné a praktické metódy prevládajú nad verbálnym a hodnotenie žiakov je slovné. Presný termín určí riaditeľ školy.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- zvládnuť techniku plaveckých spôsobov – kraul, znak, prsia, ľubovoľný spôsob, skoky do vody,
- zvládnuť základy lyžiarskej techniky,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc pri záchrane topiaceho sa a pri úrazoch na lyžiarskych svahoch.

Prehľad obsahových štandardov

2) Plávanie

3) Lyžovanie

Popis obsahových štandardov

Plávanie

Plávanie zvyšuje úroveň pohybových schopností žiakov, najmä vytrvalosti. Žiaci si osvojujú základné poznatky z teórie plávania, jeho špecifiká z hľadiska biomechaniky a fyziológie. Pôsobenie plávania na organizmus človeka je mimoriadne významné. Žiaci takto získavajú poznatky aj o využití svojho voľného času, informácie o kondičných cvičeniach, rehabilitačného a rekreačného plávania. Osvojujú si tiež pravidlá plávania a správneho dýchania. Hodnotia sa technika plávania, uzlové body v technike a zručnosti pri záchrane topiaceho sa.

Lyžovanie

Lyžovanie má nezastupiteľné miesto vo funkčnom a pohybovom zdokonaľovaní každého jednotlivca. Prispieva k upevneniu zdravia, zvýšeniu telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti, pomáha odstraňovať nedostatky zdravotne oslabeným žiakom, prispieva k psychického, sociálnemu a morálnemu vývinu mládeže. Žiaci by mali zvládnuť bezpečné ovládanie lyží v primeranom lyžiarskom teréne optimálnou lyžiarskou technikou. Výcvik by sa mal zamerať na zvládnutie znožného oblúka prestúpením v širšej stope, vyvážený dynamický postoj po spádnici a jazde šikmo svahom, správne rozloženie hmotnosti, postavenie a vytočenie trupu, prenášanie váhy z jednej lyže na druhú, pre pokročilých lyžiarov sa odporúča zvládnuť striedavý beh dvojkročnej a súpažnej techniky. Kurz poskytuje aj informácie o lyžiarskom výstroji a nebezpečenstvách zimného pobytu v horách.

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

10.3 Učebné osnovy odborných predmetov

Názov a adresa školy	Súkromná stredná odborná škola PAMIKO Kukučínova 23, 040 01 Košice
Názov školského vzdelávacieho programu	Stravovacie služby
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Stupeň vzdelania	stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná, externá

Názov predmetu	Ekonomika
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne v 1., 2. a 3. ročníku spolu 93 vyučovacích hodín
Ročník	Prvý, druhý, tretí
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.3.1 Ekonomika

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „*Technologické a technické vzdelávanie*“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 1 hodinu. Jeho výučba je orientovaná do 1. a 2. ročníka štúdia.

Obsahové okruhy vzdelávacej oblasti ekonomické vzdelávanie vymedzujú učivo spoločné pre všetky skupiny odborov bez ohľadu na ich profiláciu. Oblasť má medzipredmetový charakter, dopĺňa vedomosti a zručnosti žiaka, získané v ďalších odborných zložkách vzdelávania o najdôležitejšie poznatky a zručnosti súvisiace s jeho uplatnením vo svete práce. Tie by mu mali pomôcť pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Predmet ekonomika spolu s ostatnými odbornými predmetmi vytvára základ ekonomického myslenia a rozvíja intelektuálne schopnosti žiakov.

Vzdelávacia oblasť ekonomika vedie žiakov k tomu, aby porozumeli základným vzťahom v trhovej ekonomike. Žiaci získavajú základné vedomosti o právnej úprave pracovnoprávných vzťahoch a podnikaní, najmä podnikania živnostenského. Oblasť zahŕňa učivo o základných podnikových činnostiach a učivo o majetku podniku a jeho hospodárení. Žiaci sa učia porozumieť ekonomickej podstate miezd, daní, zdravotného a sociálneho poistenia.

Stále sa vyvíjajúca legislatíva a vzťahy na ekonomickom trhu i na trhu práce vyžadujú, aby absolvent dokázal teoretické vedomosti aplikovať v praxi. Preto kladie táto vzdelávacia oblasť veľký dôraz na praktickú aplikáciu získaných zručností, ktoré žiak získa riešením modelových situácií a prácou s autentickými materiálmi, s ktorými sa bežne stretne v médiách. To predpokladá schopnosť používať moderné informačné technológie, bez ktorých sa v súčasnom svete práce nezaobíde. Pretože je v tejto oblasti kontakt s realitou veľmi významný, môžu byť súčasťou ekonomického vzdelávania i besedy s prizvanými odborníkmi.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania ekonomiky majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci učebného odboru. Vyučujúci pri výklade učiva vytvára modelové problémové situácie, pri ktorých žiaci hľadajú optimálne riešenie, využívajú poznatky a skúsenosti z odborného výcviku. Zároveň vyučujúci uplatňuje medzipredmetové vzťahy, čo podmienkou pochopenia ekonomických javov a procesov, ale aj praktickej použiteľnosti ekonomických vedomostí. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami a počítačom. Odporúčajú sa aj rôzne odborné časopisy s ekonomickou tematikou a denná tlač.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Výučba bude prebiehať v bežnej triede a počítačovej učebni.

Ciele vyučovacieho predmetu

Jedným zo základných cieľov vymedzených touto vzdelávacou oblasťou je príprava takého absolventa, ktorý má nielen určitý odborný profil, ale ktorý sa vďaka nemu dokáže tiež úspešne presadiť na trhu práce i v živote.

Cieľom vyučovacieho predmetu ekonomika je poskytnúť žiakom základné odborné poznatky o ekonomických pojmoch a vzťahoch, právnych formách podnikania, o pôsobení trhového mechanizmu, základoch makroekonómie, ekonomike podniku a efektívnom a hospodárnom správaní. Oboznámia sa s podstatou a fungovaním národného hospodárstva a osvoja si odbytovú a riadiacu činnosť podniku s cieľom naučiť ich praktickej realizácii v odbore.

Vo vyučovacom predmete ekonomika využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú vážiť si a chrániť kultúrne dedičstvo našich predkov.

Schopnosti riešiť problémy

- + rozpoznať problémy v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- + vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,
- + hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- + posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- + korigovať nesprávne riešenia problému,
- + používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- + získavať informácie v priebehu ich odborného vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- + zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- aktívne používať ekonomické pojmy a ovládať ich súvislosti,
- chápať príčiny a dôsledky stavu a vývoja ekonomických javov a procesov,
- poznať podstatu a princípy výrobného, obchodného podniku, odbytového podniku, podniku služieb a podnikateľskej činnosti,
- poznatky z ekonomiky a riadenia podnikovej činnosti a poznať základné spôsoby dosiahnutia podnikateľských cieľov,
- vyhotoviť podnikateľský plán a plán rozvoja podnikateľskej činnosti v podmienkach trhovej ekonomiky,
- ovládať podstatu a princípy finančného hospodárenia a oboznámiť sa s vykonávaním rozboru finančného hospodárenia,
- poznať úlohu podnikového manažmentu v riadiacom procese,
- poznatky o význame a metódach marketingu,
- dokázať hospodárne a ekologicky využívať pracovné prostriedky so snahou dosiahnuť efektívny ekonomický výsledok,
- aktívne využívať IKT v organizačnej, riadiacej práci a pri vedení rôznej agendy
- ovládať vecne, štylisticky, gramaticky a formálne správne normalizovanú úpravu písomností,
- mať kultivovaný prejav v písomnom i ústnom styku,
- sa vyjadrovať ústne a písomne primerane situácii,
- čítať s porozumením,
- pozorne počúvať,
- voliť optimálnu formu a spôsob komunikácie,
- spracovať písomný materiál zrozumiteľným spôsobom,
- prezentovať informácie jasne, stručne, presne a zrozumiteľne,
- komunikovať prostredníctvom informačných a komunikačných technológií,

- orientovať sa v právnych normách a predpisoch, v platnom právnom poriadku a základných ustanoveniach obchodného, živnostenského, občianskeho, rodinného a pracovného práva,
- sa orientovať v právnych formách podnikania a charakterizovať ich základné črty,
- posúdiť vhodné formy podnikania v svojom odbore,
- na príklade popísať základné povinnosti podnikateľa voči štátu,
- používať základné odborné technické a technologické pojmy,
- poznať a aplikovať zásady hospodárenia a správneho používania surovín a materiálov,
- poznať a aplikovať spôsoby ochrany vlastností surovín, materiálov a tovaru,
- hodnotiť kvalitu surovín, materiálov a tovaru,
- poznať základné druhy zariadení strojov používaných na pracovisku,
- na príklade vysvetliť funkciu a údržbu jednoduchých zariadení a strojov,
- aplikovať zásady správnej výrobnéj praxe (HACCP),
- sa orientovať v hospodárskych písomnostiach,
- poznať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- posúdiť svoje zdravotné, osobnostné a kvalifikačné predpoklady pre výkon svojho povolania, možnosti ďalšieho štúdia a profesijnej orientácie,
- posúdiť profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- vhodne prezentovať vlastnú osobu a prácu, vhodne vystupovať pri prijímacom pohovore,
- uviesť príklad postupu, ako uzatvoriť pracovnú zmluvu a podať výpoveď,
- používať svoje pracovné práva a vyžadovať ich rešpektovanie od ostatných rešpektovať svoje pracovné povinnosti,
- vybrať bezpečné pracovné postupy s ohľadom na životné prostredie,
- používať adekvátne pracovné prostriedky,
- sa správať poučene a adekvátne situácii v prípade pracovného úrazu.

Prehľad obsahových štandardov

1. Základné ekonomické pojmy
2. Podnikanie a podnikateľ
3. Podnik, majetok podniku a hospodárenie podniku
4. Peniaze, mzdy, dane a poisťné
5. Zamestnanci
6. Pravidlá riadenia osobných financií

Popis obsahových štandardov

Základne ekonomické pojmy

Obsah vzdelávania vedie žiakov k tomu, aby porozumeli základným vzťahom v trhovej ekonomike, ovládali pojmy ako sú potreby, statky, služby, spotreba a životná úroveň. Žiaci získavajú základné poznatky o výrobe, základných výrobných faktoroch, hospodárskom cykle, o podstate tovaru, forme a funkcii peňazí. Žiaci získavajú vedomosti o fungovaní trhu, subjektoch trhu, učia sa porozumieť základným prvkom trhu - ponuke, dopytu a cene.

Podnikanie, podnikateľ

Žiaci získavajú základné vedomosti o právnej úprave pracovnoprávných vzťahov a podnikaní, najmä o živnostenskom podnikaní. Učia sa o význame podnikateľského zámeru pre podnikateľa, jeho štruktúre, obsahu a spracovaní jednoduchého podnikateľského zámeru.

Podnik, majetok podniku a hospodárenie podniku

Obsah zahŕňa učivo o základných podnikových činnostiach (hlavná činnosť, zásobovanie, investičná činnosť, personálna činnosť, odbytová činnosť, riadiaca činnosť) a učivo o majetku podniku a jeho hospodárení.

Peniaze, mzdy, dane, poisťné

Žiaci sa naučia porozumieť ekonomickej podstate miezd, daní, zdravotného a sociálneho poistenia. Získavajú vedomosti o náležitostiach a obehu základných účtovných dokladoch a učia sa ich vyhotovovať.

Zamestnanci

Obsah vzdelávania učí žiakov porozumeniu organizácii práce na pracovisku. Žiaci získajú vedomosti o druhoch škôd a o možnostiach predchádzania škodám, o zodpovednosti zamestnanca a zodpovednosti zamestnávateľa.

Pravidla riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na orientáciu v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny. Dôležitou súčasťou prípravy je orientácia v problematike ochrany práv spotrebiteľa. Žiaci získajú vedomosti o základných pravidlách riadenia vlastných financií a naučia sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií. Naučia sa orientovať v oblasti finančných inštitúcií za súčasného používania základných pojmov v oblasti finančníctva a sveta peňazí. Formou praktických cvičení sú teoretické vedomosti overované v praxi.

Obsah vzdelávania vedie žiakov k tomu, aby porozumeli základným vzťahom v trhovej ekonomike, ovládali pojmy ako sú potreby, statky, služby, spotreba a životná úroveň. Žiaci získavajú základné poznatky o výrobe, základných výrobných faktoroch, hospodárskom cykle, o podstate tovaru, forme a funkcii peňazí. Žiaci získavajú vedomosti o fungovaní trhu, subjektoch trhu, učia sa porozumieť základným prvkom trhu - ponuke, dopytu a cene. Žiaci získavajú základné vedomosti o právnej úprave pracovnoprávných vzťahov a podnikaní, najmä o živnostenskom podnikaní. Učia sa o význame podnikateľského zámeru pre podnikateľa, jeho štruktúre, obsahu a spracovaní jednoduchého podnikateľského zámeru.

Obsah zahŕňa učivo o základných podnikových činnostiach (hlavná činnosť, zásobovanie, investičná činnosť, personálna činnosť, odbytová činnosť, riadiaca činnosť) a učivo o majetku podniku a jeho hospodárení.

Obsah vzdelávania učí žiakov porozumeniu organizácii práce na pracovisku. Žiaci získajú vedomosti o druhoch škôd a o možnostiach predchádzania škodám, o zodpovednosti zamestnanca a zodpovednosti zamestnávateľa.

Obsah učiva je zameraný na orientáciu v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny. Dôležitou súčasťou prípravy je orientácia v problematike ochrany práv spotrebiteľa. Žiaci získajú vedomosti o základných pravidlách riadenia vlastných financií a naučia sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií. Naučia sa orientovať v oblasti finančných inštitúcií za súčasného používania základných pojmov v oblasti finančníctva a sveta peňazí. Formou praktických cvičení sú teoretické vedomosti overované v praxi.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Základné ekonomické pojmy	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Podnikanie a podnikateľ	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Podnik, majetok podniku a hospodárenie podniku	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Peniaze, mzdy, dane a poisťné	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, účtovnými dokladmi

Zamestnanci	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Pravidlá riadenia osobných financií	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Trh a trhový mechanizmus	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Právne formy podnikania	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Národné hospodárstvo	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, účtovnými dokladmi
Vecná stránka činnosti podniku	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, účtovnými dokladmi
Investičná, zásobovacia a personálna činnosť podniku	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, účtovnými dokladmi
Výroba Marketing	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, účtovnými dokladmi
Financovanie a riadenie podniku Manažment	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, účtovnými dokladmi

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Základné ekonomické pojmy	Kudláč.: Ekonomika poľnohospodárstva 1. Príroda a.s., Bratislava 1999 Kolektív autorov.: Ekonomia pre učiteľov. Nadácia F. A. Hayeka Bratislava 2006 Kolektív autorov.: Základy ekonómie a ekonomiky. SPN. Bratislava 1995	PC Dataprojektor Tabuľa Videotechnika	Farebné fixy Grafy Fólie Didaktický test	Internet

Podnikanie a podnikateľ	Kolektív autorov.: Základy ekonómie a ekonomiky. SPN. Bratislava 1995 Kolektív autorov.: Ekonómia pre učiteľov. Nadácia F. A. Hayeka Bratislava 2006 Kolektív autorov.: Podniková ekonomika. SPN. Bratislava 1998 Kolektív autorov.: Ekonomika pre študijné odbory. SPN Bratislava 2008 Hartmanová E, Jakubeková M.: Ekonomika pre učebné odbory, SPN 2004	Dataprojektor PC Tabuľa Filpchart Videotechnika	Farebné fixy Fólie	Živnostenský zákon
Podnik, majetok podniku a hospodárenie podniku	Kolektív autorov.: Podniková ekonomika. SPN. Bratislava 1998 Kolektív autorov.: Základy ekonómie a ekonomiky. SPN. Bratislava 1995 Hartmanová E, Jakubeková M.: Ekonomika pre učebné odbory, SPN 2004	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Farebné fixy Fólie Účtovné doklady	Internet
Peniaze, mzdy, dane a poisťné	Kudláč.: Ekonomika poľnohospodárstva 1. Príroda a.s., Bratislava 1999 Václav Kudláč.: Účtovníctvo v poľnohospodárstve. Príroda s.r.o. 2002	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Kalkulačka Farebné fixy Fólie Didaktický test	Internet
Zamestnanci	Zákoník práce Hartmanová E, Jakubeková M.: Ekonomika pre učebné odbory, SPN 2004	PC Tabuľa Filpchart	Farebné fixy Kalkulačka	P a M č6/2008
Pravidlá riadenia osobných financií	Hartmanová E, Jakubeková M.: Ekonomika pre učebné odbory, SPN 2004	PC Tabuľa Filpchart	tlačivá	Internet Školský kalendár finančnej gramotnosti
Trh a trhový mechanizmus	Kolektív autorov.: Základy ekonómie a ekonomiky. SPN. Bratislava 1995 Kolektív autorov.: Ekonómia pre učiteľov. Nadácia F. A. Hayeka Bratislava 2006 Kolektív autorov.: Podniková ekonomika. SPN. Bratislava 1998 Kolektív autorov.: Ekonomika pre študijné odbory. SPN Bratislava 2008 Hartmanová E, Jakubeková M.: Ekonomika pre učebné odbory, SPN 2004	Dataprojektor PC Tabuľa Filpchart Videotechnika	Farebné fixy Fólie	Živnostenský zákon
Právne formy podnikania	Kolektív autorov.: Podniková ekonomika. SPN. Bratislava 1998 Kolektív autorov.: Základy ekonómie a ekonomiky. SPN. Bratislava 1995 Hartmanová E, Jakubeková M.: Ekonomika pre učebné odbory, SPN 2004	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Farebné fixy Fólie Účtovné doklady	Internet
Národné hospodárstvo	Kudláč.: Ekonomika poľnohospodárstva 1. Príroda a.s., Bratislava 1999 Václav Kudláč.: Účtovníctvo v poľnohospodárstve. Príroda s.r.o. 2002	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Kalkulačka Farebné fixy Fólie Didaktický test	Internet
Vecná stránka činnosti podniku	Kudláč.: Ekonomika poľnohospodárstva 1. Príroda a.s., Bratislava 1999 Václav Kudláč.: Účtovníctvo v poľnohospodárstve. Príroda s.r.o. 2002	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Kalkulačka Farebné fixy Fólie Didaktický test	Internet
Investičná, zásobovacia a personálna činnosť podniku	Kudláč.: Ekonomika poľnohospodárstva 1. Príroda a.s., Bratislava 1999 Václav Kudláč.: Účtovníctvo v poľnohospodárstve. Príroda s.r.o. 2002	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Kalkulačka Farebné fixy Fólie Didaktický test	Internet
Výroba Marketing	Kolektív autorov.: Podniková ekonomika. SPN. Bratislava 1998 Kolektív autorov.: Základy ekonómie a ekonomiky. SPN. Bratislava 1995 Hartmanová E, Jakubeková M.: Ekonomika pre učebné odbory, SPN 2004	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Farebné fixy Fólie Účtovné doklady	Internet
Financovanie a riadenie podniku -	Kolektív autorov.: Podniková ekonomika. SPN. Bratislava 1998 Kolektív autorov.: Základy	Dataprojektor Videotechnika	Farebné fixy Fólie	Internet

manažment	ekonómie a ekonomiky. SPN. Bratislava 1995 Hartmanová E, Jakubeková M.: Ekonomika pre učebné odbory, SPN 2004	PC Tabuľa Filpchart	Účtovné doklady	
-----------	--	---------------------------	--------------------	--

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test a praktické cvičenia na overenie a osvojenie komplexných vedomostí a zručností žiakov.

Názov predmetu	Hospodárske výpočty
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne v 2. a 3. ročníku, spolu 63 vyučovacích hodín
Ročník	Druhý, tretí
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.3.2 Hospodárske výpočty

Charakteristika predmetu

Hospodárske výpočty v odbornom školstve majú svoje významné miesto, nakoľko v jednotlivých odboroch plnia popri funkcii všeobecného vzdelávania aj prípravnú funkciu pre odbornú zložku vzdelávania.

Všeobecným cieľom vzdelávania je výchova premýšľavého človeka, ktorý bude vedieť používať matematické výpočty v rôznych životných situáciách /v odbornej zložke vzdelávania v ďalšom štúdiu, v osobnom živote, budúcom zamestnaní, voľnom čase, a pod. /

Predmet hospodárske výpočty v študijnom odbore svojim obsahom nadväzuje na učivo strednej odbornej školy, rozvíja, rozširuje a prehľbuje ho. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Vedomosti a zručnosti, ktoré žiaci získajú pri štúdiu v tomto predmete veľmi rozvíjajú odborné poznatky, ktoré súvisia so zabezpečovaním a uskutočňovaním odbornej praxe.

Žiaci si musia uvedomiť, že hospodárske výpočty a ich výpočtové procesy poskytujú ľuďom nielen nové poznatky, ktoré postupne využívajú, ale ovplyvňujú aj zmeny výroby, spôsob života a rôzne výskumy. Preto sme pri výbere učiva veľmi citlivo pristupovali už aj vzhľadom k ich aplikácii v odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporcionality a primeranosť učiva podľa schopnosti žiakov.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania hospodárskych výpočtov majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci učebného odboru.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu hospodárske výpočty proporcionálne zastúpenie a prepojenie empirického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov. Predmet hospodárske výpočty je previazaný s odbornými predmetmi takmer vo všetkých jeho tematických celkoch.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu hospodárske výpočty v študijnom odbore je poskytnúť žiakovi súbor vedomostí, zručností a kompetencií o javoch, zákonitostiach a vzťahoch medzi nimi, formovať logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku a občianskom živote. Žiaci získajú poznatky o vybraných pojmoch, osvoja si matematické názvoslovie, budú ovládať základné pravidlá počítania v prebratých celkoch. Žiaci nadobudnú presvedčenie o užitočnosti teoretických poznatkov a praktických zručností, že

matematické poznanie má význam pre ich osobnostný rast nielen z hľadiska konkrétneho praktického obsahu, ale aj z odhaľovania všeobecných princípov života na zemi.

Výstupné všeobecné ciele:

- vedieť používať správne výpočtové postupy pri riešení jednoduchých i zložitejších ekonomických úloh, využiť pritom medzipredmetové vzťahy s matematikou,
- pochopiť ekonomickú podstatu vypočítaných ukazovateľov, dokázať ich slovne podľa potreby aj graficky interpretovať,
- schopnosť navrhnúť ďalší postup na základe vypočítaného výsledku,
- získať správne návyky pri ekonomických výpočtoch,
- vedieť správne využiť pri ekonomických výpočtoch prostriedky výpočtovej techniky.

Výstupné špecifické ciele:

- osvojiť si základné návyky, výpočtové postupy a metódy riešenia úloh v hospodárskych výpočtoch,
- vysvetliť základné štatistické pojmy, vedieť vysvetliť ich podstatu,
- pochopiť podstatu jednotlivých metód a výpočtových postupov v hospodárskych výpočtoch , vedieť ich správne využiť,
- zvládnuť výpočet percentového a promilového počtu,
- prakticky zvládnuť výpočty v peňažných ústavoch,
- formovať pracovné schopnosti, výpočtové zručnosti a charakterové vlastnosti žiakov .

Kľúčové kompetencie

Spôsobilosť konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

- ✚ rozpoznávať problémy v priebehu vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, a pod.),
- ✚ logicky zdôvodňovať svoje názory, konanie a rozhodnutia,
- ✚ vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri vzdelávaní,
- ✚ hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- ✚ posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- ✚ korigovať nesprávne riešenia problému,
- ✚ vybrať si správne rozhodnutie z viacerých možností, vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia.

Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie.

komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

- ✚ pochopiť a osvojiť si metódy informačnej a komunikačnej technológie včítane možnosti učenia sa on-line,
- ✚ zoznámiť sa s rôznymi druhmi počítačových programov a spôsobom ich obsluhy,
- ✚ ovládať obsluhu periférnych zariadení potrebných pre činnosť používaného programu, ✚ vyhľadávať vhodné informačné zdroje a potrebné informácie,
- ✚ posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov, byť mediálne gramotný, ✚ vyjadrovať sa správne v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,

Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

- ✚ prejavíť empatiu a sebareflexiu, ✚ motivovať pozitívne seba a iných,
- ✚ prezentovať svoje myšlienky, názory a postoje.

Odborné kompetencie

Požadované vedomosti

Absolvent má:

- ✚ charakterizovať základné úlohy a využitie hospodárskych výpočtov, vysvetliť percentový, promilový a úrokový počet,
- ✚ popísať základné výpočty v peňažných ústavoch, vypočítať stredné hodnoty,
- ✚ zostavovať grafy a tabuľky,
- ✚ vypočítať indexy a ekonomický ich interpretovať.

Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- ✚ pracovať s odbornou literatúrou, aplikovať v praxi odborné poznatky,
- ✚ aplikovať v praxi zásady spoločenského správania a medziľudských vzťahov, aplikovať návyky z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia.

Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- ✚ empatiou, toleranciou, komunikatívnosťou, kreativitou,
- ✚ presnosťou, zodpovednosťou, sebadisciplíny

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Úvod do hospodárskych výpočtov	Informačnoreceptívna – výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Písomná práca
Percentový, promilový a úrokový počet	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna , individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Základné výpočty v peňažných ústavoch	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Práca s výpočtovou technikou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Úvod do hospodárskych výpočtov	Oľga Ďuricová, Dezider Kelemen: Hospodárske výpočty a štatistika, pre 2.ročník obchodných akadémií, Bratislava, SNP, 2004 doc.Ing.Jozef Zelenák, CSc. a kol. Hospodárske výpočty, pre 1.ročník obchodných akadémií, Bratislava, SNP, 1993	Sd fDataprojektor PC Magnetická tabuľa Tabuľa Filpchart	Kalkulačky Učebnica	Internet

<p>Percentový, promilový a úrokový počet</p>	<p>Oľga Ďuricová, Dezider Kelemen: Hospodárske výpočty a štatistika, pre 2.ročník obchodných akadémií, Bratislava, SNP, 2004 doc.Ing.Jozef Zelenák, CSc. a kol. Hospodárske výpočty, pre 1.ročník obchodných akadémií, Bratislava, SNP, 1993</p>	<p>Datapojektor PC Tabuľa Filpchart Videotechnika</p>	<p>Kalkulačky Učebnica</p>	<p>Internet</p>
<p>Základné výpočty v peňažných ústavoch</p>	<p>Oľga Ďuricová, Dezider Kelemen: Hospodárske výpočty a štatistika, pre 2.ročník obchodných akadémií, Bratislava, SNP, 2004 doc.Ing.Jozef Zelenák, CSc. a kol. Hospodárske výpočty, pre 1.ročník obchodných akadémií, Bratislava, SNP, 1993</p>	<p>Datapojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart</p>	<p>Kalkulačky Učebnica</p>	<p>Internet</p>

Názov predmetu	Spoločenská komunikácia
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne v 1. a 2. ročníku, spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	Prvý, druhý
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.3.3 Spoločenská komunikácia

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Komunikácia“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 1 vyučovaciu hodinu týždenne v dvoch ročníkoch. Jeho výučba je orientovaná do prvého a druhého ročníka.

Vyučovací predmet formuje osobnosť žiaka s dôrazom na morálne správanie, konanie, na správnu komunikáciu. Žiak získa vedomosti o spoločenskej etikete, spoločenskom vystupovaní a osvojí si základné návyky spoločenského správania sa a vystupovania v rôznych situáciách.

Odborný predmet spoločenská komunikácia v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka rozvíja, rozširuje a prehĺbuje učivo predmetov stolovanie, slovenský jazyk, informatika, občianska náuka, etická výchova a odborný výcvik. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (témy a podtémy). Učivo sa skladá z poznatkov o osobnosti človeka, emóciách, psychickom zdraví a strese, popisuje a charakterizuje jednotlivé druhy sociálnych skupín, z poznatkov o etike a spoločenskej etikete. Pri výbere učiva sme pristupovali už aj vzhľadom k jeho aplikácii v ďalších odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporcionálnosť a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti styku so zákazníkmi.

Odborný predmet je medzipredmetovo previazaný s odbornými vyučovacími predmetmi odborný výcvik a stolovanie, a taktiež so všeobecno-vzdelávacími predmetmi slovenský jazyk, informatika, etická výchova a občianska náuka.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania spoločenskej komunikácie majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci učebného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami a počítačom. Odporúčajú sa aj rôzne odborné časopisy.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu spoločenská komunikácia proporcionálne zastúpenie a prepojenie praktického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti využívať informačné technológie*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu je naučiť žiaka sebapoznaniu a sebaregulácie cez poznatky z oblasti poznania štruktúry osobnosti. Žiak úspešne komunikuje vo formálnych i neformálnych sociálnych skupinách, ovláda spoločenské vystupovanie, etiku, morálku.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete spoločenská komunikácia využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Schopnosti riešiť problémy

- + rozpoznávať problémy v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, degustovanie a pod.),
- + vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,
- + hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- + posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- + korigovať nesprávne riešenia problému,
- + používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- + získavať informácie v priebehu ich odborného vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- + zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Výkonové štandardy

- posúdiť svoje osobnostné a kvalifikačné predpoklady pre výkon svojho povolania
- využívať vedomosti a spôsobilosti v praktickom živote
- vážiť si hodnoty ľudskej práce
- vedieť sa prispôbiť potrebám kolektívu
- rozvíjať si psychické a fyzické zdravie
- konať zodpovedne a tolerantne

Obsahové štandardy

1. Základné pojmy
2. Spoločenská etika
3. Osobnosť
4. Cesta k úspešnej kariére
5. Komunikácia na pracovisku
6. Interkultúrna komunikácia

Popis obsahových štandardov

Základné pojmy

Obsah učiva sa zameriava na to čo je to komunikácia, prečo komunikujeme, ako komunikujeme a s akými bariérami sa stretávame pri komunikácii, sociálnou, verbálnou a neverbálnou komunikáciou.

Spoločenská etiketa

V rámci vzdelávania si žiaci osvoja základné návyky spoločenského správania a vystupovania v rôznych životných situáciách a komunikovať s rozličnými typmi ľudí.

Osobnosť

Zaoberá sa poznaním človeka ako celku, žiaci sa naučia sebapoznaniu a sebaregulácii.

Cesta k úspešnej kariére

Zameriava sa na plán osobného rozvoja, na priebeh pracovného pohovoru, na získavanie informácií a komunikáciu prostredníctvom internetu.

Komunikácia na pracovisku

Zaoberá sa na komunikáciu na pracovisku s kolegami, s nadriadenými a so zákazníkmi.

Interkultúrna komunikácia

Zaoberá sa interkultúrnou komunikáciou a jej bariérami, komunikáciou s cudzincami, prácou a dovolenkovaním v zahraničí.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Základné pojmy	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh, aktivity	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Spoločenská etiketa	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh, aktivity	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Osobnosť	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh, aktivity	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Cesta k úspešnej kariére	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh, aktivity	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Komunikácia na pracovisku	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh, aktivity	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Interkultúrna komunikácia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh, aktivity	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Základné pojmy	Hartmannová, Petrufová: Spoločenská komunikácia pre 2. ročník obchodných akadémií	Interaktívna tabuľa PC Tabuľa	Papiere Farebné fixy Tlačiareň	Internet
Spoločenská etiketa	Hartmannová, Petrufová: Spoločenská komunikácia pre 2. ročník obchodných akadémií	Interaktívna tabuľa PC Tabuľa	Papiere Farebné fixy Tlačiareň	Internet
Osobnosť	Hartmannová, Petrufová: Spoločenská komunikácia pre 2. ročník obchodných akadémií	Interaktívna tabuľa PC Tabuľa	Papiere Farebné fixy Tlačiareň	Internet
Cesta k úspešnej kariére	Hartmannová, Petrufová: Spoločenská komunikácia pre 2. ročník obchodných akadémií	Interaktívna tabuľa PC Tabuľa	Papiere Farebné fixy Tlačiareň	Internet
Komunikácia na pracovisku	Hartmannová, Petrufová: Spoločenská komunikácia pre 2. ročník obchodných akadémií	Interaktívna tabuľa PC Tabuľa	Papiere Farebné fixy Tlačiareň	Internet

Interkultúrna komunikácia	Hartmannová, Petrufová: Spoločenská komunikácia pre 2. ročník obchodných akademii	Interaktívna tabuľa PC Tabuľa	Papiere Farebné fixy Tlačiareň	Internet
---------------------------	---	-------------------------------------	--------------------------------------	----------

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborné praktické cvičenia na overenie a osvojenie komplexných vedomostí a zručností žiakov.

Názov predmetu	Potraviny a výživa
Časový rozsah výučby	2,5 hodiny týždenne 1. ročník, 1 hodina týždenne 2. a 3. ročník spolu 145 vyučovacích hodín
Ročník	Prvý, druhý, tretí
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.3.4 Potraviny a výživa

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „*Technologické a technické vzdelávanie*“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Na vytvorenie predmetu sme vychádzali z obsahového štandardu „*Suroviny a materiál*“. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 4 hodiny. Jeho výučba je orientovaná do všetkých troch ročníkov.

Odborný predmet potraviny a výživa v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka rozvíja, rozširuje a prehĺbuje učivo chémie. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Vedomosti a zručnosti, ktoré žiaci získajú pri štúdiu v tomto predmete veľmi úzko súvisia so zabezpečením výživy, zložením potravín a biochemickými procesmi, ktoré v nich prebiehajú. Učivo sa skladá z poznatkov o potravinách, hodnote potravín, potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu, pochutinách a koreninách, mliečnych výrobkoch, sladidlách, zásadách správnej výživy, osobnej a potravinovej hygieny. Pri výbere učiva sme pristupovali už aj vzhľadom k jeho aplikácii v ďalších odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti bezpečnej a hygienickej práce a manipulácie s potravinami. Úlohou predmetu je oboznámiť žiakov aj s biologickou a energetickou hodnotou potravín, so zásadami správnej životosprávy, propagovať ju a uplatňovať vo vlastnej životospráve. Budeme žiakov viesť aj k hospodárnemu využívaniu potravín.

Odborný predmet je medzipredmetovo previazaný s odbornými vyučovacími predmetmi odborný výcvik, technológia a chémia.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania predmetu potraviny a výživa majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci učebného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami a počítačom. Odporúčajú sa aj rôzne odborné časopisy s gastro tematikou.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu potraviny a výživa proporcionálne zastúpenie a prepojenie praktického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti využívať informačné technológie*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehĺbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

K významným prvkom vo výchovno-vzdelávacom procese predmetu potraviny a výživa patria aj ukážky vybraných druhov potravín a pochutín, degustácia rôznych výrobkov. Mnohé potraviny a ich spracovanie sú zaznamenané na videu alebo CD nosičoch, preto využitie počítačov a internetu tiež predstavuje možnosti simulácie experimentov.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu potraviny a výživa v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií o potravinách, ich akosti, zložení a skladovaní, formovať logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku a občianskom živote. Žiaci získajú poznatky o vybraných potravinách a pojmoch, osvoja si základné vzťahy medzi organizmom a vonkajším prostredím, budú ovládať využiteľnosť potravín pre ich technologické spracovanie. Vyzdvihnúť kultúrne dedičstvo v gastronómii. Je potrebné poukázať v rámci zlepšovania životného prostredia na význam zberných dvorov na bielu techniku. viesť žiakov k hygiene a ochrane zdravia pri práci s potravinami a prevencii pri používaní návykových látok.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete potraviny a výživa využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Schopnosti riešiť problémy

- ✚ rozpoznávať problémy v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, degustovanie a pod.),
- ✚ vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,
- ✚ hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- ✚ posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- ✚ korigovať nesprávne riešenia problému,
- ✚ používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- ✚ získavať informácie v priebehu ich odborného vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- ✚ zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Výkonové štandardy

- vysvetliť význam racionálneho stravovania a princípy zdravého životného štýlu
- vedieť dodržiavať hygienické požiadavky pri práci s potravinami
- vysvetliť druhy stravy
- poznať charakteristiku a rozdelenie ovocia a zeleniny
- osvojiť si význam ovocia a zeleniny vo výžive ľudí
- charakterizovať mlieko a mliečne výrobky, masa a masové výrobky
- určiť zloženie vajec a ich trhové druhy
- vysvetliť význam tukov vo výžive
- uviesť príklady používania rôznych druhov sladidiel
- rozlíšiť jednotlivé druhy korenín
- vysvetliť úlohu nápojov v ľudskom organizme a ich vplyv na organizmus podľa zatriedenia

Obsahové štandardy

1. Potraviny
2. Zásady správnej výživy
3. Potraviny rastlinného pôvodu
4. Obilniny

5. Sladidlá
6. Vajcia
7. Mlieko a mliečne výrobky
8. Tuky
9. Koreniny a pochutiny
10. Mäso a mäsové výrobky
11. Nápoje

Popis obsahových štandardov

Potraviny

V rámci vzdelávania si žiaci osvoja základné vedomosti o zložení potravín.

Zásady správnej výživy

Žiaci sa naučia o význame výživy a o jednotlivých druhoch stravy a ich vplyvu na ľudský organizmus.

Potraviny rastlinného pôvodu

Žiaci získavajú prehľad o jednotlivých skupinách ovocia a zeleniny, o ich správnom využití pri príprave jedál v teplej a studenej kuchyni.

Obilniny

Žiaci získajú prehľad o mlynských a pekárenských výrobkoch z obilnín, nakoľko sú každodennou súčasťou našej stravy.

Sladidlá

Žiaci si rozšíria poznatky o jednotlivých druhoch sladidiel a ich vplyvu na ľudský organizmus

Vajcia

V rámci vzdelávania si žiaci osvoja zloženie a zatriedenie vajec a ich využitie pri príprave jedál v teplej a studenej kuchyne

Tuky

Žiaci získavajú prehľad o význame tukov vo výžive a naučia sa charakterizovať rastlinné a živočíšne tuky.

Koreniny a pochutiny

Žiaci sa naučia o význame korenín a pochutín vo výžive, získajú poznatky o zatriedení korenín do skupín a vhodne ich používať pri príprave jedál, múčnikov a miešaných nápojoch

Mäso a mäsové výrobky

Žiaci si osvoja vedomosti o zložení a rozdelení jednotlivých druhov jatočného mäsa ako aj mäsových výrobkov z týchto mias. Získajú prehľad o charakteristike a význame v stravovaní ľudí.

Nápoje

V rámci vzdelávania sa žiaci naučia základy o nápojoch všeobecne, ich vplyvu na ľudský organizmus a rozdelenie do skupín. Vysvetlia pitný režim ako súčasť životného štýlu.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Potraviny	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Zásady správnej výživy	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor	Frontálna výučba Frontálna a

	Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Potraviny rastlinného pôvodu /ovocie, zelenina, huby/	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Obilniny a ich využitie / mlynské a pekárske výrobky/	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Sladidlá	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Potraviny živočíšneho pôvodu /vajcia, mlieko, tuky/	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Mäso	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Mäsové výrobky	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Hydina, zverina, ryby, kôrovce a mäkkýše	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Koreniny a pochutiny	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Nápoje	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Potraviny	Jurgová O., Úradníčková J.: Náuka o potravinách. SPN. Bratislava 1996 Schaller, Forró, Kruziak: Potraviny a nápoje 1, 2. Bratislava 2001 Šimončíč, Kruziak: Výživa SPN. 1992 Odborné časopisy: Gastro, Zdravie a výživa, Trendy v potravinárstve	Dataprojektor PC Tabuľa Filpchart Videotechnika	Vzorky potravín Vzorky surovín Ochranné pomôcky	Internet CD – zdroje potravín
Zásady správnej	Šimončíč, Kruziak: Výživa SPN. 1992	Dataprojektor	Chemické	Held a kol.:

výživy	Odborné časopisy: Gastro, Zdravie a výživa, Trendy v potravinárstve	PC Tabuľa Filpchart Videotechnika	tabuľky	Teória a prax výchovy k zdravej výžive v školách
Potraviny rastlinného pôvodu	Schaller, Forró, Kružíak: Potraviny a nápoje 1, 2. Bratislava 2001 Jurgová O., Úradníčková J.: Náuka o potravinách. SPN. Bratislava 2004 Odborné časopisy: Gastro, Zdravie a výživa, Trendy v potravinárstve	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Vzorky surovín	Odborné knihy – Jedlo ako liek, jedlo ako jed, Čarujeme so zeleninou
Obilniny a ich využitie / mlynské a pekárske výrobky/	Jurgová O., Úradníčková J.: Náuka o potravinách. SPN. Bratislava 1996 Schaller, Forró, Kružíak: Potraviny a nápoje 1. Bratislava 2001 Odborné časopisy: Gastro	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Vzorky	Internet
Sladidlá	Jurgová O., Úradníčková J.: Náuka o potravinách. SPN. Bratislava 2004 Schaller, Forró, Kružíak: Potraviny a nápoje 1, 2. Bratislava 2001 Odborné časopisy: Gastro	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Vzorky sladidiel	Held a kol.: Teória a prax výchovy k zdravej výžive v školách
Potraviny živočíšneho pôvodu /vajcia, mlieko, tuky/	Jurgová O., Úradníčková J.: Náuka o potravinách. SPN. Bratislava 1996 Schaller, Forró, Kružíak: Potraviny a nápoje 1. Bratislava 2001 Stecová, Popelka: Hygiena potravín, Proxima Press, 2005 Verčimáková a kol.: Technológia prípravy pokrmov, SPN, 2007 Odborné časopisy: Gastro, Zdravie a výživa, Trendy v potravinárstve	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Vzorky mliečnych výrobkov a tukov, čerstvé vajce	Internet, odborná kniha - Jedlo ako liek, jedlo ako jed
Mäso	Jurgová O., Úradníčková J.: Náuka o potravinách. SPN. Bratislava 1996 Schaller, Forró, Kružíak: Potraviny a nápoje 1. Bratislava 2001 Stecová, Popelka: Hygiena potravín, Proxima Press, 2005 Verčimáková a kol.: Technológia prípravy pokrmov, SPN, 2007 Odborné časopisy: Gastro, Zdravie a výživa, Trendy v potravinárstve	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Obrazový materiál – jatočné mäsa	CD – Správna hygienická prax
Mäsové výrobky	Jurgová O., Úradníčková J.: Náuka o potravinách. SPN. Bratislava 1996 Schaller, Forró, Kružíak: Potraviny a nápoje 1. Bratislava 2001 Stecová, Popelka: Hygiena potravín, Proxima Press, 2005 Verčimáková a kol.: Technológia prípravy pokrmov, SPN, 2007	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Obrazový materiál, vzorky mäsových výrobkov	odborná kniha - Jedlo ako liek, jedlo ako jed
Hydina, zverina, ryby, kôrovce a mäkkýše	Jurgová O., Úradníčková J.: Náuka o potravinách. SPN. Bratislava 1996 Brhlík, Romaňuk: Technológia pre 2. a 3.roč. SOU, SPN, 2003 Stecová, Popelka: Hygiena potravín, Proxima Press, 2005 Verčimáková a kol.: Technológia prípravy pokrmov, SPN, 2007 Schaller, Forró, Kružíak: Potraviny a nápoje 1. Bratislava 2001	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Obrazový materiál	Internet, odborné časopisy
Koreniny a pochutiny	Jurgová O., Úradníčková J.: Náuka o potravinách. SPN. Bratislava 1996 Schaller, Forró, Kružíak: Potraviny a nápoje 2. Bratislava 1987 Jurgová, Úradníčková: Pochutiny a nápoje, SPN, 2005 Odborné časopisy: Gastro	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Vzorky korenín a pochutín	CD – prezentácia, internet
Nápoje	Jurgová O., Úradníčková J.: Náuka o potravinách. SPN. Bratislava 1996 Schaller, Forró, Kružíak: Potraviny a nápoje 2. Bratislava 1987 Jurgová, Úradníčková: Pochutiny a nápoje, SPN, 2005 Odborné časopisy: Gastro	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Obrazový materiál	internet

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Názov predmetu	Technológia
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne v 2. a 3. ročníku, spolu 63 vyučovacích hodín
Ročník	Druhý, tretí
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.3.5 Technológia

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „*Technologické a technické vzdelávanie*“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Na vytvorenie predmetu sme vychádzali z obsahového štandardu „*Technológia prípravy pokrmov*“. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 1 hodinu. Jeho výučba je orientovaná do 2. a 3. ročníka štúdia.

Odborný predmet technológia v učebnom odbore 6444 H čašní, servírka rozvíja, rozširuje a prehľbuje učivo z predmetu Potraviny a výživa. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Vedomosti a zručnosti, ktoré žiaci získajú pri štúdiu v tomto predmete veľmi úzko súvisia so zabezpečovaním výživy, zložením potravín a biochemickými procesmi, ktoré v nich prebiehajú. Učivo sa skladá z poznatkov o potravinách, hodnote potravín, potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu, pochutinách a koreninách, sladidlách, zásadách správnej výživy, technologických postupoch, kalkulácií a gramáže jednotlivých porcií jedál. Pri výbere učiva sme pristupovali už aj vzhľadom k jeho aplikácii v ďalších odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporcionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti bezpečnej a hygienickej práce a manipulácie s potravinami. Úlohou predmetu je oboznámiť žiakov s dodržiavaním technologických postupov pri príprave jedál, s biologickou a energetickou hodnotou potravín, so zásadami správnej výživy, s ekonomickým hospodárením surovín pri príprave jedál.

Odborný predmet je medzipredmetovo previazaný s odbornými vyučovacími predmetmi odborný výcvik, potraviny a výživa a chémia.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania technológie majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci učebného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami a počítačom. Odporúčajú sa aj rôzne odborné časopisy s gastro tematikou.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu technológia proporcionálne zastúpenie a prepojenie praktického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti využívať informačné technológie*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

K významným prvkom vo výchovno-vzdelávacom procese predmetu technológia patria aj ukážky vybraných druhov potravín a pochutín, degustácia rôznych výrobkov. Mnohé potraviny a ich spracovanie sú zaznamenané na videu alebo CD nosičoch, preto využitie počítačov a internetu tiež predstavuje možnosti simulácie experimentov.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu technológia v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií o potravinách, ich akosti, zložení a skladovaní, formovať logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku a občianskom živote. Žiaci získajú poznatky o vybraných potravinách a pojmoch, osvoja si základné vzťahy medzi organizmom a vonkajším prostredím, budú ovládať využiteľnosť potravín pre ich technologické spracovanie.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete technológia využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, degustovanie a pod.),
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- korigovať nesprávne riešenia problému,
- používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich odborného vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
HYGIENA A BEZPEČNOSŤ PRÁCE VO VS	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
ZARIADENIA VO VS	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
ZÁKLADNÉ TEPELNÉ ÚPRAVY	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
TECHNOLÓGIA PRÍPRAVY POLIEVOK	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

TECHNOLÓGIA PRÍPRAVY PRÍLOH	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
TECHNOLÓGIA PRÍPRAVA ŠALÁTOV	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
TECHNOLÓGIA PRÍPRAVY OMAČOK	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
HYGIENA A BEZPEČNOSŤ PRÁCE VO VS.	Odborné časopisy: Gastro Hudek E.:Technologia1,2,3.Expol Pedagogika 2005,2006,07.	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika	Schéma	Internet Gastro revue (odborný časopis)
ZARIADENIE VS.	Halková J., Štepánek: Zariadenie závodov. SPN. Bratislava 1988 Odborné časopisy: Gastro	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika	Schéma	Internet Gastro revue (odborný časopis)
ZAKLADNE TEPELNE UPRAVY	Sládek G. a kol.: Podnikanie a štandardy v pohostinstve a hotelierstve. SR 2001 Novotný M.: Newsletter. Doman Media s.r.o. 2008 Nové predpisy pre hygienu verejného stravovania	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika	Schéma	Internet
TECHNOLOGIA PRIPRAVY POLIEVOK	Halková J., Štepánek: Zariadenie závodov. SPN. Bratislava 1988 Odborné časopisy: Gastro Hudek E.:Technologia1,2,3.Expol Pedagogika 2005,06,07.	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika	Inventár vo výr. str.	Internet Gastro revue (odborný časopis)
TECHNOLOGIA PRIPRAVY PRÍLOH.	Schaller, Forro, Kružiak: Potraviny a nápoje. Bratislava 2004	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika	Vzorky potravín a surovín	Internet CD – zdroje potravín
TECHNOLOGIA PRIPRAVY ŠALATOV.	Schaller, Forro, Kružiak: Potraviny a nápoje. Bratislava 2004 Úradníčková J., Marenčáková J., Jurgová O.: Potraviny a výživa 1. SPN. Bratislava 2007	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika	Vzorky potravín a surovín	Internet CD – zdroje potravín
TECHNOLOGIA PRIPRAVY OMAČOK.	Hudek E.:Technologia1,2,3.Expol Pedagogika 2005,06,07.	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika	Schéma	Internet

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Názov predmetu	Stolovanie
Časový rozsah výučby	2,5 hodiny týždenne v 1. a 2. ročníku, 2 hodiny týždenne v 3. ročníku, spolu 225 vyučovacích hodín
Ročník	Prvý, druhý, tretí
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.3.6 Stolovanie

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „*Technologické a technické vzdelávanie*“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Na vytvorenie predmetu sme vychádzali z obsahového štandardu „*Technológia prípravy pokrmov*“. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 2 hodiny. Jeho výučba je orientovaná do 1., 2. a 3. ročníka štúdia.

Odborný predmet stolovanie v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka rozvíja, rozširuje a prehĺbuje učivo predmetu Chémia. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Učivo sa skladá z poznatkov o tráviacej sústave, potravinách, hodnote potravín, potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu, pochutinách a koreninách, sladidlách, zásadách správnej výživy, osobnej a potravinovej hygieny. Pri výbere učiva sme pristupovali už aj vzhľadom k jeho aplikácii v ďalších odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k získaniu a osvojeniu si teoretických vedomostí a zručností v oblasti bezpečnej a hygienickej práce a manipulácie s potravinami. Úlohou predmetu je oboznámiť žiakov s biologickou a energetickou hodnotou potravín, so zásadami správnej výživy, jej propagovaním a uplatňovaním vo vlastnej životospráve.

Odborný predmet je medzipredmetovo previazaný s odbornými vyučovacími predmetmi odborný výcvik, chémia, stolovanie, zariadenia prevádzky a technológia.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania technológie majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci učebného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami a počítačom. Odporúčajú sa aj rôzne odborné časopisy s gastro tematikou.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu potraviny a výživa proporcionálne zastúpenie a prepojenie praktického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti využívať informačné technológie*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehĺbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

K významným prvkom vo výchovno-vzdelávacom procese predmetu potraviny a výživa patria aj ukážky vybraných druhov potravín a pochutín, degustácia rôznych výrobkov. Mnohé potraviny a ich spracovanie sú zaznamenané na videu alebo CD nosičoch, preto využitie počítačov a internetu tiež rozširuje možnosti vzdelávania.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu potraviny a výživa v učebnom odbore 6444 H čašníik, servírka je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií o potravinách, ich akosti, zložení a skladovaní, formovať logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku a občianskom živote. Žiaci získajú poznatky o vybraných potravinách a pojmoch, osvoja si základné vzťahy medzi organizmom a vonkajším prostredím, budú ovládať využiteľnosť potravín pre ich technologické spracovanie.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete potraviny a výživa využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Schopnosti riešiť problémy

- + rozpoznávať problémy v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, degustovanie a pod.),
- + vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,
- + hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- + posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- + korigovať nesprávne riešenia problému,
- + používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- + získavať informácie v priebehu ich odborného vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- + zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Inventár	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Základné spoločenské pravidlá	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Technika obsluhy	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Spôsoby platenia vo verejnom stravovaní	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Zostavovanie jedálneho lístka	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov

Zostavovanie nápojového lístka	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Práca s knihou Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Zostavovanie menu	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Inventár	Jagelek R., Černota R.: Stolovanie 1. SPN. Bratislava 1997 Šimková M., Salač G.: Stolovanie. SPN. Bratislava 2004 Odborné časopisy: Gastro	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika Počítač	Inventár	Internet CD – inventár v závode spol. stravovania
Základné spoločenské pravidlá	Marthanová E., Petrufová M.: Spoločenská komunikácia	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika Počítač		Internet
Technika obsluhy	Šimková M., Salač G.: Stolovanie. SPN Bratislava 2004 Odbor. časopisy: Gastro	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika Počítač	Inventár	Internet CD
Spôsoby platenia vo verejnom stravovaní	Šimková M., Salač G.: Stolovanie. SPN Bratislava 2004 Odbor. časopisy: Gastro	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika Počítač		Internet
Zostavovanie jedálneho lístka	Šimková M., Salač G.: Stolovanie. SPN Bratislava 2004 Odbor. časopisy: Gastro	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika Počítač	Jedálne lístky – vzory	Internet
Zostavovanie nápojového lístka	Šimková M., Salač G.: Stolovanie. SPN Bratislava 2004 Gasner V.: Nápoje. Slovart Sp. s.r.o., Bratislava 2006 Odbor. časopisy: Gastro	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika Počítač	Nápojové lístky – vzory	Internet
Zostavovanie menu	Šimková M., Salač G.: Stolovanie. SPN Bratislava 2004 Gasner V.: Nápoje. Slovart Sp. s.r.o., Bratislava 2006 Odbor. časopisy: Gastro	Dataprojektor Tabuľa Videotechnika Počítač	Menu lístky - vzory	Internet CD

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchováva sa za dobu štúdia žiaka.

Názov predmetu	Úvod do sveta práce
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 30 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník, servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.3.7 Úvod do sveta práce

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „*Ekonomické vzdelávanie*“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Na vytvorenie predmetu sme integrovali 1 obsahový štandard „*Ekonomika*“. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 1 hodinu týždenne v súlade s poznámkou f) rámcového učebného plánu.

Predmet úvod do sveta práce v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka svojim obsahom nadväzuje na učivo z predmetu ekonomika, rozvíja, rozširuje a prehľbuje ho. Jeho obsah štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtémy)

Voliteľný vyučovací predmet úvod do sveta práce zahŕňa učivo o základných pojmoch vo svete práce (práca, povolania, zamestnanie, pracovné miesto, pracovná úspešnosť a profesijný rast) o voľbe povolania. Obsahové okruhy vzdelávacej oblasti ekonomické vzdelávanie vymedzujú učivo spoločné pre všetky skupiny odborov bez ohľadu na ich profiláciu. Oblasť má medzipredmetový charakter, dopĺňa vedomosti a zručnosti žiaka, získané v ďalších odborných zložkách vzdelávania o najdôležitejšie poznatky a zručnosti súvisiace s jeho uplatnením vo svete práce. Tie by mu mali pomôcť pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Jedným zo základných cieľov vymedzených touto vzdelávacou oblasťou je príprava takého absolventa, ktorý má nielen určitý odborný profil, ale ktorý sa vďaka nemu dokáže tiež úspešne presadiť na trhu práce i v živote.

Obsahom ekonomického vzdelávania, ktoré je vymedzené touto vzdelávacou oblasťou smeruje do dvoch základných oblastí: ekonomika a svet práce. Obsahom vzdelávacej oblasti ekonomika je poskytnúť žiakom základné odborné poznatky o ekonomických pojmoch a vzťahoch, základoch makroekonomickej, ekonomike podniku, efektívnom a hospodárnom správaní a naučiť ich praktickej realizácii v odbore. Súčasťou tejto oblasti je aj získanie základnej orientácie v právnej problematike vzťahujúcej sa k odboru.

V oblasti svet práce je vybaviť žiaka vedomosťami a kompetenciami, ktoré mu pomôžu optimálne využiť svoje osobnostné a odborné predpoklady pre úspešné uplatnenie na trhu práce a pre budovanie profesijnej kariéry.

V rámci okruhu svet práce je žiak vedený k poznaniu významu vzdelania pre uplatnenie na trhu práce, uvedomuje si dôležitosť práce ako zdroja tvorby hodnôt, nástroja ekonomického zabezpečia rodiny i prostredku vlastnej seberealizácie. Žiak ďalej získava základné vedomosti a zručnosti v oblasti pracovnoprávných vzťahov, učí sa racionálne ekonomicky uvažovať i konať, je vedený k uvedomovaniu si zodpovednosti za vlastnú prácu, vo vzťahu k vlastnej osobe i vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi. Absolvent poznáva práva zamestnanca a vie tieto práva uplatňovať legitímnymi prostriedkami, chápe spoločenskú funkciu sociálnej pomoci a vie postupovať pri jej nárokaní. Žiak rozmýšľa o vzťahu medzi nadobúdaním hmotných statkov a zmyslom života, vie chrániť svoj majetok a uplatňuje vo svojom ekonomickom konaní princípy všeobecnej morálky.

Stále sa vyvíjajúca legislatíva a vzťahy na ekonomickom trhu i na trhu práce vyžadujú, aby absolvent dokázal teoretické vedomosti aplikovať v praxi. Preto kladie táto vzdelávací oblasť veľký dôraz na praktickú aplikáciu získaných zručností, ktoré žiak získa riešením modelových situácií a prácou s autentickými materiálmi, s ktorými sa bežne stretne v médiách. To predpokladá schopnosť používať moderné informačné technológie, bez ktorých sa v súčasnom svete práce nezaobíde. Pretože je

v tejto oblasti kontakt s realitou veľmi významný, môžu byť súčasťou ekonomického vzdelávania i besedy s prizvanými odborníkmi.

K významným prvkom vo výchovno-vzdelávacom procese predmetu úvod do sveta práca patria exkurzie na Úrade práce s ktorým škola dobre spolupracuje. Mnohé poznatky z predmetu sú zaznamenané na videu alebo CD nosičoch, preto využitie počítačov a internetu tiež predstavuje možnosti simulácie experimentov.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v odbornej učebni a bežnej triede. Žiaci absolvujú prednášku a exkurziu do určených podnikov v Košiciach.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom v oblasti svet práce je vybaviť žiaka vedomosťami a kompetenciami, ktoré mu pomôžu optimálne využiť svoje osobnostné a odborné predpoklady pre úspešné uplatnenie na trhu práce a pre budovanie profesijnej kariéry.

Vo vyučovacom predmete Úvod do sveta práce sa v niektorých tématických celkoch môže spomenúť, historické a kultúrne dedičstvo svojho kraja.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete úvod do sveta práce využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- + sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (video, text, hovorené slovo, diagram) tak, aby každý každému porozumel,
- + vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- + kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- + správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- + rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- + osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- + hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy

- + rozpoznávať problémy v priebehu ich ekonomického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, hodnotenie, komunikácia, životná úroveň, sociálne postavenie, a pod.),
- + vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich ekonomickom vzdelávaní,
- + hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- + posudzovať riešenie daného ekonomického problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- + korigovať nesprávne riešenia problému,
- + používať osvojené metódy riešenia vytvorených problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- + získavať informácie v priebehu ich ekonomického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- + zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- ✚ formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu ich ekonomického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- ✚ preukázať vlastnú zodpovednosť za zverené veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vedieť spracovať základné analytické prieskumy a predkladať primerané návrhy na výkon takej práce, ktorú je schopný zodpovedne vykonať,
- orientovať sa v rôznych štatistických údajoch a vedieť ich využívať pre vlastné podnikanie,
- vyhodnocovať možnosti plánovania realizácie projektov,
- viesť systém jednoduchého a podvojného účtovníctva a stratégiu odpisov,
- pochopiť najnovšie poznatky z teórie riadenia a organizácie,
- využívať marketingový manažment,
- ovládať princípy priebežnej kontroly, diagnostiky skutočného stavu a úrovne podniku,
- zisťovať dynamiku vývoja efektívnosti práce, podnikania a porovnávať ju s celospoločenskými požiadavkami a potrebami,
- využívať zásady konštruktívnej kritiky, vedieť primerane kritizovať, ale aj znášať kritiku od druhých,
- pracovať s materiálmi a informáciami v jednom cudzom jazyku,
- myslieť systémovo a komplexne,
- prijímať a uznávať aj iné podnikateľské systémy,
- ovládať podstatu systémovej analýzy,
- rešpektovať právo a zodpovednosť,
- mať zodpovedný postoj k vlastnej profesijnej budúcnosti a ďalšiemu vzdelávaniu, uvedomovať si význam celoživotného učenia a byť pripravený prispôbovať sa k zmeneným pracovným podmienkam,
- sledovať a hodnotiť vlastný úspech vo svojom učení, prijímať hodnotenie výsledkov svojho učenia zo strany iných ľudí,
- poznať možnosti ďalšieho vzdelávania, hlavne v odbore prípravy a povolání,
- mať prehľad o možnostiach uplatnenia na trhu práce v danom odbore, cieľavedomé a zodpovedne rozhodovať o svojej budúcej profesii a vzdelávacej ceste,
- mať reálnu predstavu o pracovných a iných podmienkach v odbore, o požiadavkách zamestnávateľov na pracovné činnosti a vedieť ich porovnávať so svojimi predstavami a reálnymi predpokladmi,
- chápať podstatu a princíp podnikania, mať predstavu o základných právnych, ekonomických, administratívnych, osobnostných a etických aspektoch súkromného podnikania,
- vedieť základné pojmy vo svete práce
- orientovať sa voľbe povolania
- chápať podstatu regionálneho, svetového a európskeho trhu práce
- ovládať znalosti vzniku a zániku pracovného pomeru
- poznať možnosti uzatvoriť pracovnú zmluvu
- dodržiavať bezpečnosť zdravia pri práci
- vedieť základné znalosti pracovného práva
- mať reálnu predstavu o mzde a plate
- vedieť organizovať prácu

Obsahové štandardy

1. Voľba povolania
2. Medzinárodný trh práce
3. Osobný manažment
4. Pracovné právo
5. Bezpečnosť pri práci

Popis obsahových štandardov

Voľba povolania

Obsah vzdelávania zahŕňa učivo o základných pojmoch vo svete práce (práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, pracovná úspešnosť a profesijný rast), o voľbe povolania, hodnotení vlastných schopností, vzdelávaní a príprave podľa voľby povolania. Žiaci sa učia ako sa uchádzať o zamestnanie (hľadanie zamestnania, písomné materiály uchádzača o zamestnanie, telefonická komunikácia, spôsob prezentácie u potenciálneho zamestnávateľa).

Medzinárodný trh práce

Obsah vzdelávania oboznamuje žiakov so svetom práce z hľadiska miestnych, regionálnych, národných, európskych a celosvetových možností. Žiaci sa naučia porozumieť základným atribútom trhu práce (ponuka a dopyt po pracovných miestach). Okruh ďalej zahŕňa učivo o informačných, poradenských a sprostredkovateľských službách, o pracovnom trhu v EÚ, globalizácii pracovného, profesijnej mobilite, rekvalifikácii a celoživotnom vzdelávaní.

Osobný manažment

Obsah učiva sa zameriava na rozvoj schopností žiakov v organizovaní svojho času, organizovaní svojej práce, rozhodovaní, zabezpečovaní osobného rozvoja v práci. Učí ich vyrovnávať sa so stresom v práci, o práci v tíme, hodnotiť seba samého.

Pracovné právo

Žiaci sa naučia porozumieť pracovným podmienkam vzniku, zmeny a zániku pracovného pomeru. Okruh ďalej učí žiakov o uzatváraní pracovnej zmluvy, o druhoch pracovného pomeru, zmene pracovných podmienok, skončení pracovného pomeru, o právach a povinnostiach účastníkov pracovnoprávných vzťahov (pracovný čas a čas odpočinku, mzda, prekážky v práci).

Bezpečnosť práce

Učivo sa zameriava na bezpečnosť práce, charakteristiku negatívnych udalostí (pracovný úraz, choroba z povolania a iné poškodenia zdravia z práce), povinnosti zamestnávateľa v oblasti BOZP. Žiaci sa učia právam a povinnostiam zamestnanca z hľadiska BOZP.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Základy pracovného práva	Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie
2. Zamestnanosť, príprava na povolanie, rekvalifikácia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie
3. Svet práce a trh práce	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
1. Základy pracovného práva	Biňovec, K.: Úvod do podnikovej ekonomiky pro střední školy. Praha: Fortuna, 1997. Majtán, Š.-Šlosárová, A.: Podniková ekonomika pre 2. až 4. ročník obchodných akadémií, 1. časť. Bratislava: SPN, 2001.	Dataprojektor PC Tabuľa		Internet CD
2. Zamestnanosť, príprava na povolanie, rekvalifikácia	Kolektív autorov: Náuka o spoločnosti. Bratislava: Enigma, 1995 Sopósi, Jj. – Búzik, B.: Základy sociológie. Bratislava: SPN, 1995 Šíbl, D.: Základy ekonomického myslenia. Bratislava: Centrum nanažerskej prípravy a poradenstva, 1992.	Dataprojektor PC Tabuľa		Internet CD
3. Svet práce a trh práce	Zákonník práce 4.311/2001 Zb.z. Obchodný Zákonník č. 513/1991 Zb.z Živnostenský zákon č.455/1991 Zb.z	Dataprojektor PC Tabuľa		Internet CD

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠKVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov. Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Názov predmetu	Odborný výcvik
Časový rozsah výučby	18 hodín týždenne 1. ročník, 21 hodín týždenne 2. a 3. ročník, spolu 1917 vyučovacích hodín
Ročník	Prvý, druhý, tretí
Kód a názov učebného odboru	6444 H čašník servírka
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

10.3.8 Odborný výcvik Systém duálneho vzdelávania

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „*Technologické a technické vzdelávanie*“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Na vytvorenie predmetu sme vychádzali z obsahového štandardu „*Odborný výcvik prípravy pokrmov*“. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 15 hodín. Jeho výučba je orientovaná do 1., 2. a 3. ročníka štúdia.

Odborný predmet odborný výcvik v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka rozvíja, rozširuje a prehĺbuje učivo z predmetov potraviny a výživa, technológia, zariadenie prevádzky, stolovanie. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Vedomosti a zručnosti, ktoré žiaci získajú pri štúdiu v tomto predmete veľmi úzko súvisia so zabezpečením výživy, zložením potravín, pracovnými zručnosťami, etickými zásadami, prácou so zariadením prevádzok. Učivo sa skladá z poznatkov o inventáre zariadení, spoločenskej výchove, formách a technikách obsluhy, podávania jedál a nápojov, zostavovania jedálneho a nápojového lístka. Úlohou je vypestovať v žiakoch pracovné návyky, návyky na dodržiavanie zásad osobnej a pracovnej hygieny, návyky na dodržiavanie hygienických zásad pri práci s potravinami, na hospodárne využívanie potravín, na hospodárne využívanie energie počas pracovnej doby, na organizovanie práce, na šetrné zaobchádzanie so zariadením prevádzky, na hrdosť k svojmu povolaniu a pestovanie stavovskej hrdosti. Majster odbornej výchovy ja príkladom v dodržiavaní osobnej a pracovnej hygieny a bezpečnosti pri práci, v odievaní a vystupovaní a tieto požiadavky prenáša na žiaka.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti bezpečnej a hygienickej práce a manipulácie s potravinami. Úlohou predmetu je oboznámiť žiakov so zásadami osobnej a pracovnej hygieny pri práci, hospodárnym využívaním surovín, energie, pracovnej doby, organizovaním práce a uplatňovaním teoretických vedomostí v praxi.

Odborný výcvik bezprostredne nadväzuje na teoretické vyučovanie. V úvodnom tematickom celku v každom ročníku sa žiaci oboznámia so zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, s hygienickými predpismi a svojim podpisom v „Zápisníku bezpečnosti práce“ potvrdia, že boli poučení a porozumeli jeho obsahu. V prvom ročníku žiaci získavajú vedomosti o základných pracovných činnostiach vo výrobnom stredisku, naučia sa rozlišovať rôzne druhy inventáru, oboznámia sa s odbytovým strediskom, s jeho vybavením, organizáciou práce, povinnosťami čašníkov a servírok. Zároveň si osvojujú základné spoločenské pravidlá v styku s hosťom a so spolupracovníkmi, zdokonaľujú si techniku jednoduchej obsluhy pri podávaní jednotlivých chodov a druhov nápojov.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania odborného majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci učebného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s inventárom. Odporúčajú sa aj rôzne odborné časopisy s gastro tematikou.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu odborný výcvik proporcionálne zastúpenie a prepojenie praktického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *komunikatívne a sociálno- interakčné spôsobilosti, intrapersonálne a interpersonálne spôsobilosti, tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti, podnikateľské spôsobilosti, spôsobilosti byť demokratickým občanom*. Preto je dôležitou súčasťou

teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

K významným prvkom vo výchovno-vzdelávacom procese predmetu odborný výcvik patria aj ukážky reštauračného inventára a zariadení osobného stravovania. Formy a techniky obsluhy sú zaznamenané na videu alebo CD nosičoch, preto využitie počítačov a internetu tiež predstavuje možnosti simulácie.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu odborný výcvik v učebnom odbore 6444 H čašník, servírka je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií o obsluhu, formovať logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku a občianskom živote. Žiaci získajú poznatky o inventáre, obsluhu a pojmov, osvoja si základné vzťahy medzi čašníkom a hosťom, budú ovládať základné spoločenské pravidlá pri komunikácii s hosťom.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete odborný výcvik využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálno-interakčné spôsobilosti

- + formulovať svoje myšlienky a otázky zrozumiteľne a súvisle,
- + chápať dôležitosť komunikácie s hosťom v cudzom jazyku
- + prehľbovať si svoje jazykové znalosti,

Intrapersonálne a interpersonálne spôsobilosti

- + posudzovať reálne svoje duševné a fyzické možnosti,
- + organizovať efektívne svoju pracovnú náplň,
- + reagovať adekvátne na hodnotenie svojho vystupovania a spôsobov správania zo strany iných ľudí, prijímať rady a kritiky
- + zmerať vlastnú činnosť na dodržiavaní osobnej zodpovednosti a dosiahnutie spoločného cieľa v pracovnom kolektíve
- + predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých

Schopnosti riešiť problémy

- + rozpoznávať problémy v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, degustovanie a pod.),
- + vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,
- + hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- + posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- + korigovať nesprávne riešenia problému,
- + používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Podnikateľské spôsobilosti

- + mať zodpovedný postoj k vlastnej profesijnej budúcnosti a ďalšiemu vzdelávaniu, uvedomovať si význam celoživotného učenia a byť pripravený prispôbovať sa k zmeneným pracovným podmienkam

- ✚ mať reálnu predstavu o pracovných a iných podmienkach v odbore, o požiadavkách zamestnávateľov na pracovné činnosti a vedieť ich porovnávať so svojimi predstavami a reálnymi predpokladmi,
- ✚ poznať všeobecné práva a povinnosti zamestnávateľov a pracovníkov,
- ✚ poznať vlastné chyby a byť schopný sebareflexie,

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- ✚ konať zodpovedne, samostatne a iniciatívne, nielen vo svojom vlastnom záujme, ale aj vo verejnom záujme,
- ✚ dodržiavať zákony, rešpektovať práva a osobnosť druhých ľudí, ich kultúrne špecifiká, vystupovať proti neznášanlivosti, xenofóbií a diskriminácií,
- ✚ konať v súlade s morálnymi princípmi a zásadami spoločenského správania, prispievať k uplatňovaniu hodnôt demokracie,
- ✚ uvedomovať si vlastnú kultúrnu, národnú a osobnostnú identitu, pristupovať s toleranciou k identite druhých,
- ✚ uznávať hodnotu života, uvedomovať si zodpovednosť za vlastný život a spoluzodpovednosť pri ochrane života a zdravia iných,
- ✚ podporovať hodnoty miestnej, národnej, európskej a svetovej kultúry a mať k nim vytvorený pozitívny vzťah.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Základné ustanovenie noriem OBP	Informačnoreceptívna - výklad, praktické predvádzanie Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s inventárom
Inventár a zariadenie spoločného stravovania	Informačnoreceptívna - výklad, praktické predvádzanie Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s inventárom
Základná forma jednoduchej obsluhy – prípravné práce	Informačnoreceptívna - výklad, praktické predvádzanie Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s inventárom
Spoločenské správanie	Informačnoreceptívna - výklad, praktické predvádzanie Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s inventárom
Technika obsluhy	Informačnoreceptívna - výklad, praktické predvádzanie Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s inventárom
Podávanie jedál a nápojov	Informačnoreceptívna - výklad, praktické predvádzanie Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s inventárom
Práce po skončení prevádzky	Informačnoreceptívna - výklad, praktické predvádzanie Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s inventárom
Zostavovanie jedálneho a	Informačnoreceptívna - výklad,	Frontálna výučba

nápojového lístka, menu	praktické predvádzanie Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s inventárom
-------------------------	---	--

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Základné ustanovenie noriem OBP	Novotný: Nové predpisy pre hyg. a verejné stravovanie. Newsletter. 2008 Odborné časopisy: Gastro, Horeca, Apetít	Tabuľa PC		
Inventár a zariadenie spoločného stravovania	Salač, Šimková: Stolovanie I. SPN. Bratislava 2004 Odborné časopisy: Gastro, Horeca, Apetít	Tabuľa PC	Inventár	CD – Druhy inventáru a ich použitie
Základná forma jednoduchej obsluhy – prípravné práce	Salač, Šimková: Stolovanie I. SPN. Bratislava 2004 Odborné časopisy: Gastro, Horeca, Apetít	Tabuľa PC	Zariadenie spoločného stravovania Inventár	
Spoločenské správanie	Hartmanová E., Petrufová M.: Spoločenská komunikácia. SPN. Bratislava 2005 Odborné časopisy: Gastro, Horeca, Apetít	Tabuľa PC Videotechnika		Internet
Technika obsluhy	Salač, Šimková: Stolovanie I. SPN. Bratislava 2004 Oslavy v rodine Pestré stolovanie Odborné časopisy: Gastro, Horeca, Apetít	Tabuľa PC	Inventár	Internet
Podávanie jedál a nápojov	Salač, Šimková: Stolovanie I. SPN. Bratislava 2004 Odborné časopisy: Gastro, Horeca, Apetít	Tabuľa PC Videotechnika	Inventár	CD – záverečné skúšky
Práce po skončení prevádzky	Salač, Šimková: Stolovanie II. SPN. Bratislava 2004	Tabuľa PC	Inventár	
Zostavovanie jedálneho a nápojového lístka, menu	Salač, Šimková: Stolovanie I. SPN. Bratislava 2004 Odborné časopisy: Gastro, Horeca, Apetít	Tabuľa PC	Jedálny a nápojový lístok Menu	Internet CD – záverečné skúšky

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

11. UČEBNÉ ZDROJE

Učebné zdroje (učebnice, didaktická technika a materiálne prostriedky) sú uvedené v učebných osnovách pre každý všeobecnovzdelávací aj odborný predmet.